

Ontmoeten

Eén koers, één korps, vele gezichten. Gezichten van diensten, units, afdelingen en teams. Uiteenlopende eenheden die samen het grote geheel vormen. In het verleden veelal eilanden met eigen regels, richtlijnen en specialismen. Maar het aantal bruggen en andere verbindingen is zienderogen toegenomen. Her en der is zelfs land gewonnen en ingepolderd. Het gemeenschappelijke verdringt het onderscheid verder en verder naar de achtergrond. Eén korps, vele gezichten. Gezichten van mensen in alle soorten en maten. Mensen die elkaar, zeker tijdens dit ontmoetingsjaar, steeds vaker herkennen en erkennen. Die op allerlei verdiepingen van het korps-huis en op talloze KLPD-locaties informatie, inzichten en ervaringen delen. Samen werken aan samenwerking. Voor wie niet de mitsen en maren doorslaggevend zijn, maar juist trefwoorden als minstens en mogelijk. KLPD'ers die het vanzelfsprekend vinden dat criminaliteitsbestrijding en een rechtvaardige, veilige samenleving eenvoudigweg een zaak van ons allen is. Een zaak van vele gezichten, één korps, één koers.

Jaarverslag 2009

© April 2010

Bureau Communicatie
Korps landelijke politiediensten
Postbus 100
3970 AC Driebergen

Telefoon: (0343) 53 5427
voorlichting@klpd.politie.nl
www.politie.nl/klpd

«waakzaam en dienstbaar»

Inhoud

Deze inhoudsopgave is interactief gemaakt. Klik op een hoofdstuk of paragraaf om direct naar die pagina in de pdf te gaan.

Voorwoord

- 7 Korpschef KLPD Ruud Bik

Hoofdstuk 1

13 Eén koers, één korps

- 14 Korpschef Ruud Bik: „We hebben elkaar en elkaars expertise nodig om tot de mooiste resultaten te komen”
- 16 Het jaar van de ontmoeting
- 16 Operationele thema’s
 - Nationaal en internationaal knooppunt voor informatie en intelligence*
 - Bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme*
 - Toezicht en opsporing op de diverse verkeersstromen*
 - Operationele ondersteuning*
 - Bewaken en beveiligen*
- 18 Directeur-generaal Veiligheid van het Ministerie van BZK en gemandateerd korpsbeheerder van het KLPD Dick Schoof: „De kracht van het KLPD wordt zichtbaar”
- 21 Beheer en gezag
- 21 In dit jaarverslag
- 22 Hoofdofficier van justitie Landelijk Parket Bart Nieuwenhuizen: „Het KLPD moet zichzelf veel meer in de etalage zetten”

Hoofdstuk 2

29 Bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme

- 30 Slagkracht en strategie
- 31 Lijst van criminelen
- 32 Mensenhandel en mensensmokkel
- 34 Directeur Recherche en plaatsvervangend korpschef KLPD Patricia Zorko: „De kunst is alles eruit te halen wat erin zit”
- 37 Financieel-economische criminaliteit
- 38 High tech crime
- 39 Bestrijding kinderporno
- 40 Directeur GOVCERT.NL Elly van den Heuvel: „GOVCERT.NL waakt over internet-veiligheid”
- 41 Getuigenbescherming
- 42 Geheimhoudersgesprekken
- 42 Internationalisering
- 46 Onderzoek Koninginnedag 2009
- 47 Straffeiter Geert-Jan Knoops: „Toon je ook ontvankelijk voor onwaarschijnlijkheden”

Hoofdstuk 3

53 Nationaal en internationaal knooppunt voor informatie en intelligence

- 54 Informatie en intelligence is een korpsbreed thema
- 54 Nationaal knooppunt
- 56 Directeur Europol Rob Wainwright: „Bijzondere bijstand en grensoverschrijdende intelligenceoperaties”
- 61 Internationaal knooppunt
- 62 Directeur van De Nederlandsche Bank en voorzitter FEC-raad Joanne Kellermann: „Samen komen we verder”

Hoofdstuk 4

73 Toezicht en opsporing op de diverse verkeersstromen

- 74 Meer zicht op de transportstromen
- 76 Waarnemend directeur Politie KLPD Co Hoogendoorn: „Samen het specialistische korps versterken”
- 78 Gezamenlijk opsporen
- 79 Controles vergroten de veiligheid
- 80 Diensthoofd Zeehavenpolitie Rotterdam-Rijnmond André Vervooren: „Samenwerken is gewoon een kwestie van doen”
- 84 Burgemeester van Almere Annemarie Jorritsma: „Dankzij samenwerking minder incidenten op het traject Amsterdam-Almere”
- 85 Werken aan de informatiepositie
- 86 Het beste uit verschillende werelden verbinden

Hoofdstuk 5

93 Operationele ondersteuning

- 94 Centraal punt voor ondersteuningsaanvragen
- 95 Voorzitter NVZ Vereniging van ziekenhuizen Roelf de Boer: „We hebben geleerd van twee rampen”
- 98 Het drukste callcenter van Nederland
- 99 Korpschef Limburg-Zuid Gery Veldhuis: „Als het KLPD op de snelwegen in Zuid-Limburg alleen aan verkeershandhaving doet, mogen ze wat mij betreft wegblijven”
- 100 Nieuwe luchtvloot
- 101 Expertise voor water-pd's
- 101 Politiepaarden en -honden

Hoofdstuk 6

109 Bewaken en beveiligen

- 110 Korpsbreed bewaken en beveiligen
- 110 Voorkomen van aanslagen, intelligenter beveiligen
- 111 Informatiecoördinatie
- 112 Korpschef Noord- en Oost-Gelderland Annelore Roelofs: „Werken voor het oog van de wereld”
- 113 Inhoudelijke versterking beveiligingsvak
- 116 Openbaar aanklager bij het Bijzonder Tribunaal voor Libanon Daniel Bellemare: „Je vrijheid opofferen om anderen te helpen hun vrijheid te verwerven”

Hoofdstuk 7

123 Organisatie en bedrijfsvoering

- 124 Medewerkers
- 125 Klachtenbehandeling
- 126 Directeur Strategie en Bedrijfsvoering KLPD Anja Schouten: „Bedrijfsvoering is de ruggengraat van de organisatie”
- 128 Verbinden en samenwerken
- 129 Ontmoeten
- 132 Portefeuillehouder Diversiteit in de Raad van Korpschefs en voorzitter van de Taskforce Diversiteit Magda Berndsen: „Diversiteit is ook: elkaars toegevoegde waarde leren kennen”
- 133 Samenwerking met de publiek-private sector
- 133 Toekomst

	Hoofdstuk 8
139	Jaarrekening
140	Balans per 31 december 2009
141	Exploitatierekening 2009
142	Toelichting
143	Kerncijfers KLPD
145	Bijlagen
145	De diensten van het KLPD
	<i>145 Dienst Nationale Recherche</i>
	<i>145 Dienst IPOL</i>
	<i>146 Dienst Specialistische Recherche Toepassingen</i>
	<i>146 Dienst Speciale Interventies</i>
	<i>147 Dienst Verkeerspolitie</i>
	<i>147 Dienst Waterpolitie</i>
	<i>148 Dienst Spoorwegpolitie</i>
	<i>149 Dienst Operationele Samenwerking</i>
	<i>150 Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging</i>
151	Organogram
152	Overzichtskaart KLPD-vestigingen
153	Afkortingen
156	Colofon

Voorwoord

„Het jaar 2009 was een jaar met droevige gebeurtenissen, zoals de aanslag op Koninginnedag en de crash van het toestel van Turkish Airlines bij Schiphol. Gelukkig waren er ook veel mooie momenten, met bijzondere ontmoetingen en goede resultaten.”

„Het jaar 2009 stond in het teken van omvangrijke interne ontwikkelingen binnen het KLPD. Eind 2008 hebben we een koers ingezet die het KLPD vormt tot één concern. We verbinden de korpsonderdelen en zoeken meer en meer samenwerking met onze partners. We hebben in 2009 hard gewerkt aan het concreet maken van deze plannen. Met als hoogtepunt de KLPD-eXperience in december. Toen kwamen in één week alle vijfduizend KLPD-medewerkers bijeen tijdens een grootscheepse,

strategische korpsbriefing over de ontwikkelingen binnen het korps. Mijn conclusie is dat we vrijwel allemaal achter de koers van het korps staan, daar ben ik enorm trots op. Het wil zeggen dat we verdergaan op de ingeslagen weg.”

„Het afgelopen jaar was een jaar met veel energie, passie en bevologenheid van een ongelooflijke hoeveelheid mensen. We hebben met elkaar kunnen ervaren dat we samen tot ontzettend veel in staat zijn. Ook met onze externe partners hebben we meer dan voorheen contact gezocht. Want alleen gezamenlijk kunnen we Nederland veiliger maken. Dat is van groot belang in een complexe maatschappij waarin ook de aard van de criminaliteit complexer wordt. Als politie moeten we daar antwoorden op blijven vinden. We moeten meeveranderen.”

Dit jaarverslag geeft een beeld van het korps en de belangrijkste ontwikkelingen in 2009. Ik vind dat het KLPD sinds 2009 niet meer het korps is van enkele jaren geleden. Het korps is veranderd, figuurlijk gezien uitgegroeid tot een veelzijdige, specialistische organisatie, tot een sterk merk. Eén koers, één korps! Ik hoop dat u het, na het lezen van dit jaarverslag, met mij eens bent!”

Ruud Bik
Korpschef Korps landelijke politiediensten

Patser

‘Je gaat het pas zien als je het doorhebt.’ Dit Cruijffiaanse gedachtespinsel is toepasselijk op de groene mat, maar evengoed op de blauwe KLPD-velden. ‘Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet’, hielden rechercheurs hun handhavende collega’s namelijk voor. Want behalve gordeloos gedrag, supersonische snelheden en correcte koplampen valt er nog veel meer te zien aan zo’n langs de kant gezette bolide. Een chauffeur van amper twintig? Staatsloterij gewonnen? Waarom overhandigt hij de paspoorten van die Oost-Europese schoonheden achterin? Wat doen chemische stoffen in de kofferbak of dat pak eurobiljetten onder de bijrijderstoel? Vragen die we in toenemende mate stellen. Langs snelwegen, maar ook in treinen en vliegtuigen of op boten. Met succes. We hebben het steeds vaker door, zodra we het zien.

Hoofdstuk 1

Eén koers, één korps

Samenwerking

Waakzaam en dienstbaar staat de politie voor de waarden van de rechtsstaat. Dat is de missie van de Nederlandse politie. Het KLPD heeft binnen het politiebestel een unieke positie. Waar de 25 regiokorpsen waken over de veiligheid in hun gebied, zorgt het KLPD voor de uitvoering van landelijke en specialistische politietaken. Daarnaast ondersteunt het KLPD de regiokorpsen bij het bieden van de basisveiligheidszorg. Het KLPD heeft uiteenlopende werkzaamheden, nationaal en internationaal, die worden uitgevoerd door ruim vijfduizend medewerkers. Zij zijn ondergebracht in negen operationele diensten en opereren vanuit meer dan tweehonderd locaties in binnen- en buitenland. Het korps beschikt over specialistische mensen en middelen en levert bijzondere expertise en bijstand.

Eén koers, één korps

De organisatieontwikkelingen die in 2008 zijn ingezet om van het KLPD één korps te maken, hebben in 2009 steeds meer hun beslag gekregen. Het KLPD wordt één concern, waaraan alle medewerkers met hun eigen specialisme een bijdrage leveren. Maar wel in samenhang, vanuit de onderlinge verbondenheid van alle korpsonderdelen. Een nieuwe structuur van vijf korpsbrede, operationele thema's helpt daarbij. Hierdoor is het korps in staat goede en samenhangende prestaties te leveren op zijn taakstellingen: de uitvoering van de landelijke en internationale werkzaamheden, en het ondersteunen van de basispolitiezorg. Onder het motto 'Wat ons bindt' krijgt het nieuwe KLPD steeds meer vorm. Deze nieuwe koers maakt beter zichtbaar wat het KLPD als concern kan bieden. En zorgt ervoor dat het korps een betrouwbare partner in veiligheid is en blijft.

Het KLPD is één concern waar vijf operationele thema's leidend zijn. Alle medewerkers leveren hieraan een bijdrage vanuit hun eigen expertise of specialisme. Dat is de weg die het korps eind 2008 onder het motto 'Wat ons bindt' is ingeslagen. En die weg is niet vrijblijvend. Het is een nieuwe manier van werken die in 2009 in het korps werd ingepast. Het korps verwerkte de koers in eerder gestelde prioriteiten, in jaarplannen en werkafspraken én zoveel mogelijk in de dagelijkse praktijk. Opereren vanuit de concerngedachte betekent verbinden en samenwerken. Dat is het uitgangspunt voor de inzet van de politiespecialisten. En zo draagt het KLPD bij aan een veiligere samenleving.

Ruud Bik kijkt terug op een bewogen jaar 2009. „Een jaar waarin we veel geleerd hebben en waarbij we hebben laten zien wat we kunnen en wat we willen zijn: hét specialistische korps van Nederland en hét nationaal en internationaal informatieknooppunt. Zo draagt het KLPD bij aan een veiliger Nederland.“

„We hebben elkaar en elkaars expertise nodig

**Ruud Bik,
korpschef KLPD**

Op de vraag wat hem het meest zal bijblijven van het jaar 2009 noemt de korpschef als eerste een dieptepunt: Koninginnedag. „Dat was een gebeurtenis met een grote impact. Voor de slachtoffers, de nabestaanden, de koninklijke familie en ook voor het KLPD. Maar we hebben als korps wel laten zien waar toe we gezamenlijk in staat zijn. In de eerste plaats vond ik de houding van de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging knap. Die dienst liep behoorlijk in het oog. Natuurlijk komen die vragen: hoe kon dit gebeuren, is de beveiliging wel goed, waarom zijn jullie niet op de koninklijke familie gedoken? Wat ik knap vind, is dat de dienst niet in verzet is gegaan, maar zich meteen heeft afgevraagd: hoe hadden we het beter kunnen doen? Daar is hard aan gewerkt; procedures zijn aangescherpt, de commando-structuur is aangepast en er zijn scenario's in beeld gebracht. Er wordt intensiever samengewerkt, draai-boeken afgestemd en intelligenter beveiligd. Dat betekent inzet op basis van vooraf verzamelde informatie, gecombineerd met kennis en techniek. De close protection blijft, maar met aanvullende informatie verhogen we ons weerstandsvermogen. Onze reactiekracht. Daarnaast hebben we alles uit de kast gehaald voor een onweerlegbaar onderzoek. Onze professie heeft het woord voor ons gedaan. Zo wil ik het vaker laten zien; de vakinhoudelijke voorbeelden spreken voor zich.“

De waarde van het KLPD

Vakinhoudelijke voorbeelden, daar heeft Bik er genoeg van. Zo is hij te spreken over de inzet tijdens

de jaarwisseling 2009-2010 waarbij ruim vijfhonderd KLPD'ers aan het werk waren. „Dat is een concreet voorbeeld van wat het korps kan betekenen: ondersteunen daar waar het kan. Niet zomaar met meer mensen en middelen, maar vooral informatiegestuurd; met een afgewogen inzet van expertise en specialistisch materiaal.“ De nieuwe luchtvloot is ook een voorbeeld waarmee Bik de waarde van het KLPD aangeeft: „We hebben sinds de zomer van 2009 acht nieuwe helikopters tot onze beschikking. Dat zijn niet de heli's van het KLPD. Dat zijn de heli's van de Nederlandse politie. Die moeten we zo efficiënt mogelijk inzetten. Dat betekent veel meer voor de noodhulp wat mij betreft. In Amsterdam bijvoorbeeld, daar vinden tussen acht en elf uur 's avonds veel overvallen plaats. Door heli's in te zetten, vergroot je de pakkans van overvallers. Het werk en de noodzaak bepaalt de inzet, niet hoe vaak een regio al van een heli gebruik heeft gemaakt. Ik wil dus af van de convenanten, die maken het werk minder flexibel. Het gaat erom in samenspraak tot keuzes te komen en de belangen van de verschillende regio's af te wegen. Die afweging tussen vraag en aanbod, die wordt hier gemaakt. Het gaat om een investering van 85 miljoen. Daarom moet je veel meer bedrijfsmatig kijken; hoe behalen we het meeste rendement?“

Eén koers, één korps

In de werkkamer van Ruud Bik hangt een Loesje-poster: 'Het concern. Dat klinkt als iets om je zorgen over te maken'. Maar zorgen maakt de korpschef zich geenszins. „De concernvorming, daar ben ik

om tot de mooiste resultaten te komen”

vrolijk over. Dat gaat heel goed. Eind 2008 hebben we de concernvorming ingezet. ‘Wat ons bindt’ is een goed verhaal. We hebben elkaar en elkaars expertise nodig om tot de mooiste resultaten te komen. Iedereen moet kijken naar wat hij kan bijdragen aan het geheel. Ook kleine bijdragen kunnen een grote of zelfs beslissende rol spelen bij de oplossing van een probleem of tijdens een rechercheonderzoek. Tot nu toe hebben we vrij incidenteel en bij wijze van experiment op de nieuwe manier gewerkt. Bijvoorbeeld tijdens de Waakzaamacties. Die maakten zichtbaar waaraan we moeten werken. Het gaat met name om een snellere toegang tot informatie en een strakkere aansturing die nog meer gericht is op wat we concreet willen bereiken. Die nieuwe manier van samenwerken moet steeds meer inslijten in ons dagelijkse werk.”

Spannend

„We moeten het samen doen, daar draait het om. Die visie moet je ook gemeenschappelijk maken. Dus in 2009 hebben we breed ingezet op het overbrengen van dat uitgangspunt aan alle vijfduizend medewerkers. Dat hebben we op verschillende manieren gedaan, maar het meest bijzondere was toch wel de KLPD-eXperience in december 2009. In één week tijd werden vijfduizend medewerkers ingelicht over de operationele thema’s en de richting van het korps. Ik vond dat uitermate spannend. Vanwege de kosten, vanwege de energie die in de voorbereidingen ging zitten en ook vanwege mijn eigen rol; hier moest ik letterlijk mijn verhaal neerzetten. Ik kijk

er met een goed gevoel op terug. We hebben er veel van geleerd. Het belangrijkste is dat het bewustwordingsproces in volle gang is; door samenwerking zijn wij tot veel in staat.”

Informatie is de basis

„Daarnaast hebben we in 2009 hard gewerkt aan het verbeteren van onze toegankelijkheid. Dat hebben we gedaan door het inrichten van het Operationeel Knooppunt: het centrale loket voor ondersteuningsaanvragen. En door regelmatige gesprekken met korpsleidingen van regiokorpsen over de lopende operaties. Want uiteindelijk zijn de veranderingen binnen het KLPD daarop gericht: het moet weer over de operatie gaan. Informatiegestuurd werken is daarbij het uitgangspunt. Daarom werken we ook aan nieuwe manieren om informatie en intelligence beter in te zetten als basis voor het politiewerk. Binnen en buiten het KLPD. Hoe kan het KLPD als specialistisch korps het beste samenwerken met zijn partners? Wat is de vraag, waar ligt de behoefte en wat kunnen wij bieden? Daar is de heroriëntatie van het KLPD op gericht. En daar gaan we mee door.”

Het jaar van de ontmoeting

Het jaar 2009 was het jaar van de ontmoeting. Zowel intern als extern lag de nadruk op samenkomen. Contact maken om de organisatieontwikkeling toe te lichten. Met als doel elkaar beter te leren kennen, samen te werken en de visie gemeenschappelijk te maken. Want alleen als het een collectieve opvatting is, kan het onderdeel van het werk worden. En uiteindelijk dagelijkse routine. Om als één concern te kunnen opereren, is samenwerking en verbinding nodig. Samenwerking tussen de verschillende KLPD-specialismen leidt tot versterking van elkaar en tot betere resultaten van het korps. Op de vijf operationele thema's zijn doelstellingen gedefinieerd, en deze worden in samenwerking nageleefd. Eén concern betekent ook interne aanpassingen zoals een centrale bedrijfsvoering en een scherper sturingsconcept. En omdat het KLPD een complex korps is, is er voor de regiokorpsen één loket in het leven geroepen en zijn onder andere de diensthoofden verantwoordelijk voor de contacten met specifieke regio's. Op deze manier wordt beter zichtbaar wat het korps in huis heeft en komt operationele ondersteuning efficiënter tot stand.

Operationele thema's

De werkzaamheden van het KLPD zijn gericht op vijf thema's. Vijf richtinggevende, operationele thema's voor een veelzijdige politiespecialist met nationale en internationale taken. De thema's geven aan op welke terreinen het KLPD toegevoegde waarde wil leveren aan de samenleving en aan de andere politie- en opsporingsdiensten. Het korps benadert de thema's zoveel mogelijk probleemgericht en informatiegestuurd. De nauwe onderlinge samenwerking tussen de negen operationele KLPD-diensten geeft de afzonderlijke specialismen meerwaarde. De vijf bedrijfsvoeringsdiensten en twee stafbureaus ondersteunen het primaire proces.

Nationaal en internationaal knooppunt voor informatie en intelligence

Om misdaden te voorkomen en te bestrijden zijn informatie en Intelligence van groot belang. En omdat criminaliteit niet ophoudt bij de grens, geldt dit op nationaal én internationaal gebied. Informatie is in feite het basismateriaal van politiewerk. Politiewerk draait steeds meer om informatie verzamelen, veredelen en op basis daarvan handelen: informatiegestuurde politie (IGP). Informatie is het basismateriaal van al het politiewerk. Het zijn van een nationaal en internationaal knooppunt voor informatie en intelligence is een belangrijk thema voor het KLPD. De Dienst IPOL is het verbindingspunt van de politie voor nationale en internationale partners en brengt informatiestromen bij elkaar. Het KLPD (Dienst IPOL) verzamelt en verwerkt veiligheids- en opsporingsinformatie. Daarmee biedt het KLPD ondersteuning aan de regiokorpsen en andere partners.

Om de richting van het korps helder te maken, staat een huis symbool voor de ontwikkeling van de nieuwe koers. Hierin staan de identiteit, de visie, strategie en de leidende principes onder het dak van waakzaam en dienstbaar en op de grondvesten van ambitieuze en professionele medewerkers. Ook zijn in het huis beloftes terug te vinden; het KLPD gaat meer boeven vangen, gaat behoren tot de topkorpsen van de wereld en zal de Nederlandse politie steeds beter dienen.

'Wat ons bindt'. Zo heet de koers die het KLPD enkele jaren geleden heeft ingezet, en die in 2009 steeds meer zichtbaar wordt. Het belangrijkste doel: één concern worden, functioneren als één samenhangende organisatie. Dit gebeurt onder meer door versterking en verbinding van de expertises van het KLPD en door verdergaande samenwerking. Schoof staat achter deze ingeslagen richting: „Het gaat om ontwikkelingsprocessen waarbij het korps langzaam maar zeker tot rijping komt. En dat kost tijd. Belangrijk is dat 'Wat ons bindt' door alle vijfduizend KLPD'ers wordt gedragen. De KLPD-eXperience was daarvoor heel belangrijk, iedereen kreeg een kijkje in keuken van zijn collega's en meer zicht op mogelijkheden tot samenwerking.”

Dick Schoof,

directeur-generaal Veiligheid van het Ministerie van BZK
en gemandateerd korpsbeheerder van het KLPD

De KLPD-koers krijgt ook steeds meer zijn beslag in de dagelijkse operationele praktijk. Schoof: „Dat zag ik bijvoorbeeld in de Waakzaamacties. De eerste Waakzaamactie liet successen zien op het gebied van de samenwerking, maar gaf ook aanleiding tot kritische kanttekeningen over de operationele resultaten. De tweede Waakzaamactie verliep al stukken beter. Naast een goede samenwerking, zijn er meer belangrijke operationele resultaten geboekt.”

Specialisme

KLPD'ers werken dus steeds meer samen. Vanuit een toenemende interne verbondenheid, dienst-, unit- en teamoverschrijdend. En vanuit een externe gerichtheid, met tal van partners. „Hierin zie ik de kracht van het KLPD: in expertise en in verbinding”, zegt Schoof. „Expertise, omdat een aantal specialismen alleen bij het KLPD te vinden is: kijk naar wat de DSRT doet, de DKDB, de DSI. Stuk voor stuk onderdelen die heel bijzondere, vaktechnische specialismen in huis hebben. En vergeet de nieuwe luchtvloot niet, waarmee de eerste operationele successen al een feit zijn: zo is in samenwerking met Amsterdam-Amstelland een aantal criminelen opgepakt met behulp van warmtebeelden. Of kijk naar de manier en de schaal waarop het korps optreedt tegen de georganiseerde criminaliteit. Juist de specialismen van het KLPD geven kracht in het zoeken naar verbinding. Op nationaal en internationaal niveau.”

Verbinding

„Daarom wil ik het belang van de zelfstandige taken van het KLPD benadrukken. Uiteraard is het korps ontstaan vanuit een ondersteunende rol, maar de werkelijke kracht en zelfs het bestaansrecht van het KLPD schuilt in zijn zelfstandige taken. Ze verbinden het KLPD met de andere korpsen. En dragen daardoor bij aan de samenhang binnen 'het concern Nederlandse politie'. Maar ze verbinden het KLPD ook met internationale partners. Het KLPD heeft als enig Nederlands korps internationaal georiënteerde taken, onder meer op het gebied van de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit en de afwikkeling van rechtshulpverzoeken. Met name de Dienst IPOL heeft hier een regierol. Via deze dienst fungeert het KLPD als loket dat de internationale contacten en verzoeken stroomlijnt. Ook hierin zie ik mogelijkheden tot groei en verbinding.”

Kracht

Schoof is tevreden over de voortgang van het KLPD. „Ik zie het korps steeds sterker worden, meer kracht aan de dag leggen. En niet alleen binnen het kader van 'Wat ons bindt'. Zo vroeg het KLPD bijvoorbeeld terecht om – politieke – aandacht voor de problematiek binnen de 112-centrale. Daar kampen ze met problemen rondom het misbruik van 112. In het kader van de al bestaande campagne en tal van andere maatregelen, was die vraag om aandacht goed onderbouwd en prima afgestemd met veel partijen. Ook in het onderzoek naar de tragische gebeurtenissen op Koninginnedag, werd naar mijn me-

„De kracht van het KLPD wordt zichtbaar“

ning de groeiende kracht van het KLPD zichtbaar. De DNR heeft in samenwerking met alle andere KLPD-diensten alle strafbare feiten goed onderzocht. En veel vragen kunnen beantwoorden die in de samenleving speelden.”

Verbeteren

„Natuurlijk zie ik ook verbeterpunten. Het KLPD is een korps dat met grote regelmaat vragen krijgt vanuit de politiek, zoals kamer-vragen of vragen van bewindslieden. Ik zie dat het korps moeite heeft om daar snel en vanuit samenhang op te reageren. Een blijvend issue is de diversiteit binnen het korps. In de praktijk blijkt het bijzonder moeilijk om een divers samengesteld korps te realiseren. Het KLPD staat daarin niet alleen; het is een maatschappelijk zeer ingewikkelde problematiek. Mensen denken soms ten onrechte dat de belangstelling voor diversiteit een vorm van politiek hobbyisme is. Dat is niet zo. Het KLPD kan niet goed functioneren en zelfs fouten maken als het geen afspiegeling is van de maatschappij. Ik vind dat het korps veel doet aan diversiteit. Het lukt om meer grip te krijgen op de toplaag van de organisatie. Er is aandacht voor werving en selectie, er worden congressen en bijeenkomsten georganiseerd. Ik zou zeggen: doorgaan. Ook hier gaat het om langzame processen, om cultuurveranderingen waarbij het belangrijk is dat medewerkers naar hun eigen gedrag blijven kijken.“

Doorgaan

„Een serieus punt van zorg ligt in de toekomstige financiële situatie van het korps. Die stelt het KLPD voor uitdagingen: hoe houden we het korps financieel beheersbaar en hoe blijft het toch doelmatig? Hoe behoudt het korps een goede positie in het totale bestel? Pas over een tijdje, als het nieuwe kabinet een feit is, weten we welke kant dit nieuwe bestel uitgaat. In welke vorm het KLPD op den duur verdergaat. Wat mij betreft zijn de zelfstandige taken van het korps onomstreden!

Als ik naar de toekomst kijk, zeg ik: KLPD, ga door met de koers 'Wat ons bindt'. Ga deze koers, die door de gezagsdriehoek wordt gedragen, echt realiseren. Breng het korps tot volle wasdom en ga van daaruit de discussie aan over het veranderende bestel. En, heel belangrijk, vergeet je zelfkritiek niet. Het is goed om telkens opnieuw de vraag te stellen: wat is, vanuit onze taken, onze toegevoegde waarde? Aan de Nederlandse politie, de burgers en uiteindelijk aan de veiligheid van Nederland.“

Bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme

Grote onderzoeken naar mensenhandel, de productie van xtc of het smokkelen van cocaïne. Expertiseontwikkeling, bijvoorbeeld voor de aanpak van kinderporno en cybercrime. Interventie. Het leveren van specialistische instrumenten. Nederland is een belangrijk handelsland en is daardoor bijzonder aantrekkelijk als doorvoerland en werkomgeving voor criminelen. Vandaar dat het KLPD de aanpak van internationale criminaliteit als een vanzelfsprekende opdracht ziet. Het KLPD zet zich elke dag met man en macht in voor de bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme.

Toezicht en opsporing op de diverse verkeersstromen

De wereld is grenzeloos geworden. Mensen, goederen, geld en informatie verplaatsen zich steeds sneller en anoniemer van plaats naar plaats, via een infrastructuur. Ook de zware en georganiseerde criminaliteit maakt hiervan intensief gebruik. Nederland is niet alleen bestemmingsland, maar ook doorvoerland voor criminelen. Stromen verkeer ontstaan als er activiteiten plaatsvinden om informatie, personen, geld of goederen te vervoeren. Over weg, water, spoor of door de lucht. Voor het KLPD is een bijzondere taak weggelegd. Door toezicht, handhaving, opsporing, verbinding en samenwerking op de verkeersstromen en de knooppunten waar deze samenkomen, draagt het korps bij aan een veiligere samenleving. Een goede informatiepositie op de verkeersstromen staat hierbij centraal.

Operationele ondersteuning

Het KLPD is politiepartner, collegakorps en medeproducent. Het KLPD versterkt zijn partners in de veiligheidsketen met informatie, tactische en technische expertise, mensen en materiaal. Hiermee levert het korps een belangrijke bijdrage aan de veiligheid in Nederland. Explosievenspeurhonden die een preventieve zoeking doen. Politiepaarden die een grote groep mensen in bedwang houden. Verbindings- en commandofaciliteiten. Bijzondere inijkoperaties. Of het nu gaat om de handhaving van de openbare orde of de bestrijding van zware, georganiseerde criminaliteit en terrorisme. Het KLPD ondersteunt en versterkt de regionale, nationale en internationale partners.

Bewaken en beveiligen

Bedreiging van publieke personen, liquidaties en een terroristische dreiging. Daarom houdt de Nederlandse overheid zich bezig met bescherming tegen bedreigingen. Met het doel aanslagen op personen, objecten en diensten te voorkomen. Het Stelsel Bewaken en Beveiligen regelt op welke manier er beveiligd wordt als er sprake is van dreiging. Het uitvoeren van maatregelen gebeurt door gespecialiseerde diensten binnen het KLPD zoals het bewaken en beveiligen van personen en objecten (panden, vitale infrastructuren, sporen). Informatiecoördinatie, bijvoorbeeld door het Nationaal Informatie-

knooppunt, speelt daarbij een belangrijke rol. Ook maakt het KLPD steeds meer gebruik van innovatieve concepten en technische hulpmiddelen, zoals intelligenter beveiligen.

Beheer en gezag

Het KLPD is een agentschap van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De minister van BZK is korpsbeheerder. In zijn naam is directeur-generaal Veiligheid van het Ministerie van BZK, Dick Schoof, belast met het beheer van het KLPD. De KLPD-driehoek bestaat uit gemandateerd korpsbeheerder Dick Schoof, de hoofdofficier van justitie van het Landelijk Parket, Bart Nieuwenhuizen, en Ruud Bik, korpschef KLPD. Het Landelijk Parket is belast met de justitiële gezagsuitoefening over het KLPD. Het Landelijk Parket vervult de gezagsrol. De prioritering van de onderzoeken van de Dienst Nationale Recherche gebeurt in overleg met het Landelijk Parket. Vanaf 1 april 2010 is Gerrit van der Burg hoofdofficier van het Landelijk Parket. De KLPD-leiding bestaat uit vier leden: korpschef Ruud Bik, directeur Recherche en plaatsvervangend korpschef Patricia Zorko, en directeur Strategie en Bedrijfsvoering: Anja Schouten. De functie van directeur Politie werd tot eind 2009 vervuld door Pim Miltenburg; Co Hoogendoorn is nu waarnemend directeur Politie. Samen met de diensthoofden vormt de korpsleiding het korps-managementteam.

In dit jaarverslag

Wat er in 2009 binnen de thema's en de bijbehorende doelstellingen is gebeurd, wordt beschreven in de desbetreffende hoofdstukken. Hoe het KLPD er in 2009 voor heeft gezorgd dat de organisatie intern zo goed mogelijk is toegerust om zijn taken te volbrengen, staat in het hoofdstuk Organisatie en bedrijfsvoering. Hoe het korps als organisatie is ingericht, vindt u in de bijlagen. Tussen de hoofdstukken zijn de specialisten van het KLPD in beeld gebracht. De medewerkers aan het werk geven letterlijk een kijkje in de keuken van het korps. Daarnaast vindt het KLPD het belangrijk te weten wat de partners vinden van de organisatie. Om de blik van buiten naar binnen weer te geven, zijn interviews opgenomen met partners waarmee het korps in 2009 heeft samengewerkt. Ook lichten leden van de korpsleiding en de korpsbeheerder de plannen van het korps toe. Zij blikken terug en kijken vooruit.

„Het KLPD heeft het heel druk met allerlei organisatieveranderingen. Noodzakelijke veranderingen, dat zeker, maar de output was daardoor aan de magere kant in 2009. Toch is er ook genoeg om trots op te zijn; er zijn zaken gedraaid van heel goede kwaliteit. Mijn opdracht aan het KLPD voor 2010: laat dat meer zien. Ga niet meer bouwen, ga werken zoals bedacht.”

Bart Nieuwenhuizen,
hoofdofficier van justitie Landelijk Parket

„Koers 2010 van de Dienst Nationale Recherche (DNR) krijgt steeds meer zijn beslag. Deze organisatieverandering richt de recherche op een nieuwe manier in. Hierbij gaat het erom criminele organisaties in hun geheel een slag toe te brengen. Dat gebeurt door een andere manier van sturen en door een intensievere samenwerking met zowel de KLPD-diensten onderling als met externe partners. Dat is een goede ontwikkeling. Maar het is nog vooral papier. Nu moeten de handen aan de ploeg. Er is veel tijd en energie gestoken in het aansluiten bij de gezagsorganisatie: het Landelijk Parket. We zijn eruit, nu moeten we aan de slag. Helaas is de vacaturedruk nog groot. Dat moet snel worden opgelost. Want pas als de bezetting op orde is, kun je ook in kwaliteit investeren. Jammer genoeg is naar mijn mening het loonhuis van de Nederlandse politie niet op orde. Daar heeft de DNR last van. Er is niks aan te doen, maar ik vind eigenlijk dat hooggespecialiseerde mensen meer betaald zouden moeten krijgen.”

Ingewikkelde opgave

„De Dienst IPOL heeft ook een grote en ingewikkelde reorganisatie achter de rug. Die dienst moet gaan fungeren als het centrale punt voor veiligheidsinformatie. Alle lichten staan op groen en het begint nu goed te lopen vind ik. En dan natuurlijk 'Wat ons bindt'. De nieuwe koers van het KLPD is mooi neergezet. Het is een goede zet van Ruud Bik om van het korps een eenheid te maken. Dat is een ingewikkelde opgave. Het is nog vooral een sterke interne beweging. Maar ik merk dat het leeft. Dat mensen eraan

willen werken. Dat is goed. Het KLPD heeft binnen het politiebestedel een prominente positie met unieke taken. Andere korpsen komen iets halen, niks brengen. Zij moeten weten: het KLPD is een korps waar je wat aan hebt. Zij moeten tevreden zijn over de operationele ondersteuning van het korps. Hiervoor moet de bereidheid van het KLPD optimaal zijn. Niet vanuit de houding 'u vraagt wij draaien', maar vanuit een aanvullende, specialistische rol. Natuurlijk is er de brandweerfunctie. Maar daarnaast heeft het KLPD veel meer te bieden. Dat mag veel meer in de etalage.”

Prachtige zaken

„Zo zijn er in 2009 prachtige zaken gedraaid. Heel bijzonder is het onderzoek naar de zeeroof voor de kust van Somalië. In januari 2009 overvielen Somalische piraten een Antilliaans vrachtschip. In het onderzoek werkten rechercheurs van de DNR nauw samen met medewerkers van de Dienst Waterpolitie vanwege hun nautische expertise. Maar ook de succesvolle onderzoeken naar voortvluchtige leden van de maffia, dierenrechtenextremisten, internationale misdrijven en terrorisme wil ik graag noemen. Verder kwam de Dienst Nationale Recherche uitstekend in beeld in onderzoeken naar mensenhandel, high tech crime, internationale drugshandel en witwassen. Ook het onderzoek naar de aanslag op Koninginnedag mag wat mij betreft in de etalage. Het is een uitstekend onderzoek met goede resultaten en een mooie presentatie. Daar is veel energie in gestoken. Wat overigens geen reden kan zijn voor de mindere

„Het KLPD moet zichzelf veel meer in de etalage zetten”

*output. Want dit soort on-
voorziene opdrachten, die
horen nou eenmaal bij het
vak. Verder ben ik positief
over de Waakzaamacties.
Hierbij heeft het KLPD
laten zien dat je als één ge-
heel voor mooie resultaten
kunt zorgen.”*

*zittingszaal de hoogste kwaliteit leveren. Om dat te
kunnen waarborgen, moeten we wellicht keuzes
maken bepaalde dingen niet meer te doen. Maar
daar hebben we wel politieke dekking voor nodig.
Ik hoop eigenlijk dat de bezuinigingsslag zoveel
mogelijk voorbij gaat aan politie en justitie. We
willen met zijn allen meer kwaliteit bij unieke, inge-
wikkelde strafzaken zoals oorlogsmisdrijven en
terreurzaken. Dat moet wel kunnen.”*

Verbeterslag imago

*Eén van de manieren om de resultaten van het korps
meer in de schijnwerpers te zetten, is volgens
Nieuwenhuizen een veelomvattende persstrategie.*

*„Er is heel veel te vertellen. Niet alleen goede resulta-
ten zijn het bewijs dat je het goed gedaan hebt. Ook
vertellen hoe je te werk bent gegaan kan een verbe-
terslag in je imago betekenen. Je moet een gevoel
kweken. Verder vind ik dat we ons niet moeten ver-
liezen in de filosofie van tegenhouden. We moeten
voldoende opsporingsonderzoeken draaien, boeven
vangen en voor de rechter brengen. Dat is onze core
business. Uiteindelijk vraagt de minister om keiharde
cijfers: hoeveel zaken zijn er gedraaid, hoeveel boe-
ven hebben jullie gevangen? Het KLPD is een mooie
winkel. Nu nog een mooie etalage.”*

Bezuinigen

*„Er komt een grote bezuinigingsslag aan. De vraag is
wat dat voor de kwaliteit van ons werk betekent. We
kunnen dat eigenlijk niet hebben. We staan al onder
druk. Wij moeten in opsporingsonderzoeken en in de*

Sleutelkoning

Als het moet, komt het KLPD overal binnen. Normaal gesproken door netjes aan te bellen, onszelf voor te stellen en de aard van onze belangstelling te verklaren. In het uiterste geval hebben we koevoet en stormram achter de hand en speciale eenheden die zich met brute kracht toegang verschaffen tot ongastvrije verblijven. Tussen deze uitersten bevinden zich onze sleutelspecialisten. Zij komen bij nacht en ontij in actie als de recherche bijvoorbeeld een inkijkje in criminele kringen wil nemen waar geen haan naar kraait. Hun werk vergt vaardigheid en specialistische kennis van alles waar een slot opzit. En natuurlijk stalen zenuwen, want het is altijd maar weer de vraag wie of wat zich achter de deur bevindt. Maar als het moet, komen ze binnen. Overal.

Hoofdstuk 2

**Bestrijding van de zware en
georganiseerde criminaliteit
en terrorisme**

Samenwerking

De Dienst Nationale Recherche (DNR) hield begin januari 2010 drie mannen aan die vermoedelijk op grote schaal cocaïne vanuit Zuid-Amerika naar Nederland wilden smokkelen. Eind 2009 werd in Panama een partij van 900 kilo cocaïne onderschept. De DNR onderzocht de zaak samen met de Belgische Federale Politie. Arrestatieteams hielden twee van de drie verdachten aan in Amsterdam en Rotterdam. In Etten-Leur hield de DNR de derde verdachte aan. De Federale Politie hield tegelijkertijd vier verdachten in België aan. Bij de doorzoeking van de woningen van de verdachten is beslag gelegd op een pistool met geluiddemper, een machinepistool, munitie, 119 mobiele telefoons en administratie.

De verdachten hebben vorig jaar vermoedelijk een 'ananaslijn' opgezet tussen Panama en België. Containers met ananas werden verscheept tussen Panama en Antwerpen. Bij controle van de containers troffen de Belgische autoriteiten geen drugs aan.

Het doel was vermoedelijk om achter deze façade van legale internationale handel ongemerkt grote partijen cocaïne met het tropische fruit mee te sturen.

Bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme

Grote onderzoeken naar mensenhandel, de productie van xtc of het smokkelen van cocaïne. Expertiseontwikkeling. Het aanpakken van cybercrime. Het leveren van specialistische instrumenten. Het vastleggen van opvallende zaken tijdens routinecontroles op het spoor, water en verkeer. Het KLPD zet zich elke dag in voor de bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme. In de opsporingsonderzoeken en het researchewerk achter de schermen. Opsporingswerk draait daarbij steeds meer om informatie verzamelen, veredelen en op basis daarvan handelen: informatie-gestuurde politie (IGP). Het slim koppelen van expertise en informatie, en het delen van informatie en het muteren van informatie door de diverse specialisten. Samenwerking is cruciaal om criminele netwerken op te rollen. (Inter)nationale samenwerking door informatie-uitwisseling en in de opsporingsonderzoeken, en gezamenlijk optrekken in de dagelijkse politiepraktijk.

Nederland is een belangrijk handelsland en is daardoor bijzonder aantrekkelijk als doorvoerland en werkomgeving voor criminelen. Daarom ziet het KLPD de aanpak van de internationale criminaliteit als zijn vanzelfsprekende opdracht. In een klein land als Nederland is het KLPD een belangrijke speler in het bestrijden van de internationale misdaad. Bestrijden, het oprollen van criminele organisaties, gaat een stap verder dan het opsporen van daders. Het KLPD heeft zich de afgelopen jaren gefocust op de veranderende aanpak van de zware georganiseerde criminaliteit en de organisatie hier meer op ingericht (Koers 2010).

Welke resultaten heeft het KLPD behaald bij het bestrijden van de zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme? Dit hoofdstuk behandelt enkele, in

het oog springende zaken en ontwikkelingen. In het kort draaide de DNR in 2009 150 zaken. In 2008 waren dat er 152. In 2009 ging het onder meer om negenentwintig cocaïne-zaken, vijftien heroïne-zaken, zes zaken op het terrein van mensenhandel en mensensmokkel, drie zaken op het terrein van vuurwapens en explosieven, elf synthetische drugszaken en veertien terreurzaken.

Slagkracht en strategie

De kunst is te werken vanuit strategie en tegelijkertijd slagkracht te houden voor onverwachte zaken. Bij researchewerk gaat het om strategisch ingrijpen op criminele terreinen die onze samenleving het hardst treffen. Denk aan het aanpakken van mensenhandel, kinderporno en terrorisme. Tegelijkertijd moet het KLPD er staan bij een gebeurtenis zoals op Koninginnedag in Apeldoorn. Als het om de bestrijding van de zware misdaad gaat, concentreert het KLPD zich steeds meer op sleutelfiguren binnen criminele samenwerkingsverbanden. Dat zijn onderzoeken die veel menskracht en tijd vergen.

Koers 2010 van de Dienst Nationale Recherche markeerde de start van werken vanuit een andere strategie. Oplossen van een zaak is geen doel op zich.

Bestrijden gaat verder dan opsporen. Hoofddoel is criminele organisaties hun macht, vermogen en communicatie af te nemen; kortom ze te ontmantelen.

Het betekent dat de recherche minder op incidenten reageert. Ze richt zich meer op zaken die volgens de Nederlandse samenleving prioriteit hebben.

Informatie, actuele analyses staan aan de basis van een zaak. De stuurgroep stipfelt de lijnen uit: wie doet wat? Wat doen we wel en wat niet?

Werken vanuit strategie betekent ook dat de recherche lang niet altijd meer kiest voor de frontale aanval: het achter slot en grendel zetten van de baas van een criminele organisatie. Soms is het effectiever de zogenoemde facilitators aan te pakken of vermogen te ontnemen. Waar het om gaat, is het ontmantelen van de hele criminele organisatie.

Om strategisch te kunnen werken op alle niveaus krijgt de professionalisering van de opsporing veel aandacht. Hierbij gaat het om het werken volgens landelijke standaarden, werkwijzen en richtlijnen. Het gaat ook om het verder ontwikkelen van specialismen als forensische opsporing en financieel en digitaal onderzoeken. Ook het verbeteren van de informatievoorziening krijgt de aandacht.

Ten slotte. Samenwerking, nationaal en internationaal. Dat is cruciaal om criminele netwerken op te rollen en is altijd onderdeel van de strategie. De Dienst Nationale Recherche draait geen zaken zonder internationale component.

Het KLPD werkt nauw samen met ketenpartners en collegakorpsen. De geüniformeerde en researchediensten, de blauwe en grijze diensten van het korps versterken elkaar steeds meer.

De Verkeerspolitie, Waterpolitie, Spoorwegpolitie en Luchtvaartpolitie voeren hun werk steeds meer met een opsporingsbril uit; welke signalen van mogelijke (andere) criminele activiteiten zijn waarneembaar tijdens een controle? Het accent bij de controles komt in 2009 steeds meer te liggen op het verder kijken

dan de handhavingstaken. De diensten leveren informatie aan de opsporingsdiensten. En vice versa kunnen de blauwe diensten gericht op pad met informatie van de opsporingsdiensten.

Prioriteiten

Het KLPD geeft samen met het Landelijk Parket (LP) prioriteit aan de bestrijding van de zware en georganiseerde misdaad. Zaken die in 2009 prioriteit hadden, waren zaken waarbij het ging om mensenhandel en mensensmokkel, financieel-economische criminaliteit, cocaïnesmokkel en terrorisme.

Leidraad zijn de landelijke versterkingsprogramma's, geïnitieerd door het kabinet. Centrale pijlers van versterkingsprogramma's zijn preventieve en bestuurlijke aanpak, strafrechtelijke aanpak en internationale samenwerking. Doel van de programma's: het zichtbaar terugbrengen van de georganiseerde misdaad in Nederland. Ook wil de overheid de dreigende verweving tussen onder- en bovenwereld afwenden. Voorbeelden van landelijke programma's: Programma Versterking Aanpak Georganiseerde Misdad, Programma Aanpak Georganiseerde Hennepteelt, Programma Aanpak Cybercrime (PAC), Programma Financieel-Economische Criminaliteit, Programma Aanpak Mensenhandel.

Lijst van criminelen

Wie zijn de belangrijkste criminelen van Nederland? Het KLPD heeft een groot aantal mensen die gericht door het korps worden onderzocht. Het KLPD hanteert hiervoor een zogenoemde lijst van criminelen. Bij het opstellen van de lijst gaat het om het samenbrengen van informatie over personen die verdacht worden van betrokkenheid bij de zware en georganiseerde criminaliteit. Het is een lijst met wisselende personen. Tegelijkertijd gaat het om het beter benutten van de capaciteit van diensten die normaal niet gericht zijn op zware misdaad. De lijst is een gedeelde verzameling. Het instrument is overigens niet nieuw. Er bestonden al deellijsten op gebieden zoals synthetische drugs, cocaïne, heroïne en witwassen. In 2009 is het gelukt de belangrijkste personen te benoemen op terreinen als terrorisme, cybercrime en mensenhandel. De sleutel voor de totale lijst van criminelen vormen de nieuwe, digitale persoonsdossiers. In deze dossiers komt informatie over verdachte personen vanuit verschillende diensten samen. Zo ontstaat een gezamenlijk beeld over een bepaalde verdachte. Alle diensten kunnen namelijk vanuit hun eigen expertise invulling geven aan het dossier. De Dienst Waterpolitie weet bijvoorbeeld dat een verdachte regelmatig met zijn jacht de Zeeuwse wateren aandoet. De Dienst Verkeerspolitie ziet dat deze man drie keer per week van Amsterdam naar Arnhem rijdt. Via de digitale persoonsdossiers en via de lijst criminelen komt dit soort informatie bij elkaar. En zoekt het Korpsinformatieknooppunt van het KLPD aanvullende informatie over bepaalde verdachten. In complexe zaken is het de kunst een verdachte in afstemming met elkaar aan te pakken. Het KLPD bekijkt per zaak welke dienst op welk moment in actie komt.

Nationale Opsporingslijst

Op 5 januari 2010 presenteerden het Openbaar Ministerie (OM) en het KLPD de Nationale Opsporingslijst. De lijst richt zich op zaken waarbij politie en OM de hulp van de burgers in willen roepen voor tips. [Www.nationaleopsporingslijst.nl](http://www.nationaleopsporingslijst.nl) is een belangrijk opsporingsmiddel om verdachten voor de rechter te brengen of veroordeelden op te pakken zodat zij hun straf kunnen uitzitten. Niet alle gezochte personen staan op de lijst en de lijst is geen classificatie in de zin dat de meest gezochte boef bovenaan staat.

Mensenhandel en mensensmokkel

Mensenhandel en mensensmokkel zijn speerpunten bij de bestrijding van zware misdaad. Dit soort criminaliteit houdt verband met veel andere delicten, zoals drugs- en wapenhandel, en heeft internationale componenten. Mensenhandel en mensensmokkel zijn goed aan te pakken als veel partijen meewerken, zoals gemeenten, politie, justitie, de Arbeidsinspectie en de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD). De moeilijkheid bij de aanpak van mensenhandel is dat slachtoffers nauwelijks bereid zijn aangifte te doen omdat ze bang zijn voor represailles.

Veel slachtoffers van mensenhandel werken gedwongen in de prostitutie.

Samenwerken

Bijna alle politieregio's hebben regionale mensenhandelteams. Hierin trekken politie, OM en gemeentelijke diensten samen op. Het OM heeft in alle elf regio's korpsexperts aangesteld. Politie en bestuur werken soms ook samen in geïntegreerde controleteams. Dit gebeurt bijvoorbeeld in Groningen. Hiervoor is een protocol opgesteld over taken van gemeenten en politie. Daarnaast bestaat er bijvoorbeeld een protocol voor hotelpersoneel, zodat ook zij mensenhandel kunnen herkennen. De Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) startte

een Programma Versterking Aanpak Mensenhandel. Nederland heeft als het enige land ter wereld een onafhankelijke rapporteur mensenhandel. Deze analyseert data en wetgeving en werkt los van politieke belangen. In het jaarrapport van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel staan drie cruciale aanbevelingen: meer opvang voor minderjarige slachtoffers, een sneller besluit over een verblijfsvergunning voor slachtoffers, scholing van en specialisatie bij de rechterlijke macht.

Internationaal

Internationaal samenwerken is belangrijk. Zeker met landen waar veel slachtoffers vandaan komen. Belangrijk resultaat het afgelopen jaar was de intensieve samenwerking met Bulgarije en Roemenië. Politiefunctionarissen en ketenpartners uit deze landen leerden via een twee jaar durend opleidingsprogramma net zo te werken als de Nederlandse politie. Dit leidde in 2009 tot verschillende onderzoeken.

De Nederlandse politie ontving veel informatie uit Nigeria in verband met het onderzoek Koolvis, naar de verdwijning van Nigeriaanse meisjes uit Nederlandse asielcentra. De Nigeriaanse politie verrichtte aanhoudingen in Nigeria. De Nederlandse politie deed dit op hetzelfde moment in Nederland. De twee hoofdverdachten kregen in 2009 een straf van acht jaar. De bende kwam in beeld in 2006.

Andere landen waarmee het KLPD intensiever is gaan samenwerken om mensenhandel aan te pakken, zijn Hongarije en Duitsland. Er is een toename te zien van het aantal Hongaarse slachtoffers. Daarnaast is zichtbaar dat mensenhandel naar Duitsland verschuift als de Nederlandse politie een criminele organisatie oprolt.

Bijvangst drugs- en wapenhandel

Een ander onderwerp waarop het KLPD in 2009 geïnvesteerd heeft, is het kijken naar bijvangst. Onderzoeksteams die zich richten op drugs, wapenhandel en terrorisme, hebben in de kantlijn ook vaak met mensenhandelaars en -smokkelaars te maken. Deze teams bouwen inmiddels, parallel aan hun eigen onderzoek, een dossier mensenhandel op. Dit leidde in 2009 tot twee bijvangstmen mensenhandel bij onderzoeken die in eerste instantie gericht waren op het aanpakken van drugshandel.

„‘Wat ons bindt’ leeft. Dat merk ik aan alles”, vertelt directeur Recherche Patricia Zorko over het motto van het KLPD. „Opsporing, politiewerk op straat en intelligence komen steeds dichter bij elkaar. Hierdoor kunnen we steeds betere strategieën uitstippelen. En weten we steeds beter wie we moeten hebben.”

„De kunst is alles eruit te halen wat erin zit”

Patricia Zorko,
directeur Recherche en plaatsvervangend korpschef KLPD

Zorko is sinds maart 2009 directeur Recherche bij het KLPD. Als voorbeeld bij ‘Wat ons bindt’ noemt ze de lijst criminelen: een lijst van verdachte criminelen, gemaakt door alle KLPD-diensten samen. „Tegelijkertijd zijn we steeds sneller en alerter”, vervolgt ze.

„Hoewel de gebeurtenis natuurlijk afschuwelijk was, geeft Koninginnedag 2009 wel een beeld hoe we er met z’n allen kunnen staan; hoe we in alle snelheid de juiste ondersteuning kunnen verlenen. Dit deed het KLPD overigens niet alleen. Er waren op die dag vele korpsen en partners betrokken bij regiokorps Noord- en Oost-Gelderland. En Noord- en Oost-Gelderland zelf had de touwtjes erg goed in handen. ‘Wat ons bindt’ betekent niet dat we álles met z’n allen moeten doen. Dat is niet de bedoeling. ‘Wat ons bindt’ gaat over precies van elkaar weten wat we doen en elkaar effectief inzetten. Gebruik van elkaar maken waar dat kan. Dit geldt niet alleen voor de diensten binnen het KLPD. Dit geldt eigenlijk voor de hele Nederlandse politie.”

Waakzaamacties

De Waakzaamacties in 2009 vormen een mooi voorbeeld hoe verbinding kan werken. Waakzaam 2 was een serie grootscheepse acties tegen drugshandel, witwaspraktijken en mensensmokkel in Zuid-Limburg. Tientallen collega’s van het KLPD, de KMar, het OM, het Landelijk Parket, de Belastingdienst, de douane en de FIOD-ECD waren erbij betrokken. Het toverwoord was ‘focus door selectie’. Het betekent dat het korps gericht op zoek ging naar sleutelplaatsen. Zorko: „Dat zijn plekken waarvan we denken dat

daar mensen verblijven uit onze criminele doelgroep. Medewerkers op sleutelplaatsen weten precies wat ze wel en niet moeten doen. De juiste informatie op het juiste moment bepaalt het succes en dus de inzet van de juiste mensen. De Waakzaamacties maken niet alleen duidelijk wat het KLPD te bieden heeft. Ze maken ook inzichtelijk wat wij bij andere korpsen en partners kunnen halen aan kennis en vakmanschap. De acties laten zien hoe we toezicht op het verkeer kunnen combineren met boeven vangen, opsporen dus. Ze laten zien wat rechercheurs hebben aan ‘blauwe’ kennis: kennis van bijvoorbeeld verkeersstromen en wat agenten hebben aan opsporingskennis. Wat voor een agent op straat een detail kan lijken, kan het ontbrekende puzzelstukje zijn in een groot opsporingsonderzoek. De kunst is alles eruit te halen wat erin zit om Nederland veiliger te maken. Dat is ‘Wat ons bindt’ voor mij.” Hoe waardevol die verbinding kan zijn werd het afgelopen jaar onder andere duidelijk tijdens de onderzoeken die het korps draaide op het gebied van piraterij en financieel-economische criminaliteit.

Nationale briefing

Een prachtig nieuw instrument om verbinding te maken is de nationale briefing. Deze organiseerde het KLPD in 2009 voor het eerst voor de Raad van Korpschefs. Het thema was overvallen. De briefing geeft andere korpsen en hun partners, via de Raad van Korpschefs, in- en overzicht op landelijk niveau. Het gaat om informatie vanuit de hele Nederlandse politie, op nationaal niveau gebundeld, geanalyseerd

en gepresenteerd. „Voorheen gebeurde dit natuurlijk ook, onder andere in de criminaliteitsbeeldanalyses”, vertelt Zorko. „Die blijven gewoon bestaan. Korpsen kunnen onder meer op basis daarvan hun strategie bepalen, bijvoorbeeld op een thema als overvallen of mensenhandel. Het voordeel van zo’n briefing is echter dat je als collectief naar een thema kijkt. Dat je als collectief een strategie kunt bepalen en dat je tegelijkertijd kunt ‘shoppen’. Wie heeft een effectieve strategie te bieden? De verantwoordelijke portefeuillehouder van de Raad van Korpschefs, in dit geval de portefeuillehouder Overvallen, maakt afspraken hierover en bewaakt de voortgang.”

Dreigingen

Naast overvallen vormt cybercrime een grote dreiging voor de Nederlandse samenleving in 2010. De KLPD-criminaliteitsbeeldanalyse op het thema cybercrime laat zien dat zowel particulieren als Nederlandse bedrijven schade oplopen door cybercrime: financiële schade en reputatieschade. Zorko: „En dan hebben we het nog niet eens over kinderporno of terroristische uitingen op het internet, zoals haatzaaien en oproepen tot jihadistische acties. Cybercrime kost de samenleving inmiddels miljarden euro’s en kent heftige verschijningsvormen. Cybercrime is allang niet meer het werk van pubers die de schoolcomputer kraken. Daarom ontwikkelt de Raad van Korpschefs een visie op politie en internet: een visie die niet

alleen over het opsporen van cybercrime gaat of over het inzetten van internetsurveillance. Het is een visie die vanuit de ernst en explosieve groei van de digitalisering van de samenleving een blik biedt op het werk van de Nederlandse politie op internet.”

Geld

Een andere grote dreiging in 2010 is de financieel-economische criminaliteit. Nieuwe vragen rijzen. Heeft de economische crisis effect op criminaliteit? Hoe houden we een branche waar het op dit moment slecht gaat, zoals de binnenvaart, integer? Is ons geld veilig bij banken? „We hebben nog niet op alle vragen een antwoord”, vertelt Zorko. „Maar de vragen laten wel zien dat het bij een onderwerp als financieel-economische criminaliteit niet alleen meer gaat om het voorkomen van witwassen en het plukken van criminelen. Wat we vandaag onder de knie hebben, roept morgen nieuwe vragen op. Het KLPD staat voor een effectieve aanpak van dit soort criminaliteit op basis van ‘Wat ons bindt’. Maar het KLPD staat ook voor antwoorden, inzicht en overzicht op nieuwe vraagstukken.” Zorko sluit af: „Werken voor ons korps vraagt dus om mensen die in staat zijn om vanuit deze invalshoeken naar problemen te kijken. Mensen met verschillende achtergronden en studies. Zowel mannen als vrouwen. Het is toch gek dat er in bijvoorbeeld de opsporing niet meer vrouwen aan het werk zijn, terwijl rechercheur toch bij uitstek een beroep is waarvoor je geen ‘spierballen’ nodig hebt.”

Voorbeelden van bijvangst

In oktober 2009 hield het KLPD zes mensen aan, verdacht van betrokkenheid bij internationale drugshandel, de productie van xtc, nepviagra en mensenhandel. In verband met deze zaak zijn in België vier en in Polen vijf verdachten aangehouden. De hoofdverdachte wordt verdacht van betrokkenheid bij de invoer van cocaïne uit Colombia. Een medeverdachte onderhield vermoedelijk voor de hoofdverdachte contact met Colombiaanse drugshandelaren. Hij zou ervoor hebben gezorgd dat de later onderschepte partij cocaïne in Colombia op een bananenboot werd verborgen. In het onderzoek ontdekte het KLPD dat een derde verdachte zich mogelijk met de hoofdverdachte bezighield met de productie van synthetische drugs en viagra. Vermoedelijk heeft de hoofdverdachte prostituees geronseld in Polen voor een bordeel in Rotterdam. De bedrijfsleider van het privéhuis is met vier andere verdachten aangehouden. Met de winsten uit het bordeel in Polen heeft de vrouw vermoedelijk een gokbedrijf opgezet, samen met de hoofdverdachte.

Tijdens onderzoeken naar zware criminaliteit doet de politie vaak bijvangsten. Hier wordt een drugslaboratorium aangetroffen.

Rechercheurs van de Koninklijke Marechaussee hielden in november 2009 in Tilburg een 44-jarige Irakese man en zijn 42-jarige vrouw aan, die vermoedelijk betrokken zijn bij een internationaal opererende mensensmokkelorganisatie. De aanhoudingen maakten deel uit van een door Europol gecoördineerde actie van politie- en justitiediensten in Frankrijk, Griekenland, Italië, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. In totaal zijn 22 verdachten aangehouden. De criminele organisatie is vermoedelijk verantwoordelijk voor de smokkel van zo'n tweeduizend illegale immigranten, hoofdzakelijk vanuit Irak, naar de Europese Unie.

In juli 2009 hield de Dienst Nationale Recherche in Nijmegen twee mannen aan, die worden verdacht van mensenhandel en witwassen. Ze hebben vermoedelijk vrouwen uitgebuit en gedwongen tot prostitutie op boten aan het Zandpad in Utrecht. Het gaat om een 38-jarige man, die in Slowakije woont en zijn 20-jarige neef uit Utrecht. De 38-jarige man dwong vermoedelijk twee

vrouwen tot prostitutie en liet ze meer dan twaalf uur per dag werken. De vrouwen, die zijn uitgebuit door de mannen, verkeerden in een afhankelijke positie. Eén Slowaakse vrouw had hoge schulden toen zij naar Nederland kwam. De andere vrouw woonde samen met de 20-jarige verdachte. De verdenking bestaat dat hij haar dwong om zeker zes dagen in de week in de prostitutie te werken. Ze moest minimaal duizend euro per dag verdienen en het geld aan hem afstaan.

GOO zoekt Saban B.

De Groep Opsporing Onttrekkingen (GOO) is in september op verzoek van het Landelijk Parket bij de opsporing van Saban B. betrokken, een voortvluchtige hoofdverdachte uit de mensenhandelzaak Sneep. De man, die samen met zijn broer centraal stond in het onderzoek Sneep van de DNR, is in 2008 veroordeeld tot 7,5 jaar cel voor onder meer mishandeling, uitbuiting en mensenhandel. Hij keerde niet terug van het tijdelijk verlof dat de rechter hem had toegekend. Er zijn Europese arrestatiebevelen uitgegaan naar alle landen in de Balkan en Turkije. Saban B. valt strikt gezien niet in de doelgroep van de GOO, maar het team is vanwege zijn expertise bij dit soort gevoelige zaken toch ingeschakeld.

Saban B. maakte deel uit van een bende waarbij slachtoffers werden ontmenselijkt en een productiemiddel werden door het gebruik van geweld, intimidatie, bedreiging en lange werkdagen, zeven dagen per week. Saban B. kreeg acht jaar vanwege tweevoudige poging tot moord en een poging tot vrouwenhandel. Saban B. is inmiddels in Turkije opgepakt.

Financieel-economische criminaliteit

Fraude, witwassen, corruptie en omkoping. Fraudebestrijding is niet eenvoudig. Het KLPD besteedde in 2009 speciale aandacht aan de bestrijding van witwassen van crimineel geld en aan het ontnemen van crimineel vermogen. Medio 2009 was het eerste Financieel Team van het KLPD volledig op sterkte. Een tweede Financieel Team is inmiddels bijna op sterkte. Het KLPD zet korpsbreed in op het aanpakken van witwassen. Dit betekent dat niet alleen de recherche zich bezighoudt met dit onderwerp, maar ook de blauwe diensten, zoals de Verkeerspolitie en de Waterpolitie. In 2009 liepen onder andere twee onderzoeken tegen internationaal opererende facilitators. Internationale samenwerking leidde tot een grote actiedag medio 2009. Hierbij zijn vijf verdachten aangehouden, die vermoedelijk betrokken zijn bij grootschalige, internationale cocaïnehandel, goudsmokkel via Aruba en de Nederlandse Antillen en het witwassen van misdaadgeld. In samenwerking met de FIOD-ECD pakte het KLPD een vastgoedzaak op.

High tech crime

Hacken, innovatieve vormen van skimming, phishing: het zijn allemaal vormen van high tech crime. De snelle ontwikkelingen in de informatie- en communicatietechnologie (ICT) bieden niet alleen bedrijven en burgers continu nieuwe mogelijkheden, maar ook criminelen. De directe financiële schade door cybercrime neemt toe. Cybercrime heeft daarnaast ook invloed op de reputatie van financiële instellingen. Het gaat vaak om nieuwe vormen van oude criminaliteit zoals het vertonen van kinderporno of het oplichten van kopers via internet. Maar het kan ook gaan om nieuwe vormen van misdaad, zoals hacking (inbreken op computersystemen) en DDoSsen (platleggen van computerservices van overheids- of commerciële partijen met behulp van een leger gehackte, aan elkaar gekoppelde computers, zogenaamde botnets). Tactisch en digitaal rechercheurs werken intensief samen om cybercrime aan te pakken. Het gaat om de aanpak van bijzondere vormen van cybercrime; high tech crime die een relatie heeft met georganiseerde criminaliteit. Ook gaat het om de aanpak van innovatieve vormen van cybercrime waarbij het gebruik van autorisaties bij de verwerking en overdracht van gegevens belangrijk is.

Bij nieuwe vormen van criminaliteit horen nieuwe onderzoeksmethoden.

FOTO: WIEP VAN APELDOORN

Samenwerking

De complexiteit van cybercrime, gekoppeld aan het internationale karakter ervan, maakt samenwerking met veel partijen noodzakelijk. Daders, gebruikte infrastructuur en slachtoffers zijn vaak over verschillende landen verspreid. Nederlandse aangiften moeten leiden tot buitenlandse aanhoudingen en omgekeerd. Het aantal rechtshulpverzoeken dat het KLPD binnenkrijgt op het terrein van cybercrime is groot. In 2009 waren dat 62 rechtshulpverzoeken (twaalf justitiële en vijftig politieke). Deze rechtshulpverzoeken handelt het korps zo snel mogelijk af, aangezien bewijsmateriaal in cybercrimezaken snel van locatie wisselt. Daarnaast is samenwerking met partners buiten de opsporingsdiensten noodzakelijk. Iedere partner heeft zijn eigen focus, expertise en mogelijkheden. Alleen door het samenvoegen van deze kennis kan het KLPD een succesvolle aanpak tegen cybercrime ontwikkelen. Speciale aandacht ver-

dient de samenwerking met GOVCERT.NL: 'de digitale brandweer voor overheid en vitale infrastructuren'.

Van zaak- naar dader- naar fenomeengericht opsporen

In 2008 maakte het KLPD de overstap van zaak- naar dadergericht opsporen op het terrein van cybercrime. Bij zaakgericht werken wordt vaak pas enige tijd nadat het feit heeft plaatsgevonden met opsporen aangevangen. Veel sporen zijn intussen verdwenen, wat de kans op een oplossing verkleint. Door te focussen op dadergroeperingen en de infrastructuren waarvan zij gebruikmaken kan in de actualiteit gewerkt worden. Dit biedt meer aanknopingspunten.

In 2009 wist het KLPD een belangrijk online ondergronds internetforum binnen te halen. Op dergelijke fora handelen criminelen in diensten en gestolen goederen. Bij dit forum lag de nadruk op carding: de aan- en verkoop van gestolen creditcard-, bank- en persoonsgegevens. Tijdens een unieke bijeenkomst is het KLPD in staat geweest om samen met opsporingspartners uit de Verenigde Staten, de Russische Federatie en Oekraïne het forum te analyseren. Dit leverde een schat aan informatie op waarbij niet alleen de belangrijkste spelers konden worden aangewezen, maar waarbij elk land naar huis kon met aanvullend bewijsmateriaal in lokale zaken tegen deze individuen. Een zaak die geheel past binnen de nieuwe aanpak: samenwerken, kennis delen en vervolgens op grond van intelligence de juiste strafzaken oppakken.

In 2009 is een verdere focusverschuiving ingezet in de richting van fenomeengericht opsporen. Hierbij bracht het KLPD cybercrimefenomenen in kaart die de Nederlandse samenleving de meeste schade berokkenen zoals zogenaamd botnets. Zij vormen een cruciaal middel voor cybercriminelen om strafbare feiten mee te plegen. De bedoeling is om binnen de in kaart gebrachte fenomenen op zoek te gaan naar de topcriminelen en die effectief en integraal aan te pakken. In 2009 is daarom begonnen met een project op het gebied van botnets.

Bestrijding kinderporno

Het aantal meldingen en aangiften van kinderporno neemt elk jaar toe.

Beelden van seksueel misbruik blijken steeds gewelddadiger en extremer. De beschikbaarheid van kinderporno en de mogelijkheden tot verspreiding ervan worden groter. De aanpak van kinderporno richt zich niet meer alleen op verzamelaars/downloaders, maar ook op dadergroepen, producenten van kinderporno en commerciële verspreiders. Kinderporno is namelijk meestal geen zaak van individuen, maar van de georganiseerde misdaad.

Meldingen van kinderporno kunnen via diverse kanalen binnenkomen. In 2009 kwamen 434 meldingen binnen via het politiemeldpunt Cybercrime. Hiervan leidden er 21 tot directe onderzoeken naar misbruik via webcamcontacten.

Meer dan duizend meldingen kwamen binnen via het Particuliere Meldpunt Kinderpornografie. In 24 gevallen leidden deze meldingen tot concrete zaken, die zijn overgedragen aan de regio's.

De Nederlandse overheid voelt zich niet alleen verantwoordelijk voor de veiligheid in de fysieke ruimte, maar ook voor die in de virtuele wereld. In 2002 is daarom opgericht, onderdeel van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. GOVCERT.NL staat voor GOVERNment Computer Emergency Response Team. Het team is verantwoordelijk voor de internetveiligheid en de veiligheid van systemen van de aangesloten organisaties. Directeur Elly van den Heuvel laat ons graag kennismaken met haar team.

„GOVCERT.NL waakt over internetveiligheid“

Elly van den Heuvel,
directeur GOVCERT.NL

„Grofweg gezegd, hebben we twee taken“, begint Van den Heuvel. „Helpen bij het oplossen van incidenten en het beperken van de schade én voorkomen dat ze plaatsvinden. Voor hulp bij een ICT-veiligheidsincident zijn we 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar. Bij een virusuitbraak, lekken in software of een gerichte aanval kunnen onze deelnemers ons dag en nacht bellen. Om incidenten te voorkomen, monitoren we het internet tussen negen uur 's morgens en negen uur 's avonds. Let wel, we sporen geen daders op! Wat wij doen is kijken of er risico's zijn, wat de kans is op schade, welke technieken gebruikt zijn en wat wij kunnen doen. Als het nodig is, waarschuwen we de organisaties en mensen die bij ons zijn aangesloten.“

Waarschuwingsdienst

In Nederland is de hele rijksoverheid aangesloten op GOVCERT.NL, maar ook diverse gemeenten, provincies en bedrijven met een vitale functie, zoals bijvoorbeeld ProRail. Computergebruikers thuis (en op het werk) kunnen zich aansluiten bij de waarschuwingsdienst van GOVCERT.NL (www.waarschuwingsdienst.nl). Waarom monitort GOVCERT.NL het internet niet 24 uur per dag? Van den Heuvel: „Over de hele wereld werken 200 CERT's. We vertrouwen elkaar en delen onze kennis actief. Wij stoppen om negen uur 's avonds met monitoren omdat dan in Australië de zon opkomt. Zij nemen het over en informeren ons meteen als er iets belangrijks aan de hand is.“

Aanvullende werkwijze

GOVCERT.NL werkt nauw samen met het Team High Tech Crime van het KLPD. Dit team levert bijvoorbeeld input voor het Team High Tech Crime van de politie. In 2009, dat inzicht geeft in de cijfers met betrekking tot cybercrime. Van den Heuvel is erg betrokken bij de werking. „Onze beide taken zijn aanvullend! Zij doen de opsporing en wij doen de waarschuwing. Ik zie binnen het KLPD meer aandacht voor cybercrime in de virtuele wereld. Zou één loket het voor buitenstaanders niet overzichtelijker maken?“

Bijbenen

Cybercrime is lucratief en zal blijven groeien. Van den Heuvel maakt zich zorgen over de toename van lekken in software waardoor criminelen de computers van thuisgebruikers over kunnen nemen, gerichte aanvallen (zoals onlangs op de Dalai Lama) en social engineering; mails die echt lijken, maar een virus doorlaten zodra je op een link of bijlage klikt. Van den Heuvel: „We zullen de internetcriminelen nooit voor zijn, maar in samenwerking met het THTC en de andere CERT's in de wereld, kunnen we ze wel bijbenen en de ergste schade voorkomen.“ Een mooie missie.

Kindersekstoerisme

In het samenwerkingsverband KIDS werken de Koninklijke Marechaussee, de Dienst IPOL en de douane intensief samen om kinderpornokoeriers en kindersekstoeristen aan te pakken. In 2009 ging het om twee grootscheepse controleacties op Schiphol. Hierbij gaan de samenwerkingspartners na of passagiers frequent bronlanden voor kinderporno of kindersekstoerisme bezoeken.

Uploaders

Het KLPD scant zogenoemde peer-2-peernetwerken systematisch op uploaders van kinderpornografische films. Hierbij wist het Productteam Bestrijding Kinderporno in 2009 zestig Nederlanders te identificeren. Het KLPD droeg de onderzoeken over aan diverse politieregio's.

Boylovers.nl

Op basis van eigen informatie en een undercoveractie van het Australische team ARGOS kon het Productteam Bestrijding Kinderporno de Nederlandse webbeheerder van de site Boylovers.nl identificeren. De man wordt verdacht van seksueel misbruik en productie van kinderporno. De in Nederland gesitueerde server nam het KLPD in samenwerking met de politie Zaanstreek-Waterland in beslag. De verdachte heeft inmiddels twee gevallen van ontucht bekend.

Getuigenbescherming

Het KLPD-team Getuigenbescherming beschermt steeds meer getuigen. Dit komt door megastrafzaken zoals afpersing van vastgoedhandelaren en liquidaties in de onderwereld. Bij bescherming kan het gaan om getuigen in grote Nederlandse zaken, zoals in het geval van de Hells Angels. Maar het kan ook gaan om de bescherming van buitenlandse getuigen die tijdelijk in Nederland verblijven vanwege hun bijdrage aan één van de oorlogstribunalen (zoals het Joegoslaviëtribunaal) of internationale gerechtshoven (het Internationaal Strafhof). Soms beschermt het KLPD-team anonieme getuigen tijdens hun verhoor door de rechter-commissaris. Het is niet voldoende als een getuige zich bedreigd voelt. Het moet gaan om een ernstige, serieuze dreiging die direct verband houdt met de medewerking aan de politie en het Openbaar Ministerie (OM). Beschermingsmaatregelen kunnen variëren van de elektronische beveiliging van een woning tot een tijdelijk verblijf elders en een andere identiteit. Wanneer een getuige een strafblad heeft, verhuist dat mee naar de nieuwe identiteit. Omdat beschermingsmaatregelen ingrijpend zijn wordt een getuige getest door een psycholoog en bijgestaan door een raadsman. Beschermingsmaatregelen worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst, waarin de rechten en plichten van de getuige en de staat staan beschreven. In 2009 is hard gewerkt om hierover zoveel mogelijk duidelijkheid te creëren. Hoofdofficier Bart Nieuwenhuizen van het Landelijk Parket gaf afgelopen jaar regelmatig uitleg in de landelijke media. „Bescherming betekent

een ommezwaai in je leven. Niet iedereen is er geschikt voor.” De bekendste beschermeling van justitie in 2009 was kroongetuige Peter la S.

Getuigenbescherming werkt goed. In de vijftien jaar dat het programma bestaat, is geen enkele beschermde getuige in een levensbedreigende situatie gekomen. Ondanks kritiek van sommige deelnemers dat justitie zich niet aan de afspraken zou houden, heeft de rechter het OM en het team Getuigenbescherming, onder andere op dit punt, nog nooit in het ongelijk gesteld. Getuigen zijn vrij om met het programma te stoppen. De kosten van het getuigenbeschermingsprogramma komen voor rekening van de minister van Justitie. Het programma wordt uitgevoerd door het KLPD-team Getuigenbescherming.

Geheimhoudersgesprekken

Gesprekken die geheim moeten blijven, blijven niet altijd geheim. Dit bleek in 2007, onder andere in de strafzaak tegen de Hells Angels. In strafrechtelijke onderzoeken mogen onder bepaalde omstandigheden telefoongesprekken worden opgenomen. Als zich daaronder gesprekken bevinden van burgers met beroepsbeoefenaren voor wie verschoningsrecht geldt, moeten politie en justitie deze opnamen vernietigen. De burger moet er namelijk op kunnen vertrouwen dat gesprekken die hij voert met artsen, advocaten, notarissen of geestelijke raadslieden geheim blijven. Onder andere naar aanleiding van de uitspraak in de strafzaak tegen de Hells Angels is er veel aandacht voor de vernietiging van geheimhoudersgesprekken. Naast de aandacht die opsporingsdiensten, het OM en de Unit Landelijke Interceptie aan dit onderwerp besteden, laat het KLPD in 2010 een onafhankelijk technisch onderzoek doen naar het proces van vernietigen. De conclusies neemt het KLPD mee in de aanbesteding van een nieuw interceptiesysteem. In opdracht van het Ministerie van Justitie werd de mogelijkheid onderzocht om geheimhoudersgesprekken te filteren, voordat ze worden opgenomen.

Internationalisering

Landgrenzen vormen voor criminelen nauwelijks nog een belemmering. Voor de politie vormen deze grenzen nog wel een belangrijke barrière. Bevoegdheden houden op aan de grens. Daarnaast krijgt de politie op vreemd grondgebied te maken met onbekende regels en andere politieorganisaties. Toch verloopt politiesamenwerking over grenzen heen goed. Korpsen uit binnen- en buitenland wisselen kennis en ervaringen uit. Steeds vaker werkt het KLPD intensief samen met het buitenland in zaken op het terrein van de zware en georganiseerde misdaad. Denk aan samenwerking bij de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel of samenwerking bij het bestrijden van drugssmokkel, -handel en -productie. De noodzaak om samen te werken met

buitenlandse politiekorpsen is groot. De Nederlandse politie haalt er niet alleen veel kennis en informatie. Het is ook andersom. Buitenlandse korpsen leggen regelmatig contact met Nederland om kennis te halen, informatie te delen en zaken aan te pakken.

Kennis naar het buitenland

Ook de Amerikaanse Drug Enforcement Administration (DEA) maakt tegenwoordig graag gebruik van Nederlandse expertise. Zoals van onze methodes om de productie van xtc en andere synthetische genotsmiddelen te bestrijden. Niet alleen in Nederland, maar in steeds meer landen komen politiemensen namelijk drugslaboratoria tegen. Het buitenland vraagt om praktische hulp. Hoe kunnen we een drugslab veilig ontmantelen en tegelijkertijd sporen veiligstellen? Het KLPD verzorgt regelmatig trainingen voor buitenlandse (politie)specialisten in het oefenlaboratorium. Daarnaast geeft het KLPD overal ter wereld speciale laboratoriumworkshops. Het KLPD bouwde oefenlabs op in Turkije, Colombia en Engeland en verzorgde daar het lesmateriaal. In mei 2009 was het KLPD aanwezig bij de opening van het DEA-trainingscomplex in Amerika. Dat complex is gebouwd met Nederlandse kennis en producten die in Nederland in beslag zijn genomen. Denk aan reactieketels en tabletteermachines.

Zes miljoen dollar in the pocket

Eind juni 2007 organiseerde het Recherche Samenwerkingsteam Nederland, Nederlandse Antillen en Aruba (RST) van het KLPD samen met vier collega's van de DNR een actiedag op Sint Maarten. Ze namen op verschillende bankrekeningen zes miljoen dollar en vierhonderdduizend euro in beslag. De actie was het vervolg op een melding van een oplettende Antilliaanse bankmedewerker in 2007. Deze meldde dat een cliënt meerdere identiteiten gebruikte voor zijn bankzaken. Het RST ging aan de slag. In 2007 arresteerde het een Letlands echtpaar op verdenking van het gebruik van valse identiteiten, valse paspoorten, fraude met bankdocumenten en witwassen. De uitspraak in hoger beroep in de ontnemingszaak was in 2009. Naast het geld legden het RST en de DNR onder andere beslag op valse bankstempels, visitekaartjes met valse namen, computergegevens, 4000 m2 grond, een luxe woning met zwembad en een motorjacht en drie dure auto's. Nieuw in het onderzoek, dat plaatsvond op Sint Maarten, was het tappen van e-mailverkeer. Dat was op het eiland nog nooit gebeurd. Bijzonder was de hoeveelheid vermogen die in één keer in beslag werd genomen.

Internationale misdrijven

Het Team Internationale Misdrijven (IM) van het KLPD richt zich op opsporing en vervolging van vermeende oorlogsmisdadigers. Dit kunnen in Nederland verblijvende asielzoekers zijn die verdacht worden van betrokkenheid bij in het

buitenland gepleegde oorlogsmisdaden. Het kunnen ook Nederlanders zijn die betrokken zijn (geweest) bij oorlogsmisdrijven. Onderzoeken in de afgelopen jaren hebben zich gericht op de zwaarst denkbare misdrijven in landen als Congo, Liberia, Afghanistan en Rwanda.

Het Team IM deelt zijn kennis met verschillende diensten en partners. Zoals bijvoorbeeld bij de zaak Joseph M. De rechters vroegen om een landschapskaart, een soort maquette van de plaats delict in Rwanda. Het team IM begon in 2009 met dit overzicht in beeld te brengen dat in 2010 klaar moet zijn.

*Na een wapenvondst
volgt een grondig
onderzoek van de in
beslag genomen auto.*

Aanhouding Argentijnse piloot Julio P.

In september 2009 is de Argentijnse piloot Julio P. in Spanje aangehouden op verzoek van de Argentijnse autoriteiten. Dit op verdenking van het uitvoeren van zogenoemde dodenvluchten tijdens de 'vuile oorlog' in zijn geboorteland Argentinië. Bij deze vluchten zijn groepen tegenstanders van de militaire dictatuur (1976-1983) boven zee uit het vliegtuig gegooid. De verkeersvlieger, in dienst van een Nederlandse luchtvaartmaatschappij, stond internationaal gesignaleerd bij de Argentijnse autoriteiten. De man heeft de Argentijnse en sinds 1995 ook de Nederlandse nationaliteit. Het Team Internationale Misdrijven van de Dienst Nationale Recherche doorzocht de woning van de man in Zuidschermmer. Er is onder meer beslag gelegd op documenten. Zowel in Argentinië als Nederland wordt strafrechtelijk onderzoek gedaan naar de voormalige marinevlieger. Het team IM voert het Nederlandse onderzoek uit. Sinds oktober 2003 zijn gedwongen verdwijningen in Nederland strafbaar gesteld als misdrijven tegen de menselijkheid. Argentinië is op grond van de Nederlandse informatie zelf een strafrechtelijk onderzoek begonnen en heeft aangegeven de man in Argentinië te willen vervolgen. In het Nederlandse onderzoek is P. niet aangehouden en is nog geen vervolgingsbeslissing genomen.

Oud-SS'er Heinrich Boere

Oud-SS'er Heinrich Boere verklaarde in december 2009 voor de rechtbank in Aken dat hij in 1944 drie onschuldige Nederlandse burgers heeft vermoord. „Ik heb het gedaan”, aldus oorlogsmisdadiger Boere over de liquidatie van drie willekeurige burgers in 1944. „Maar toen keek ik er anders tegenaan.” Boere liet zijn advocaat zijn verklaring voorlezen. Gedetailleerd schetste hij Boere's bloederige activiteiten in het laatste oorlogsjaar voor het geheime moordcommando dat onder de codenaam Silberanne (zilverden) onschuldige Nederlanders vermoordde als represaille voor daden van het verzet. Het Team IM werkte intensief samen met de Duitse politie om de zaak rond te krijgen.

Veroordeling Frans van Anraat

In 2009 hield de Hoge Raad de veroordeling van de Nederlandse zakenman Frans van Anraat in stand. De Hoge Raad verkortte zijn straf tot 16,5 jaar cel. In mei 2007 kreeg Van Anraat van het gerechtshof in Den Haag zeventien jaar cel voor medeplichtigheid aan oorlogsmisdaden. De Nederlander heeft volgens het hof op grote schaal chemicaliën geleverd aan het regime van Saddam Hussein in de jaren tachtig. Met deze chemicaliën maakte Husseins regime gifgas, dat daadwerkelijk gebruikt is in Noord Irak en bij de grens met Iran. Hierbij vielen duizenden doden. Het hof sprak de zakenman vrij van medeplichtigheid aan volkerenmoord. Van Anraat handelde volgens het hof uit grof winstbejag en negeerde de gevolgen van zijn handelen volkomen.

Onderzoek Koninginnedag 2009

Op 4 september 2009 presenteerde het KLPD de uitslag van het onderzoek naar de gebeurtenissen op Koninginnedag. De vraag die het KLPD beantwoordde was: wat gebeurde er feitelijk? Hoe handelden de betrokken personen voorafgaand, tijdens en na afloop van de gebeurtenis op 30 april? Het kon immers om een ongeluk gaan, maar ook om een goed voorbereide aanslag. Conclusies van het KLPD: het incident was geen ongeval. Er waren aanwijzingen dat bestuurder Karst T. enkele voorbereidingshandelingen trof, daarnaast leek het niet om een meermansactie te gaan. Het KLPD vond voldoende aanknopingspunten om te vermoeden dat Karst T. een aanslag wilde plegen, gericht tegen de leden van het Koninklijk Huis. Het is aannemelijk dat Karst T. niet heeft geweten dat er mensen op de kruising stonden op het moment dat hij voor zijn laatste rit vertrok. Bovendien is uit het onderzoek gebleken dat het onwaarschijnlijk is dat Karst T. vanuit een bepaalde ideologie of levensbeschouwing tot zijn daad is gekomen.

Het KLPD startte met 215 medewerkers aan het onderzoek naar de gebeurtenissen op Koninginnedag. Dat aantal werd geleidelijk teruggebracht. Een uur na de aanslag waren ruim driehonderd medewerkers in touw om het onderzoek voor te bereiden en op te pakken. In enkele weken tijd hoorde het KLPD honderden getuigen, deskundigen en collega's. Zo stelde het korps vast wat zich afspeelde op en in aanloop naar 30 april. Rechercheurs verrichtten onder andere buurtonderzoek en sporenonderzoek. Ze bekeken camerabeelden en maakten telecomanalyses. Het publiek leverde een belangrijke bijdrage aan het onderzoek. Veel mensen maakten gebruik van de mogelijkheid hun foto- en filmmateriaal te uploaden via internet. Op de speciaal geopende website van de DNR kwamen 209 geüploade bestanden binnen. Via de opsporingstip-lijn en andere kanalen kwamen ruim duizend publiekstips binnen. Ongeveer 250 tips bevatten waardevolle informatie voor het onderzoek. Daarnaast nam het KLPD 175 verklaringen op.

Politie mensen en advocaten hebben minstens één ding gemeen: ze kunnen niet tegen onrecht. Ze zetten liefst alles in wat hen ten dienste staat om dat onrecht te bestrijden. Een bekend gezicht binnen de advocatuur is mr. Geert-Jan Knoops. Onder andere betrokken bij de Puttense moordzaak en expert-consultant in het proces tegen de chauffeur van Osama bin Laden. Wat wil hij het Korps landelijke politiediensten meegeven, of de politie in het algemeen?

„Toon je ook ontvankelijk voor onwaarschijnlijkheden”

Mr. Geert-Jan Knoops,
Hoogleraar Internationaal Strafrecht,
tevens partner van Knoops & partners, advocatenkantoor Amsterdam

Knoops schreef een legal thriller over Guantanamo Bay: *Advocaat van de Vijand* (2009). Volgens hem is de bestrijding van internationaal terrorisme een complex probleem. „Het is het balanceren tussen de bescherming van de rechten van terreurverdachten versus de bescherming van de samenleving. Waar leg je de balans? In de thriller laat ik zien dat het (internationaal) strafrecht niet de oplossing is voor bestrijding van internationaal of nationaal terrorisme. Naast het probleem hoe terrorisme te definiëren in juridisch opzicht, zijn er vele praktische problemen: wat is precies Al Qaida? Niemand kent de definitie. En hoe vervolg je Al Qaida – internationaal – strafrechtelijk als entiteit wanneer het geen bv, nv of stichting is zoals wij die kennen? De organisatie zit overal en nergens. Het vervolgen van terreurorganisaties als zodanig zal dus weinig soelaas bieden. Men kan hooguit denken aan vervolging van individuele leden. Maar daarmee los je het probleem niet op, omdat de preventieve en repressieve werking van het strafrecht dan zeer beperkt is. Denk eerder aan het bestrijden van onderliggende oorzaken; maak landen economisch en politiek sterker om ze uit de greep van terrorisme te houden.”

Richt aandacht op vermeende kopstukken

In feite geldt hetzelfde voor het bestrijden van netwerken van (internationaal) georganiseerde criminaliteit. Knoops: „Denk aan de mislukking van de strafvervolging van een aantal ‘chapters’ van de Hell’s Angels in Nederland. Het OM bleek niet in staat om aan te tonen dat het hier om criminele organisaties gaat die als zodanig vervolgbaar zijn. Niet alleen het

bewijs was moeilijk te leveren, maar ook hier was de juridische ondefinieerbaarheid van dit soort structuren een probleem. In dat soort strafvervolgingen zou justitie eigenlijk niet langer energie moeten steken. Richt je strafrechtelijk alleen op de vermeende kopstukken.”

Leer van gerechtelijke dwalingen

„Zoals we ook zagen in de Puttense moordzaak”, gaat Knoops verder, „is de befaamde tunnelvisie nog steeds een van de grootste gevaren voor politie en justitie.

Je moet dus ook niet meteen ervan uitgaan dat een aantal vermeende criminelen zonder meer een criminele organisatie is. Verval ook hier niet in een tunnelvisie. Mijn credo zou dus zijn: toon je als politie en justitie ontvankelijk voor alle mogelijkheden, zelfs wellicht onwaarschijnlijke. Overigens hebben met name de profiling specialisten van het KLPD zich in een aantal zaken op het gebied van gerechtelijke dwalingen juist duidelijk opengesteld voor de ‘likelihood ratio’ van alle scenario’s die zich in een strafzaak kunnen aandienen. Daarmee hebben ze hun sporen meer dan verdiend.”

Vertrek
Departures 3

Wereldwijd

Ready for take off? Schiphol lijkt wel een ideale KLPD-locatie. Onze luchtvaartcollega's streken er al decennia geleden neer en ook documentenspecialisten hebben op dit vliegveld al geruime tijd een eigen stek. De spilfunctie die het korps op het internationale politieveld inneemt, billijkt een eventueel korpsbreed bestellen van de verhuizers. Het KLPD is immers de start- en landingsbaan voor de wereldwijde contacten die de Nederlandse politie onderhoudt – bijvoorbeeld via ons liaisonnetwerk. Het korps verbindt de wijk met de wereld en omgekeerd. Onze dagelijkse, locale bezigheden krijgen, al dan niet virtueel, steeds internationalere dimensies. Een onophoudelijke beweging waar het korps professioneel en weloverwogen in meegaat. Het KLPD: dag in, dag uit ready for take off!

Hoofdstuk 3

**Nationaal en internationaal
knooppunt voor informatie
en intelligence**

Samenwerking

Wat doe je als het aantal overvallen door Marokkaanse jongeren drastisch toeneemt en in het hele land geen echte best practice te vinden is? Amsterdam-Amstelland nam contact op met het KLPD. Gekozen werd voor een persoonsgerichte aanpak omdat eerdere, zaakgerichte onderzoeken niet tot veroordelingen leidden. Van de eerste twintig personen die in beeld kwamen, zijn de relaties in kaart gebracht. De Financial Intelligence Unit keek of er ongebruikelijke transacties waren gedaan en overlegde met politiekorpsen op de route Nederland-Marokko. De database groeide: van twintig naar ruim zesduizend. In 2009 zijn de eerste verdachten veroordeeld en er bestaat nu een waardevolle Databank Overvallen. De vervolgaanpak kenmerkt zich door een minder strikte keuze voor een zaakgerichte of persoonsgerichte aanpak en op het zichtbaar maken van de rolmodellen. Informatie wordt liefst nog breder gedeeld. Alleen zo is de aanwas van nieuwe overvallers te voorkomen. Anders denken loont. En samenwerken al helemaal.

Nationaal en internationaal knooppunt voor informatie en intelligence

Woonden mensen vroeger in een buurt met sociale cohesie en waren ze lid van een kerk of vereniging, tegenwoordig is dat anders. Naast toenemende individualisering maken mensen ook deel uit van steeds wisselende netwerken die zich niets aantrekken van lands- en andere grenzen. Dat geldt voor alle burgers: crimineel of niet. Goede politiezorg bieden is een complexe aangelegenheid. Informatiegestuurde politie een must. Zonder informatie, geen inzet en geen veiligheid. Informatie is het basismateriaal van al het politiewerk. Ieder stukje informatie kan belangrijk zijn. Voor alle korpsen. In Nederland en daarbuiten.

Informatie komt beschikbaar op alle niveaus binnen de politieorganisatie. Lokaal, regionaal, bovenregionaal, nationaal en zelfs internationaal. Het is de kunst die informatie te verzamelen, te combineren, te analyseren en opnieuw beschikbaar te stellen. Zodat nieuwe mogelijkheden ontstaan in de opsporing en handhaving. Maar voor het delen van informatie is wel een knooppunt van informatie en intelligence (I&I) nodig. Het KLPD vult dit op twee manieren in: door enerzijds het knooppunt te beschouwen als thema dat dwars door de organisatie heenloopt en waarbij alle diensten dus betrokken en verantwoordelijk zijn, en door anderzijds het knooppunt te beschouwen als plek; het punt waar nationale en internationale informatiestromen feitelijk bij elkaar komen. Overall binnen het KLPD vindt informatiegestuurde opsporing plaats. Kleine en grote, structurele en incidentele knooppunten van het korps verzamelen informatie, analyseren deze en stellen deze beschikbaar. Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen/producten die in 2009 uiting gaven aan het zijn van een nationaal en internationaal knooppunt voor informatie en intelligence. Het hoofdstuk beschrijft grotendeels de rol van de Dienst IPOL. Het is nadrukkelijk niet zo dat deze dienst als enige invulling geeft

aan het thema 'nationaal en internationaal knooppunt van informatie en intelligence'. Het is meer de fysieke plek waar nationale en internationale informatie-stromen binnenkomen. Vanaf 2010 wordt vanuit het thema I&I meer integraal tussen de diensten samengewerkt vanuit de visie 'Wat ons bindt.'

Informatie en intelligence is een korpsbreed thema

Het nationaal en internationaal knooppunt voor informatie en intelligence (I&I) is de informatieorganisatie van het KLPD. Het thema I&I loopt dwars door de organisatie en alle thema's heen en maakt duidelijk dat een optimale uitvoering van het politiewerk alleen tot stand komt dankzij korpsbrede samenwerking. De informatieafdelingen van de diensten werken nauw samen: het Nationaal Informatieknooppunt (NIK), het Korpsinformatieknooppunt (KIK), de Dienst-informatieknooppunten (DIK's) en de Unit Informatie van de Dienst Nationale Recherche. Dit samenwerkingsverband zorgt voor de nationale en internationale beschikbaarheid van alle informatieproducten in relatie tot de operationele thema's. Om informatie beter beschikbaar te maken voor het operationele proces is in 2009 'Delta' ontstaan: de verbindende factor tussen kennis en uitvoering voor de operationele diensten. Daarnaast heeft I&I een leidende rol bij de integrale ontsluiting van informatiebronnen op nationaal en internationaal niveau van publieke en private partijen. Leidend uitgangspunt is de nationale en korpsintelligenceagenda, waarin het Operationeel Korpsmanagementteam (OKMT) als een soort stuurploeg voor het korps fungeert. I&I werkt nauw samen met de Concerndienst Informatievoorziening, het Programma Kennisontwikkeling in Modellen en het Bureau Veiligheid en Integriteit van het KLPD. Begin 2010 vindt binnen het KLPD een eerste inventarisatie plaats van informatieproducten die al voorhanden zijn en die waaraan nog behoefte bestaat. I&I kan bijvoorbeeld bijdragen leveren aan de lijst criminelen, de evenementenkalender en de Criminaliteitsbeeldanalyse (CBA) Verkeersstromen.

Nationaal knooppunt

De steeds grotere roep om informatie en intelligence noodzaakte tot één nationale visie op de informatiehuishouding. In 2009 heeft de Raad van Korpschefs zich uitgesproken over de richting waarin de informatiehuishouding van de korpsen zich moet ontwikkelen. Deze visie is verwoord in het Nationaal Intelligence Model (NIM). Daarin is als doel gesteld dat alle korpsen uiterlijk eind 2012 informatiegestuurd moeten werken.

Om het NIM verder uit te werken en informatiegestuurde politie verder vorm te geven, zijn politie en Openbaar Ministerie samen het Programma Intelligence gestart. Het programma ondersteunt de implementatie van het NIM en heeft als belangrijk doel de technische en organisatorische barrières weg te nemen

die korpsen ervan weerhouden hun informatie uit te wisselen. Ook het versterken van het strategische en tactische sturingsproces op de opsporing is onderdeel van het programma. Het KLPD is vanzelfsprekend binnen dit programma vertegenwoordigd. Een van de taken die het korps oppakt, is het vergroten van het informatiebewustzijn van alle Nederlandse politiemensen. Dat heeft in 2009 vorm gekregen met de ontwikkeling van de Intelligenceagenda. Een set van afspraken tussen informatieorganisaties en stuurploegen (als het OKMT) over lopende en aanstaande beleidsthema's en prioriteiten. In 2010 zal deze agenda landelijk worden toegepast.

Doorontwikkeling NIM

Het NIM wijst de Dienst IPOL van het KLPD aan als nationaal informatieknooppunt (hier gaat het dus vooral om de plek voor het nationaal knooppunt informatie en intelligence, het NIK). Voor de doorvertaling van het NIM naar korpsniveau is een Korpswerkplan Implementatie NIM (2009) gemaakt. In dit werkplan gaat onder meer veel aandacht uit naar de doorontwikkeling van het Korpsinformatieknooppunt (KIK) van het KLPD. Het KIK heeft hiermee eenzelfde positie gekregen als de regionale informatieknooppunten (RIK's) van de regiokorpsen. De RIK's en het KIK bedienen gezamenlijk het Nationaal Informatieknooppunt (NIK). Het KIK vertaalt de informatie-inwinplannen op geprioriteerde onderwerpen – die vanuit het NIK worden verstuurd – naar briefingsinformatie voor de KLPD-diensten.

Het proces van brieven en debrieven kreeg ook een plek in het Korpswerkplan Implementatie NIM. In 2009 is hiervoor een procesbeschrijving opgesteld. De Dienstinformatieknooppunten (DIK's) en het KIK ontwikkelden samen een ICT-tool waarmee de diensten hun briefing en debriefing op een eenduidige manier kunnen vormgeven. De tool zorgt voor uniformiteit in en uitwisselbaarheid van de informatie en vergroot de mogelijkheden tot onderlinge samenwerking. Verder draait het korpswerkplan om het tot stand brengen van een eenduidige informatieorganisatie binnen het KLPD. Zo hebben alle diensten een Dienstinformatieknooppunt (DIK). Binnen de Dienst Nationale Recherche (DNR) ontstond de Realtime Intelligence Room. Eens per twee weken komen daar de plaatsvervangend hoofdofficier van justitie (Landelijk Parket), het hoofd van de DNR en een aantal chefs informatievoorziening (CHIN) bij elkaar en besluiten ze welke capaciteit ten behoeve van welk onderzoek wordt ingezet.

Betrokken bij de uitvoering

De Dienst IPOL verzorgde eind 2009 een eerste nationale briefing voor de Raad van Korpschefs. De nationale briefing zal regelmatig op de agenda van de Raad verschijnen, telkens gekoppeld aan een thema dat in overleg met de portefeuillehouder Intelligence bepaald wordt. De eerste briefing ging over het thema Overvallen. Overvallen is in 2009 verkozen tot een van de topprioriteiten van de opsporing, omdat het aantal overvallen in ons land zorgwekkend stijgt. Het doel van de nationale briefing is het delen van kennis en het creëren van gezamenlijke beelden.

Sinds 1 Januari 2010 beschikt Europol over een uitgebreider mandaat en nieuwe bevoegdheden op het gebied van de bestrijding van internationale zware misdaad en terrorisme. „Alle Europese politie-organisaties, dus ook het KLPD, zullen profiteren van de voordelen die deze veranderingen met zich meebrengen”, aldus Rob Wainwright, directeur Europol. „Door gebruik te maken van onze krachten op het gebied van de uitwisseling van informatie willen wij met een nieuw antwoord komen op georganiseerde misdaad in Europa.”

„Bijzondere bijstand en grensoverschrijdende intelligenceoperaties”

Rob Wainwright,
directeur Europol

Door een verandering van de wettelijke basis die de grondslag vormt voor Europol zal de organisatie voor het eerst sinds zijn vijftienjarig bestaan erkend worden als Europees agentschap. Met meer bevoegdheden om criminele inlichtingen in te winnen en meer mogelijkheden om bijstand te verlenen aan onderzoeken naar zware misdaad, bijvoorbeeld de daden van een seriemoordenaar in meerdere Europese landen. „Ook zullen we meer inzicht hebben in moderne vormen van misdaad zoals computermisdaad”, zo gaat Wainwright verder. „Meer dan ooit zal Europol een sleutelrol vervullen in de bestrijding van misdaad in Europa. Zoals het KLPD in Nederland zal Europol de komende twee jaar een lijst van Europese criminele netwerken samenstellen.” Het is de bedoeling dat Europol een Europese analyse uitvoert met betrekking tot de gevaarlijkste vormen van misdaad in Europa. Een van de instrumenten die de analisten daarvoor gebruiken is Sociale Netwerkanalyse. Wainwright: „Dan heb ik het over krachtige analysesystemen, waarmee we in korte tijd verbazingwekkende resultaten kunnen behalen, zoals vorig jaar in een zaak in Polen, toen we hielpen de hoofdverdachten aan te wijzen. Europol is constant bezig zijn netwerk uit te breiden en nieuwe partners te vinden waarmee samengewerkt kan worden. Op dit moment vinden er besprekingen plaats met Rusland en Israël.”

Effectievere maatregelen

De erkenning van een sterker Europol als volwaardig EU-agentschap vindt gelijktijdig plaats met het in werking treden van het Verdrag van Lissabon.

Rob Wainwright kijkt met verwachting uit naar de toekomst. „De nieuwe ontwikkelingen bieden enorme kansen voor Europol en politiesamenwerking in de EU. We maken ten volle gebruik van ons vernieuwde mandaat, onze nieuwe bevoegdheden, en de kansen die het Verdrag van Lissabon ons biedt om van Europol hét misdaadinformatieknooppunt te maken én het belangrijkste centrum voor operationele ondersteuning in de EU. Wij zijn er om alle lidstaten te ondersteunen en zijn ervan overtuigd een sleutelrol te kunnen spelen in het veiliger maken van Europa.”

Europees Parlement

De nieuwe wettelijke basis betekent tevens dat Europol nieuwe verantwoordelijkheden heeft gekregen. Zo is er een grotere rol weggelegd voor het Europees Parlement, dat beter toezicht zal houden op de activiteiten van Europol en het jaarbudget voor het agentschap zal bepalen. De procedures die gelden met betrekking tot de bescherming van gegevens, die al tot de striktste in de wereld behoorden, zijn eveneens verbeterd.

Elk jaar maakt Europol gebruik van de informatiekanalen en expertise van meer dan zeshonderd functionarissen om de nationale autoriteiten in de lidstaten van de EU te ondersteunen bij zo'n 10.000 grensoverschrijdende onderzoeken. Wainwright: „Wij zouden dit aantal graag omhooggebracht zien naar 20.000 per jaar tegen het einde van 2015.”

Europol heeft besloten de nieuwe status en de succesvolle toekomst die het agentschap tegemoet ziet tot uiting te brengen met een nieuw logo.

In oktober 2009 maakte het KLPD een Landelijke Analyse Overvallen. De analyse, die in opdracht van het Bovenregionaal Overleg en de Raad van Korpschefs is opgesteld, creëert inzicht en overzicht en daarmee een aanzet tot een effectievere, gezamenlijke aanpak van de overvalproblematiek door de politie. Deel I beschrijft de aard en omvang van de overvalproblematiek in Nederland, en is gebaseerd op gegevens uit het Landelijk Overvallen- en Ramkraken-systeem (LORS). Deel II is een kwalitatieve analyse op basis van interviews en literatuuronderzoek. Deel III brengt advies uit over de aanpak van overvallen. Uit de analyse blijkt dat steeds meer overvallen bij particulieren plaatsvinden (zoals woningovervallen) en dat veel overvallen in de avonduren plaatsvinden. De Dienst IPOL monitort de overvallen dagelijks, categoriseert ze naar de mate van professionaliteit en deelt de uitkomst met de korpsen.

Landelijke Database Kinderpornografie

In juli 2009 startte het project Landelijke Database Kinderpornografie. Dit project zorgt voor de doorontwikkeling van de bestaande database uit 1996 die is ondergebracht bij het KLPD.

Nieuwe technologische ontwikkelingen maken belangrijke verbeteringen mogelijk van deze database. Daarnaast maakt de toename van steeds meer inbeslagnames van beeldmateriaal een doorontwikkeling van de database nodig. In het afgelopen jaar heeft het KLPD meer dan 2000 zaken overgedragen aan buitenlandse opsporingsorganisaties en 555 zaken aan regio's en bovenregionale rechercheteams. Dit aantal is vrijwel gelijk aan dat van 2008.

Nieuw vingerafdrukkensysteem HAVANK

Sinds november 2009 is er een nieuw HAVANK, Het geAutomatiseerd VingerAfdrukkensysteem Nederlandse Kollektie. De databank is in beheer bij de Dienst IPOL en bevat 1.155.000 vingerafdruksignalen, 700.000 handafdruksignalen en meer dan 90.000 onopgeloste sporen van misdrijven. Met de komst van het innovatieve HAVANK heeft het KLPD de bestaande, papieren databank vaarwel gezegd. Alle vingerafdrukken en handpalmbladen zijn opnieuw gedigitaliseerd. Op handpalmbladen kan nu voor het eerst automatisch worden gezocht.

*Dactyloscopen
vergelijken vinger-
afdrukken en hand-
palmbladen uit de
nationale database
HAVANK.*

HAVANK is zeven dagen in de week bereikbaar tussen 7.00 en 23.00 uur. Per dag vinden zo'n 150 identiteitsvaststellingen plaats op basis van door de korpsen ingezonden vingerafdrukken van aangehouden personen. HAVANK beperkt zich niet tot vingerafdrukken, maar is klaar voor biometrische herkenningen (Biometric Identification System). Het systeem is modulair opgezet en bijvoorbeeld de technologie om gelaatsherkenningen uit te voeren kan erin worden opgenomen.

De grootste voordelen van HAVANK zijn snelheid, kwaliteit en toekomstige toepasbaarheid. De bestaande sporen worden nu bijvoorbeeld tweemaal zo scherp gescand en de vergelijking tussen een aangetroffen spoor en de databank kan vele malen sneller plaatsvinden dan tot nu toe. Met de operationele ingebruikname zijn tevens de technische koppelingen met nieuwe, toekomstige toepassingen gerealiseerd. Hierbij moet worden gedacht aan de geautomatiseerde informatie-uitwisseling van dactyloscopische gegevens met andere EU-landen op grond van het Verdrag van Prüm en aan de uitvoering van identiteitsvaststellingen via de Wet Identiteitsvaststelling Verdachten, Veroordeelden en Getuigen. Dit laatste voorkomt identiteitsfraude in het hele traject van aanhouding tot en met reclassering.

Op dit moment staan op tien locaties van de Bovenregionale Samenwerkingsverbanden Forensische Centra invoerstations voor de dactyloscopische sporen. Gecertificeerde dactyloscopen vergelijken er vingerafdrukken en handpalmbladen binnen de nationale database. Er worden geen schaduwverzamelingen meer aangelegd. Daarnaast is om reden van maximale objectiviteit door de Strategische Beleidsgroep Forensische Opsporing (Raad van Korpschefs) besloten dat een decentrale locatie nooit een zaak uit het eigen werkgebied kan behandelen.

Prijs voor AMBER Alert

Een landelijk informatieknooppunt verzamelt en koppelt niet alleen informatie, maar deelt het ook. In het project AMBER Alert (in 2009 in gebruik genomen), krijgt dat op een bijzondere manier vorm. Het Landelijk Bureau Vermiste

Nederlanders worden opgeroepen om de zoektocht naar een vermist kind te ondersteunen.

Personen (LBVP), dat regiokorpsen ondersteunt in hun zoektocht naar vermiste personen, schakelt zelfs heel Nederland in als het om de vermissing van een kind gaat. Maar alleen in het geval dat men vreest voor het leven of de gezondheid van het kind. AMBER Alert komt binnen op gsm's, computers, beeldkranten, radio en tv.

In september 2009 won AMBER Alert de IBC Special Award. Een prijs voor projecten waarbij technologie en de media op een bijzondere manier worden gebruikt.

Kunst- en antiekdiefstallen

In 2009 kon tot twee keer toe cultureel erfgoed teruggegeven worden aan de landen van herkomst. Egypte kreeg grafbeeldjes terug en Irak diverse kunstschatten die ooit uit het Nationaal Museum in Bagdad waren geroofd. Verder begeleidt de Dienst IPOL de binnenkomende rechtshulpverzoeken. Een goed netwerk is hierbij van groot belang. Voor kunst, antiek en erfgoed bestaat dat netwerk onder andere uit de Erfgoedinspectie, de douane, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het Nederlands Politie Instituut (NPI) en Interpol. En afhankelijk van de informatie, vindt afstemming plaats met bijvoorbeeld internetmarktplaatsen als Marktplaats.nl.

Op zoek naar Irakees erfgoed

In 2003, na de inval van de Amerikanen in Irak, verdwenen ruim vijftienduizend cultuurvoorwerpen uit het Nationaal Museum in Bagdad. Het Iraaks Ministerie van Toerisme en Oudheden is sindsdien op zoek naar de voorwerpen die veelal het land uitgesmokkeld waren. In 2009 kregen medewerkers van de Dienst IPOL een bericht van Interpol Bagdad. Of ze een website wilden natrekken waarop Irakees erfgoed werd aangeboden. Vrijwel tegelijkertijd vestigde een bericht van de Amerikaanse douane de aandacht op een andere internethandelaar.

Een adviseur Expertise van de Dienst IPOL ging hierop met een wijkagent, een archeoloog en iemand van de Erfgoedinspectie naar beide adressen. De eigenaren deden vrijwillig afstand van bijna zeventig kunstvoorwerpen die ze op beurzen hadden gekocht en probeerden door te verkopen. Ze bleken niet op de hoogte van de wet- en regelgeving op het gebied van Irakees erfgoed. Er zaten unieke vondsten bij. Onder meer een 'stichtingsspijker'; een kegeltje vol spijkerschrift dat tijdens de opening van een religieus gebouw in de grond werd geslagen als teken van verbondenheid met de wereld. Ook een tegeltje uit de tijd van koning Nebukadnezar (600-500 voor Christus) kwam boven water.

Tijdens een feestelijke plechtigheid zijn alle voorwerpen door minister Plasterk van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap officieel overhandigd aan de ambassadeur van Irak. Deze sprak van een unieke daad; niet eerder hadden ze zo probleemloos zoveel voorwerpen retour gekregen.

Analyse vervoersstromen

In 2009 heeft het KLPD opdracht gegeven voor een Criminaliteitsbeeldanalyse van de verkeersstromen. De doelstelling van de analyse was tweeledig. In de eerste plaats moest meer inzicht ontstaan in relevante partners, de informatie waarover zij beschikken en de verbanden daartussen. Dit zou leiden tot een verbeterde informatiepositie van het KLPD. Het tweede doel was een bijdrage te leveren aan de intensivering van de samenwerking tussen de verschillende KLPD-diensten ('Wat ons bindt').

Aanleiding voor de analyse was het Programma Transport Security. Doel van het programma is het verbeteren van de informatiepositie en de samenwerking (intern) tussen de diensten van het KLPD en (extern) met ketenpartners en andere korpsen op het gebied van informatie-uitwisseling in relatie tot transport-gerelateerde criminaliteit.

In de analyse zijn zowel het KLPD als de relevante partners betrokken. De volgende KLPD-diensten namen hieraan deel: de geüniformeerde diensten, de Dienst IPOL en de Dienst Operationele Samenwerking. Partners van buiten waren de douane, het Expertisecentrum haven, het Expertisecentrum luchthaven, het loket transportcriminaliteit van het Bureau Verkeershandhaving OM, Schiphol Airport Security en de Stichting Aanpak Vervoerscriminaliteit.

Financial Intelligence

In het Nederlandse financiële stelsel gaat dagelijks veel geld om. Een deel van dit geld is illegaal verkregen en afkomstig uit criminaliteit. Door alert te zijn op ongebruikelijke transacties kunnen witwaspraktijken worden gedetecteerd en verder misbruik van het financiële stelsel tegengegaan. Diverse instellingen zijn bij de wet verplicht om ongebruikelijke transacties te melden bij de Financial Intelligence Unit Nederland (FIU). Denk aan banken, casino's, handelaren in bijvoorbeeld diamanten en juwelen, geldtransactiekantoren, accountants, notarissen en advocaten.

Witwassen en de financiering van terrorisme houdt zich bij uitstek niet aan landgrenzen. Daarom levert de Nederlandse FIU niet alleen nationaal, maar ook internationaal een bijdrage aan de versterking van de kwaliteit van opsporing en vervolging en het voorkomen en bestrijden van misdaden als witwassen en de financiering van terrorisme. De FIU verzamelt, registreert, bewerkt en analyseert ongebruikelijke transacties. Daarnaast stelt de FIU expertise en verdacht-verklaarde transactie-informatie beschikbaar aan (bijzondere) opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten in binnen- en buitenland. De unit werkt onder andere nauw samen met de overige Europese FIU's en toezichthoudende organisaties binnen de Europese Unie.

De FIU heeft afgelopen jaar een ontwikkeling laten zien naar 'meedenken, zelfstandig voorbereiden en delen'. Zo doet de FIU eigen onderzoek op basis van een krantenbericht of politie-informatie die ter beschikking komt. Als uit toegankelijke open en gesloten bronnen interessante informatie boven water komt, deelt de FIU die. Bijvoorbeeld met de Dienst Nationale Recherche. Samen stellen ze vast wat nog nodig is om van een stukje informatie een gedegen

onderzoeksvorstel te maken. Zo leidde informatie over ongebruikelijke transacties vanaf een moneytransferkantoor richting Roemenië in 2009 tot de aanhouding van skimmers.

Voor de meldende instanties organiseert de FIU zogenaamde relatiedagen. Tijdens deze dagen krijgen de partners inzicht in de werkwijze van de unit en horen ze wat er met hun melding gebeurt en wat de meldplicht betekent voor hun werk. In 2009 waren er bijvoorbeeld relatiedagen voor advocaten en banken.

FIU Nederland bekijkt transacties met Argusogen

Kleinschalig, maar supereffectief. Dat geldt voor Argus, de projectmatige samenwerking tussen de Nederlandse en Zweedse Financial Intelligence Units (FIU). Gestart in 2008 en tot wasdom gekomen in 2009. Argus is met name gericht op narcotica, maar tussen Zweden en Nederland zijn ook verbanden zichtbaar geworden die te maken hebben met mensensmokkel en terreur. De korte lijnen die dankzij Argus zijn ontstaan, maken snelle informatie-uitwisseling mogelijk en daarmee dito eerstelijnsresultaten.

Twee zaken uit 2009 illustreren het nut van een dergelijk informatieknooppunt. De FIU had zicht gekregen op verdachte transacties van een groep criminelen in Nederland die zich achteraf bezig bleek te houden met het transport van verdovende middelen. Informatie hierover was gedeeld met de betrokken regiopolitie. Ook de Zweedse FIU-collega's werden geraadpleegd. Zij konden met Nederlandse informatie het financiële netwerk zichtbaar maken. Met behulp van deze operationele informatie ging een opsporingsonderzoek in Zweden en gedeeltelijk in Nederland van start. In 2009 zijn diverse verdachten aangehouden.

De tweede zaak illustreert hoe goede contacten tot snelle resultaten kunnen leiden. In 2009 werd op Schiphol een Zweed aangehouden. De Koninklijke Marechaussee (KMar) vond een flinke zak geld op de man, wat hem verdacht maakte van witwassen. Ze deden navraag bij de FIU of de man bekend was. Medewerkers daar legden onmiddellijk contact met Zweden en na een zeer korte tijd had de KMar op Schiphol de beschikking over de nodige informatie.

Internationaal knooppunt

Landsgrenzen vervagen. Internationale criminaliteit en evenementen met een grensoverschrijdend karakter zijn aan de orde van de dag. Mobiel banditisme, voetbalwedstrijden, verdachte containerinhouden, gesmokkelde vrouwen en flinke geldbedragen die het land verlaten of binnenkomen. Zelfs al liggen politieregio's niet in een grensstreek, er is geen korps meer dat internationalisering afdoet als onbelangrijk. Maar ook hier geldt; zonder informatie geen inzet en geen veiligheid.

Financieel-economische criminaliteit en de financiering van terrorisme hebben al tijden onze aandacht. Maar daarin staan we niet alleen. Sinds 1998 bestaat het Financieel Expertise Centrum, het FEC, momenteel beheersmatig ondergebracht bij De Nederlandsche Bank (DNB). Een multidisciplinair samenwerkingsverband van (overheids)organisaties die strijden voor een integere financiële sector. Een gesprek met de voorzitter van de FEC-raad en directeur van De Nederlandsche Bank, Joanne Kellermann.

„Samen komen we verder”

Joanne Kellermann,

directeur van De Nederlandsche Bank en voorzitter FEC-raad

„De financiële sector is kwetsbaar”, stelt Kellermann. „Met de FEC-partners willen we bedreigingen en inbreuken op de integriteit van de sector voorkomen en bestrijden door de onderlinge samenwerking te versterken en kennis en informatie te delen. Wie deze FEC-partners zijn? De Autoriteit Financiële Markten, de Belastingdienst, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, De Nederlandsche Bank, FIOD-ECD, het Openbaar Ministerie en de politie. Van de politie zijn drie partijen vertegenwoordigd: het KLPD, de Raad van Korpschefs en het korps Amsterdam-Amstelland.”

Activiteiten FEC

Het Financieel Expertise Centrum wil niet alleen een knooppunt zijn van informatie en kennis en speerpunten formuleren die terugkomen op de agenda's van alle partners, maar ook projectmatig werken. Op zaakniveau zelfs. Kellermann: „In 2009 hebben we onder andere onderzoek gedaan naar cybercrime in de financiële sector en naar de gevolgen van de financiële crisis voor de integriteit van de financiële sector. Voor 2010 staan beleggingsfraude, witwassen en het misbruik van money transfers op de agenda. Ook organiseren we themadagen om onze partners te informeren en ze een podium te bieden waar ze het probleem ieder van hun kant kunnen belichten. Tijdens de themamiddag 'Het FEC en de financiële

crisis' gaf plaatsvervangend korpschef Patricia Zorko bijvoorbeeld een lezing over de gevolgen van de financiële crisis vanuit politieperspectief.”

Ketenbenadering

Volgens Kellermann is het een uitdaging om alle partners dezelfde kant op te laten kijken. „Het is niet zozeer dat we verschillende belangen hebben. We delen het gevoel van urgentie. Maar we moeten onszelf en onze achterban nog leren om ons af te vragen of we op een bepaald onderwerp niet méér kunnen bereiken door het in te brengen in het FEC. Stel, als politie stuit je op een money transferkantoor met dubieuze praktijken. Dat kun je sec onderzoeken en laten vervolgen. Als toezichthouder op zulke kantoren moet DNB hiervan op de hoogte zijn en zo nodig ook op toezichtgebied ingrijpen. Soms heeft iets criminele en niet-criminele aspecten. Is de politie klaar, dan kunnen wij vaak nog verdergaan. Volstaan onze bevoegdheden niet, dan heeft een van de andere partners nog mogelijkheden. Samen komen we verder.”

Snijvlak

Met het KLPD werkt ze graag samen. „Ze zijn bijzonder waardevol als het gaat om het verzamelen van informatie en de duiding ervan. Als Nederlandsche Bank kijken wij bijna nooit naar het zaakniveau. Het KLPD doet dat wel. Op het snijvlak tussen deze twee werelden zijn we samen zeer succesvol.”

Visie op internationalisering

In 2007 stelde de Raad van Korpschefs een visie op internationalisering vast. In het kort is deze visie als volgt geformuleerd: 'De Nederlandse politie is zich bewust van zijn taak, afhankelijkheid en invloed in internationaal perspectief en organiseert dit als normaal onderdeel van het politiewerk.' In de visie zijn vier hoofdpunten uitgewerkt: samenwerking in het kader van de Europese Unie; informatie-uitwisseling en rechtshulp; landenbeleid nieuwe stijl en onderwijs; en ontwikkeling van mensen.

Samenwerking in het kader van de Europese Unie

Naast concrete operationele samenwerking in internationaal samengestelde teams en een goede positionering van de Nederlandse politie in Brussel, is deze samenwerking vooral gericht op Europese informatie-uitwisseling. Al in 2006 heeft het KLPD zich verplicht informatie te delen en beschikbaar te stellen aan het Europol Informatiesysteem (EIS). Dit systeem maakt de uitwisseling van opsporingsinformatie en het leggen van verbanden in opsporingsonderzoeken binnen EU-landen mogelijk. Concreet gezien werkt het als volgt. Politiemensen vermelden hun informatie in de Basisvoorziening Opsporing (BVO). Daar kunnen ze ook aanvinken dat ze de informatie internationaal willen delen, via het EIS. Dat kan leiden tot hits vanuit het buitenland, waardoor een zaak hier opgelost kan worden.

Het EIS is het Europese knooppunt van informatie over dergelijke strafbare feiten. De informatie wordt er gekoppeld en met de lidstaten gedeeld. Om samen slagvaardig te zijn in de strijd tegen de (georganiseerde) criminaliteit. De informatie-uitwisseling met Europol heeft binnen het KLPD dan ook een hoge prioriteit. Het KLPD heeft in haar visie op internationalisering opgenomen dat het alle Nederlandse collega's hierin zal stimuleren.

Internationaal samenwerken aan operationele resultaten

Samenwerken binnen de EU krijgt ook vorm dankzij het COSPOL-project. COSPOL staat voor Comprehensive Operational Strategic planning for the POLice. Dit project wordt aangestuurd door de European Police Chiefs Task Force (EPCTF) en streeft naar het bereiken van concrete operationele resultaten: de arrestatie van het hoogste niveau criminelen en de ontmanteling van criminele groepen en terroristische netwerken. Ze maken hierbij gebruik van de analytische steun van Europol. Besluitvorming over in te zetten prioriteit vindt plaats op basis van het OCTA, de Europese equivalent van het Nationaal Dreigingsbeeld dat onder regie van Europol tot stand komt.

Informatie-uitwisseling en rechtshulp

Politie en justitie moeten regelmatig opsporingshandelingen verrichten in een ander land. Of autoriteiten van een ander land zoeken in Nederland informatie voor een opsporingsonderzoek. Dat is het domein van internationale rechtshulp. In Nederland kwamen de rechtshulpverzoeken die betrekking hadden op zware, georganiseerde criminaliteit en terrorisme tot nu toe binnen bij het LIRC, het Landelijk Internationaal Rechtshulpcentrum. De overige rechtshulpverzoeken kwamen binnen bij de Interregionale Rechtshulpcentra, de IRC's. Het LIRC, een samenwerkingsverband tussen het Landelijk Parket, de KMar en het KLPD, is ondergebracht bij de Dienst IPOL. Het stuurt ook de Nederlandse liaisons aan en onderhoudt de contacten met Europol en Interpol.

Omdat de Nederlandse politie naar het buitenland meer wil opereren vanuit de één-loket-gedachte, komen vanaf 1 januari 2010 alle rechtshulpverzoeken alleen nog maar binnen bij het NIK, het Nationaal Informatieknooppunt. Van daaruit worden ze verdeeld over de IRC's en het LIRC, die voor de uitvoering zorgen en de voortgang bewaken. Dit ene informatieloket maakt het ook mogelijk om binnen de grote bulk aan verzoeken naar thema's te zoeken. Neem mensenhandel; in de bulk aan rechtshulpverzoeken kunnen vragen zitten die in Nederland leiden tot nieuwe opsporingsindicaties. Aan de verzoeken is soms af te lezen dat bepaalde landen op het terrein van mensenhandel wellicht meer in de picture komen dan andere.

Het KLPD verwerkte in 2009 voor de Nederlandse politie, KMar en Bijzondere Opsporingsdiensten in totaal 182.953 in- en uitgaande politieke rechtshulpverzoeken. Nederland heeft in 2009 zelf 562 personen gesignaleerd op de internationale opsporingslijst.

Landenbeleid nieuwe stijl

Regelmatig toetst het korps de samenwerking met andere landen aan politie-professionele, beleidsmatige en politieke belangen. Ook in 2009 vond een herijking plaats. In het landenbeleid nieuwe stijl heeft een aantal Europese landen plaatsgemaakt voor nieuwe toetreders tot de Europese Unie en voor extra capaciteit in landenprogramma's zoals die onder andere in Zuid-Amerika lopen. Relaties met landen kunnen een operationeel of niet-operationeel karakter hebben. Liaisons hebben een operationele opdracht. Vredesmissies en landenprogramma's zijn eerder niet-operationeel; zij draaien om het uitwisselen en opbouwen van kennis en expertise.

Liaisons overbruggen taal- en cultuurverschillen

Nederlandse liaisons in het buitenland spelen een belangrijke rol bij de internationale informatie-uitwisseling. Het KLPD en de Koninklijke Marechaussee (KMar) hebben een gezamenlijk liaisonnetwerk. De Dienst IPOL coördineert en begeleidt de inzet van alle liaisons. Liaison officers zijn gestationeerd in landen waarmee vanuit Nederland veel criminele contacten zijn of landen waar de rechtssystemen sterk verschillen van de ons bekende systemen. Ze hebben een diplomatieke status en werken vanuit de Nederlandse ambassade. Liaison offi-

cers overbruggen taal- en cultuurverschillen, kennen de lokale of nationale werkwijze en onderhouden goede contacten met opsporingsdiensten. Op die manier kunnen ze efficiënt en effectief bemiddelen bij het uitwisselen van recherche-informatie en het uitvoeren van rechtshulpverzoeken. Nederland heeft 34 liaisons onder andere in Colombia, Marokko, Polen, Roemenië, de Unie Servië en Montenegro en Venezuela. Er werken ook liaisons (circa 45) uit het buitenland in Nederland. Zij hebben een vergelijkbare functie.

Inzet bij vredesmissies

In opdracht van de minister van Buitenlandse Zaken werkt de Nederlandse politie aan het uitzenden van politiemensen naar vredesmissies in het buitenland. Vredesmissies vinden plaats op vrijwillige basis. De Dienst IPOL organiseert de vredesmissies, selecteert mensen voor de poule, traint en begeleidt ze en zorgt desgewenst voor nazorg. Eind 2009 namen veertig politiemensen deel aan vredesmissies. Een deel van hen werkt nu ook in minder veilige gebieden als Afghanistan en Soedan. In Afghanistan zullen in maart 2010 twintig politiemensen gestationeerd zijn; eind 2009 zaten er al twaalf. Ze vervullen op diverse niveaus werkzaamheden in het trainen van lokale politiemensen. Ook het hoofd van de internationale opleidingsopdracht is een Nederlander.

FOTO: DIENST IPOL

Behalve militairen werken ook politiemensen mee aan vredesmissies in het buitenland.

Landenprogramma's en projecten

In landen waarmee de Nederlandse politie professionele banden aanknoopt, werkt ze actief aan het uitwisselen van (niet-operationele) kennis en expertise. Soms komen rechtstreeks projecten van de grond. In Zuid-Amerika bijvoorbeeld. In de strijd tegen de drugshandel is de samenwerking op een unieke manier geactualiseerd. De Nederlandse liaisons hebben binnen politie en justitie geïnformeerd aan welke concrete expertise behoefte bestond. De projecten die hieruit voortgevloeid zijn, zijn gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Unit Buitenland van de Dienst IPOL coördineert de projecten. Naar aanleiding van de zaak Koolvis, rond mensenhandel, is in Nigeria een

project opgestart om de samenwerking in de aanpak van mensenhandel te versterken. De samenwerking loopt voorlopig van juni 2009 tot juni 2010 en behelst voornamelijk het uitwisselen van experts.

Met landen waarmee geen verdragen zijn gesloten, wordt vaak eerst een Memorandum of Understanding (MoU) gesloten. Daarop volgt dan een landenprogramma, vaak met uitwisselingen over en weer. In Zuid-Afrika is een MoU ingevuld met de uitwisseling van expertise op het gebied van onder andere community policing, crowd control en de aanpak van georganiseerde criminaliteit. In 2009 is een MoU gesloten met China.

Voor 2010 zijn nog eens vijf MoU's in de maak. Het betreft drie Balkanstaten, Marokko en Turkije. De MoU's, die over niet-operationele politiesamenwerking gaan, worden gesloten door het Ministerie van BZK en het betreffende land. Ze gelden dus voor de hele politie en niet alleen voor het KLPD. De Dienst IPOL is verantwoordelijk voor het landenbeleid. In 2009 is een landenbeleidsplan voor de gehele Nederlandse politie ontwikkeld. Het plan staat in 2010 op de agenda van de Raad van Korpschefs.

Memorandum of Understanding met China krijgt invulling

Toenemende 'criminaliteitsrelaties' met China, onder meer op het gebied van mensenhandel, mensensmokkel en narcotica, leidden al eerder tot de opening van een liaisonpost in Beijing. In 2009 kwam daar een Memorandum of Understanding (MoU) bij. Ondertekend door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en zijn Chinese evenknie, de minister van Publieke Veiligheid. Het doel is niet-operationele samenwerking; uitwisseling van kennis en expertise. De uitwisseling van politiegegevens (bijvoorbeeld over verdachte personen) is, met name vanwege de mensenrechtensituatie in China, niet aan de orde.

Na de ondertekening zijn de eerste afspraken gemaakt voor het landenprogramma dat het MoU invulling geeft. Zo gaan Nederlandse politiemensen hun Chinese collega's een operationele analysecursus geven. Ook komen er studiebezoeken over de omgang met gedetineerden, mensenhandel en mensensmokkel, narcotica en financieel rechercheren. In verband met wetwijzigingen in China verdiepen collega's zich hier in de rechten, plichten, bevoegdheden en ambtsinstructies van de politie. En Nederland organiseert een seminar over Chinese cultuur, normen en waarden. Bij het MoU zijn het KLPD, de KMar, de SIOD, de FIOD-ECD en verschillende regiokorpsen betrokken. Het akkoord duurt in principe drie jaar. Daarna kunnen de partijen beslissen over een vervolg.

C ROTTERDAM

2

Sporen

Het KLPD spoort prima. Het korps is inmiddels al bijna tien jaar een autoriteit in dit domein. Het afhandelen van spoorwegongevallen en toezicht houden op het personenvervoer zijn dagelijkse taken. Toch zijn we vanzelfsprekend bereid de wissel om te zetten door vaker met een recherchebril de wereld van seinen en stootjuk te beschouwen. Want voor criminelen geldt eveneens: waar ze zouden zijn zonder de trein? Het spoor vormt ook voor hen een belangrijke schakel in de transportketen. Om die reden besteedt het korps steeds meer aandacht aan het railgoederenvervoer. Wat zit er eigenlijk in die container? Wat zijn dat voor gevaarlijke stoffen? Waar komt de lading vandaan? Wat is uiteindelijk de bestemming? We willen zeker en nauwkeurig weten: spoort het wel?

Hoofdstuk 4

**Toezicht en opsporing
op de diverse
verkeersstromen**

Samenwerking

Jaarlijks verdienen criminelen in Nederland vele miljarden. Inkomsten die ze hier of in het buitenland witwassen. In Nederland werken verschillende instanties samen om witwassen van crimineel verkregen geld op te sporen en aan te pakken. Ook de geüniformeerde medewerkers van het KLPD zijn steeds alerter op mogelijke witwaspraktijken. Zij treffen regelmatig mensen aan met onverklaarbaar bezit, zoals luxe auto's of grote sommen contant geld. Zo reed tijdens een Ochtendglorenactie een oude Mercedes met een Duits kenteken rond vier uur 's nachts de controlestraat in. De Turkse bestuurder vertelde op weg te zijn naar de automarkt in Utrecht. De aanwezige Duitse collega's gaven aan dat de man, gezien het kenteken, niet ver van de grens met Nederland woonde. Dat was vreemd, want wie gaat er nu midden in de nacht naar een Utrechtse automarkt? De auto werd nauwkeurig op technische gebreken onderzocht. In de kofferbak troffen collega's een geseald pakket aan. Later bleek dat er ruim veertigduizend euro in zat. Vervolgonderzoek van zijn twee gsm's toonde aan dat er nog meer mis was. Het leverde aanwijzingen van radicalisering en vrouwenhandel op.

Toezicht en opsporing op de diverse verkeersstromen

Een veilige samenleving vraagt onder meer om toezicht en opsporing op de verkeersstromen. Het KLPD heeft hierbij met zijn specialisten op het gebied van luchtvaart, water, spoor en weg een belangrijke taak. Naast de toezicht- en handhavingsactiviteiten op de verkeersstromen, richt het KLPD zich steeds meer op de opsporing. Daarvoor werkt het korps intensief samen met interne en externe partners. Een samenwerking waarbij alle partners zich richten op het delen van informatie en expertise.

Mensen, goederen, geld en informatie verplaatsen zich steeds sneller en anoniemer, gebruikmakend van een infrastructuur. Ook de zware en georganiseerde criminaliteit maakt hiervan intensief gebruik. De prioriteit van het KLPD ligt bij het inzicht krijgen in criminele activiteiten en het vergroten van de veiligheid door gezamenlijk boeven te vangen. Uiteraard blijft de handhavings- en toezichttaak bestaan. De aanpak staat in 2009 in het teken van verdieping van de opsporing op deze verkeersstromen en de uitbreiding van de daarvoor benodigde informatiestromen. Er wordt meer informatiegestuurd gewerkt. Daarbij verschuift de kunst van het controleren naar de kunst van het regisseren: wat hebben we nodig? Welke kennis? Welke expertise en van wie? Er wordt grensoverschrijdend gedacht en gewerkt. Daarnaast maakt het korps ook gebruik van technologisch innovatieve systemen. Het motto is om zoveel mogelijk aan de 'voorkant' te komen van criminele activiteiten. Zo zorgt het KLPD er in 2009 voor dat de criminaliteit in de transportsector afneemt en er een forse toename is in het aantal gehoorde verdachten.

De kunst van het controleren...

Op vele vlakken en in het hele land ondersteunt het KLPD de partners in hun aanpak van de transportcriminaliteit met als motto: 'de kunst van het controleren'. De Verkeerspolitie, Waterpolitie, Spoorwegpolitie en Luchtvaartpolitie voeren hun werk steeds meer met een opsporingsbril uit; welke signalen van

mogelijk (andere) criminele activiteiten nemen de agenten waar tijdens een routinecontrole? Het accent bij de controles komt in 2009 steeds meer te liggen op het verder kijken dan de handhavingstaken. Met bredere blik wordt informatie verkregen en kan er meer gerichte opsporing plaatsvinden. Informatie over activiteiten van daders, routes die ze afleggen en plekken die ze bezoeken, kan van belang zijn voor een opsporingsonderzoek; elk puzzelstukje kan een grotere legpuzzel compleet maken. Zo kan de Verkeerspolitie onderzoek doen naar een transportbedrijf dat in de onderzoeken van de Dienst Nationale Recherche naar voren komt. Of de Dienst Waterpolitie surveilleert extra bij een jachthaven waar vermoedelijk verdovende middelen binnenkomen.

...en regisseren

Maar het KLPD gaat in 2009 verder. De kunst van het controleren wordt in veel gevallen ook de kunst van het regisseren. Waar zetten we welk specialisme in? Wat is er nodig in de aanpak van de problematiek? Het KLPD bundelt de kennis en kunde van alle diensten om de informatiepositie te vergroten en zet nieuwe technieken in om effectiever op te sporen.

Meer zicht op de transportstromen

Aan het terugdringen van de criminaliteit in de transportsector is de afgelopen jaren onder meer gewerkt door het Programma Transport Security. Dat gebeurt door betere informatie en toepassing van nieuwe systemen en technieken. In- en externe samenwerking is daarbij belangrijk; tussen geüniformeerde en rekerchediensten, de regiokorpsen en ketenpartners als de douane, de Belastingdienst en Rijkswaterstaat. Zo ontstaat een beter zicht op de transportstromen.

Innovatieve systemen en technieken

Automatic Numberplate Recognition (ANPR) is een innovatief systeem. Aan criminaliteit gerelateerde kentekens worden in een database ingevoerd. Deze gegevens – de zogenaamde referentiebestanden – worden gekoppeld aan de ANPR-camera's waar het KLPD over beschikt: vaste camera's langs snelwegen, Elektronisch Verkeerstoezichtvoertuigen en DVP-Volvo's (CatchKen). De camera's scannen alle kentekens van voertuigen die passeren of worden ingehaald en matchen die nummerborden met diverse databases: van gestolen auto's tot gesignaleerde personen. Als er bij controles een 'hit' is, moet er meteen actie volgen.

Een voorbeeld van een nieuwe techniek is de zogeheten intelligence Trechter, de iTrechter. Deze innovatieve techniek werkt op basis van een profiel. Criteria die nodig zijn bij de opsporing van een criminele activiteit zijn omschreven in zo'n profiel. De ANPR is een van de systemen – een sensor – die ondersteunt bij het werken met profielen. In deze iTrechter kunnen profielen (gedrag van de

crimineel) in overleg met de officier van justitie worden ingezet. Resultaat is dat relevante informatie snel beschikbaar is en een juiste hitopvolging tot stand kan worden gebracht. Dit alles zorgt voor een betere informatievoeding en sturing op inzet. Daarvoor zorgt het informatiecentrum Delta, de verbindende factor in het informatieproces.

Het legitimiteitsvraagstuk rondom de toepasbaarheid van ANPR/Trechtertechnieken is een aspect dat volop in de belangstelling staat van de betrokken partijen, zoals het Ministerie van BZK, Justitie en het College Bescherming Persoonsgegevens. Dit vergt een permanente afstemming en zorgvuldige toepassing om juiste wet- en regelgeving op dit onderwerp te ontwikkelen.

Flexibele teams

De acties die kunnen volgen naar aanleiding van hits uit deze innovatieve systemen, vragen om extra capaciteit van multidisciplinaire teams die snel en flexibel inzetbaar zijn voor zowel opsporing als handhaving. Flexibele teams die in actie komen om de heterdaadkracht van het korps te bevorderen.

In 2010 wordt het eerste Flexibele team operationeel. Het zal op een andere manier gaan kijken naar wat er speelt op de transportdomeinen weg, water, spoor en lucht om daar direct op te acteren. In 2010 en 2011 worden een tweede en derde flexibel team ingezet, om een juiste geografische spreiding te verkrijgen en om een effectievere inzet van mensen en middelen te garanderen.

Delta: brug tussen kennis en uitvoering

Het Korpsinformatieknooppunt (KIK) verzorgt de informatiehuishouding binnen het KLPD. Omdat het accent in het dagelijkse politiewerk verschuift naar meer informatiegestuurd toezicht en opsporing, was het nodig de informatie beter beschikbaar te maken voor het operationele proces. In 2009 hebben de infodesk van het Korpsinformatieknooppunt en de meldkamer van het KLPD daarom de krachten gebundeld in Delta. Delta is de verbindende factor in het informatieproces.

Informatie is afkomstig van veel verschillende bronnen: meldkamer, diensten, systemen, proeftuinen en projecten. Het KIK verzamelt, verwerkt, veredelt en verstrekt informatie voor het KLPD. De Dienstinformatieknooppunten (DIK's) doen dat voor de diensten. De medewerkers van de informatieknooppunten maken van die gegevens stuurbare informatie. Die nieuwe informatie gaat dan weer, via Delta, richting de operationele praktijk, zodat de politiemensen daarmee op pad kunnen. Doel is de operationele diensten te ondersteunen in de uitvoering, voorbereiding en evaluatie van hun werkzaamheden. Het werkt zo: de geüniformeerde diensten maken plannen over wat ze willen aanpakken. Zij gaan voor informatie naar de informatieknooppunten. Bijvoorbeeld met de vragen: welke gerichte problemen kun je op welke tijdstippen het best aanpakken? Tijdens acties is er nauw contact met Delta en wordt steeds nieuwe informatie verwerkt en vastgelegd. Zo vormt Delta de directe schakel tussen de diensten, regiokorpsen en ook externe databanken. Delta geeft ook via een kennisbank antwoord op vragen uit het veld.

Door bundeling van expertise en capaciteit van geüniformeerde diensten kan het KLPD substantiële resultaten boeken. Co Hoogendoorn, waarnemend directeur Politie KLPD, heeft in zijn portefeuille toezicht, handhaving en opsporing verkeersstromen, bewaken en beveiligen en operationele ondersteuning. Hij is daarnaast verantwoordelijk voor het KLPD-informatiecentrum Delta en de flexteams.

„Samen het specialistische korps versterken”

Co Hoogendoorn,
waarnemend directeur Politie KLPD

Met de inzet van flexteams hoopt het KLPD nog meer kennis te krijgen over de ontwikkeling van verkeersstromen in Nederland. Meer samenhang tussen Luchtvaart-, Water- Spoorweg- en Verkeerspolitie is daarvoor noodzakelijk. De medewerkers van deze diensten moeten over en weer kunnen bijspringen, en hun expertise uitwisselen. „Daardoor leer je niet alleen met ‘waterogen’ maar ook met ‘spoorogen’ en ‘opsporingsogen’ naar bepaalde verkeersstromen te kijken. Deze gaan immers vaak in elkaar over of raken elkaar”, zegt Co Hoogendoorn, sinds november 2009 waarnemend directeur Politie. „Door het bijeenbrengen van de expertise van de verschillende diensten plus de capaciteit kunnen we substantiële resultaten boeken.” Het eerste flexibele team, dat uit circa dertig medewerkers bestaat, gaat medio 2010 in de omgeving van Amsterdam aan de slag. Eind 2010 gaat het tweede team van start en het derde in de loop van 2011.

Delta

De flexibele teams kunnen ook gebruikmaken van Delta, het in 2009 opgerichte informatiecentrum. Bij Delta komt alle operationele informatie bij elkaar en stroomt weer verder. Doel is de operationele diensten te ondersteunen in de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van hun werkzaamheden. Binnen Delta wordt de informatie dus teruggebracht tot stuurbare informatie, bruikbaar voor de collega's op straat. Hoogendoorns verwachting voor de toekomst is dat alle blauwe diensten gezamenlijk in een soort virtuele organisatie werken. „Daardoor kan er op bepaalde

gebieden met veel meer power geopereerd worden.” Dat is, aldus Hoogendoorn, ook het idee achter het in 2009 verder ontwikkelde Programma Transport Security. „Naast meer samenhang tussen de diensten Waterpolitie, Spoorwegpolitie en Verkeerspolitie streven we ook naar een bredere vorming van de medewerkers. Daardoor zijn ze op meerdere domeinen inzetbaar. Bovendien kunnen zij hun expertise in dat domein inbrengen, waardoor de diensten elkaar versterken.”

IRIS

Voor een efficiëntere en effectievere bewaking en beveiliging is de DKDB in 2009 gestart met de ontwikkeling van het zogenaamde Irismodel dat voorziet in een beter zicht op risico's.

„Door de omgeving van een beveiligd object vooraf gedetailleerd te scannen en te combineren met beschikbare informatie kun je nog effectiever werken”, zegt Hoogendoorn.

Het Irismodel wordt volgens hem voortdurend aangepast. Ook na de aanslag op Koninginnedag. „De beveiliging is toen opnieuw onder de loep genomen. Daaruit zijn weer aangepaste werkwijzen en andere bewakingsconcepten voortgekomen.”

Operationele Ondersteuning

Ter verbetering van de operationele ondersteuning aan de ketenpartners is in 2009 het Operationeel Knooppunt ontwikkeld en opgericht. Dit knooppunt, dat na de reorganisatie van de Dienst operationele Ondersteuning en Coördinatie (DOC) structureel zal

zijn ingebed, moet volgens Hoogendoorn 'steviger worden weggezet' in de nieuwe Dienst Operationele Samenwerking (DOS). „Vroeger dienden korpsen verzoeken voor ondersteuning direct in bij de Waterpolitie, Verkeerspolitie, Luchtvaartpolitie of Spoorwegpolitie. Nu moeten verzoeken voor ondersteuning bij het loket worden ingediend. De aanvrager krijgt dan een integraal ondersteuningsaanbod. „Het knooppunt heeft een pure regiefunctie”, zegt Hoogendoorn. „Het verhoogt de effectiviteit en de slagkracht.” In 2009 kreeg het KLPD een geheel nieuwe luchtvloot. Hoogendoorn: „Daar is de luchtvaart heel blij mee en het korps is er trots op. Het is nu de kunst om het nieuwe materiaal optimaal te benutten. De nieuwe vloot biedt veel meer mogelijkheden en zal dan ook een zeer belangrijke bijdrage gaan leveren aan de opsporing.”

Vertrouwen

Hoogendoorn wil het komende jaar bijzondere aandacht voor borging en evaluatie voor alle ontwikkelingen in zijn portefeuille. „Je moet niet alleen maar innoveren, maar je moet er ook alert op zijn of het in de praktijk werkt zoals het bedacht is.”

De waarnemend directeur heeft veel vertrouwen in de toekomst. „Het korps heeft zich ongelooflijk sterk ontwikkeld. Het gedachtegoed van het huis van Bik

leeft in de organisatie, iedereen kent de visie, de thema's en weet waar we naartoe willen met het KLPD. En ik merk dat het mensen enthousiasmeert en energie geeft.”

Natuurlijk beseft hij dat het veel verandering teweegbrengt. „Maar uiteindelijk zal het de rol van het KLPD als specialistisch korps in Nederland versterken. Het is een feest dat ik daar mijn steentje aan bij mag dragen. Mijn meerwaarde is daarbij dat ik met vreemde ogen naar deze organisatie kijk en wordt uitgenodigd hierover terugkoppeling te geven.”

Gezamenlijk opsporen

In 23 onderzoeken werkten recherche- en geüniformeerde diensten in 2009 samen. Bijvoorbeeld in februari 2009. Toen vroeg het Openbaar Ministerie (OM) het KLPD om onderzoek te doen naar de zeeroof in de Golf van Aden, tussen Jemen en Somalië. Daar overvielen vijf zwaarbewapende piraten op 2 januari het Antilliaanse vrachtschip Samanyolu. Team 5, een kruisbestuiving van de kennis en kunde van de Waterpolitie en de expertise van de DNR, pakte de klus op. Team 5 verhoorde de bemanning van de Samanyolu. Het Landelijk Parket vervolgde de vijf Somaliërs.

Patserboten

Al geruime tijd zijn criminele activiteiten op het water bekend bij het KLPD. Een van de speerpunten van het korps in 2009 was witwaspraktijken bij de aanschaf van boten tegen te gaan. Het project Turfschip is opgezet voor de opsporing van zogenaamde patserboten: grote, dure plezierjachten die vaak zijn betaald met fout geld. Geld dat iemand door de aankoop van een groot, prijzig jacht op eenvoudige manier kan witwassen. Met het project Turfschip wil het KLPD de eigenaren van deze patserboten opsporen, aanhouden en hun boten afpakken.

Het project Turfschip heeft als resultaat dat, als eigenaar en boot bekend zijn, er vaak nog meer zaken aan het licht komen of in beslag genomen worden, zoals voertuigen, gsm's, computers, speedboten of soms een complete administratie. Door deze resultaten geniet Turfschip ook ruime belangstelling bij de regiokorpsen, de Bijzondere Opsporingsdiensten en de Belastingdienst. In 2010 worden nog meer resultaten verwacht.

Prioriteiten in de opsporing

Als de geüniformeerde diensten zich bezighouden met opsporingsonderzoeken, bepaalt sinds eind 2008 de Stuur- en Weegploeg Blauw welke onderzoeken prioriteit krijgen. Deze ploeg is ingesteld naar aanleiding van het Rapport Posthumus; in dit rapport staan aanbevelingen voor het verbeteren van het opsporingsproces. De Stuur- en Weegploeg Blauw beslist over zogenaamde tweedelijnsonderzoeken, zoals lading- of koperdiefstallen. Dit zijn onderzoeken die langer duren en inzet vergen van dwangmaatregelen of bijzondere opsporingsmiddelen. In de Stuur- en Weegploeg zijn naast de geüniformeerde diensten ook de Dienst Nationale Recherche en het Landelijk Parket vertegenwoordigd. Zij nemen samen beslissingen over de prioriteiten op basis van gezag en criteria als feiten, capaciteit en korpsdoelstellingen. Het Landelijk Parket besluit of een zaak een vervolg krijgt in de vorm van een onderzoek. De diensten geven aan hoe zij dat gaan doen en of daar menskracht voor is.

Nieuw convenant aanpak transportcriminaliteit

Overheid en transportsector slaan de handen ineen voor een strengere aanpak van transportcriminaliteit. Dat is de kern van het Tweede Convenant Aanpak Criminaliteit Transportsector, dat de Ministeries van Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Verkeer en Waterstaat, Economische Zaken, de Nederlandse politie, het Openbaar Ministerie (OM) en het bedrijfsleven op 9 december 2009 ondertekenen. Criminaliteit in de transportsector kost de maatschappij jaarlijks zo'n 350 miljoen euro. Het Tweede Convenant beoogt de transportcriminaliteit beter in kaart te brengen en maatregelen te ontwikkelen om deze vorm van criminaliteit terug te dringen. Er komt onder meer een meldpunt voor transportcriminaliteit in het buitenland en een landelijke officier van justitie Transportcriminaliteit.

Controles vergroten de veiligheid

Het KLPD zorgt voor toezicht en handhaving op de verkeersstromen. De controles gaan in 2009 onverminderd door en worden aangescherpt om de veiligheid nog beter te maken. Zoals bij de controles op het spoorwegennet. Bij die verschillende controles werkt het KLPD samen met collega's van de regiokorpsen, maar bijvoorbeeld ook met organisaties als de Nederlandse Spoorwegen (NS), Rijkswaterstaat (RWS), Transport en Logistiek Nederland en de douane.

Op het spoor

In Nederland reizen dagelijks 1,3 miljoen mensen met de trein. Het vergroten van de veiligheid op en rondom het spoor, het terugdringen van geweld, agressie en overlast is ook in 2009 punt van aandacht voor het KLPD. Voorbeeld hiervan is de gezamenlijke nachtnetcontroles op de treintrajecten in de omgeving Rotterdam, Delft en Amsterdam. Tijdens deze controles houden het KLPD en de NS de treinreizigers scherp in de gaten, met als gevolg dat passagiers zich veiliger voelen, meer relschoppers worden aangehouden en de overlast afneemt.

Ook in 2009 is de veiligheid op en rondom het spoor een punt van aandacht voor het KLPD.

*In toezicht en opsporing hebben Zeehavenpolitie en KLPD hun krachten al gebundeld.
Maar juist private partijen kunnen een belangrijke bijdrage leveren.*

André Vervooren,
diensthoofd Zeehavenpolitie Rotterdam-Rijnmond

„Samenwerken is gewoon een kwestie van doen”

De samenwerking tussen Zeehavenpolitie (ZHP) en KLPD werd de afgelopen jaren steeds intensiever. In een transitie-, water- en vervoersland als Nederland is het volgens André Vervooren van belang om politieactiviteiten gebundeld en eenduidig aan te bieden. „In veel gevallen is dat gewoon een kwestie van doen. We ondersteunen elkaar onder meer bij operationele acties, communicatie en uitwisseling van informatie en expertise.” Vervooren heeft een duidelijke visie op het politiewerk in de haven. „Weten wat het werk inhoudt en begrijpen wat het belang is. Je hebt elkaar nodig om de veiligheid verder te verbeteren.” Daarom is een nauwe samenwerking met partners, maar ook met private partijen zoals Transport en Logistiek Nederland en verzekeringsmaatschappijen, van groot belang. „Zij kunnen relevante en andere informatie verschaffen waarover de overheid niet beschikt. Essentieel om een goede risicoanalyse te maken.”

Waakzaam

Een waakzame en dienstbare overheid is het streven, zegt Vervooren. „Als je door betere informatie tienduizend containers tot veilige partij kunt bestemmen, dan is controle van die containers overbodig. Je kunt dan efficiënter werken en je concentreren op partijen waar je niet zeker van bent.” Door op die manier service te verlenen aan de markt kan volgens hem in sommige gevallen het transport worden versneld. „Nederland kan zich daardoor onderscheiden. Ik zie het als een uniek instrumentarium en exportmiddel bij uitstek.”

Informatie

Inmiddels hebben beide korpsen ervaren dat er relevante informatie bij het private domein vandaan kan komen. Zo is in mei door samenwerking met de ANWB het netwerk achter een grote fraude met valse vaarbewijzen opgerold. Vervooren: „De Waterpolitie en Zeehavenpolitie hebben toen tezamen tegelijkertijd op verschillende plekken in het land acties ondernomen en aanhoudingen verricht.” Verder heeft de ZHP volgens Vervooren in toenemende mate te maken met criminaliteit rond afvalstromen. „Een zorgpunt is dat op het domein waar bestuurs- en strafrecht elkaar raken minder toezichthouders worden ingezet. Maar hoe je dan tot goede informatieoverdracht komt, is de vraag. Je kunt niet zomaar gaan opsporen, daarvoor is toezicht nodig. Er ontstaan problemen als je steeds verder van het speelveld komt af te staan.”

Ambitie

De ambitie voor 2010, zegt Vervooren, is een verdere internationale samenwerking met Aquapol en European Association of Airport and Seaport Police (EAASP), evenals een uitbreiding van de publiek-private samenwerking. „En wij, Waterpolitie en Zeehavenpolitie, willen een samenwerking die zich richt op onderlinge versterking. Het KLPD is een machtige organisatie met veel specifieke expertise en vaardigheden. Elkaars sterke kanten benutten, daar gaat het om. Gezamenlijk kunnen we in Europees verband maatgevend zijn.”

Skimteam

De laatste tijd is het skimmen van bank- of geldautomaten vaak in het nieuws. Vooral de kaartautomaten op NS-stations zijn een geliefd doelwit van deze acties. Een skimactie zorgt voor honderden gedupeerde treinreizigers van wie het betaalpasje is gekopieerd. In 2008 waren dat er ruim 32.000. Het speciaal in het leven geroepen Skimteam zet zich in om de acties van skimmers op stations tegen te gaan. Het Skimteam spoort verdachten op, houdt ze aan en zorgt ervoor dat ze voor de rechter komen. Daarnaast wil het Skimteam meer informatie krijgen over de techniek van het skimmen en de werkwijze van de skimgroepen. De NS heeft de kaartautomaten inmiddels zo aangepast, dat het voor de skimmers nu zeer lastig is om betaalgegevens van klanten te bemachtigen.

Op de weg

Vertanken is een andere vorm van skimmen: getankte brandstof wordt betaald met een gekopieerde tankpas. Het aantal meldingen van vertanken neemt toe. Het KLPD start in 2009 diverse onderzoeken naar de ontwikkelaars en plaatsers van skimapparatuur. Een voorbeeld hiervan is Zeebaars, een rechercheonderzoek naar brandstofdiefstal met geskimde tankpassen. Door Zeebaars zijn er verdachten van tankpasfraude opgepakt en zij moeten zich voor de rechter verantwoorden. Maar het KLPD is ook op zoek naar de helers: dat zijn de transportbedrijven die aan de vertankte brandstof of de geskimde passen proberen te komen. Daarnaast onderzoekt het KLPD de mogelijkheid om realtime te kunnen reageren op (inter)nationale tankacties met geskimde betaalpassen.

Flevoalert

Op het spoorwegtraject Flevolijn neemt in het voorjaar van 2009 de overlast toe. Een groep raddraaiers zorgt ervoor dat passagiers zich onveilig voelen en geïntimideerd. Deze groep valt ook het NS-personeel lastig en bedreigt conducteurs. Daarom besluiten het KLPD, de NS, Prorail, Connexxion, de regiopolitie Flevoland en de gemeente Almere de krachten te bundelen en een verdere toename van agressie en geweld op het spoor tegen te gaan. Het concept Profinet is het resultaat van deze samenwerking. Profinet is een systeem dat is gebaseerd op Burgernet. Bij Burgernet krijgen buurtbewoners een sms- of voicemailbericht van de regiopolitie als er in hun wijk iets mis is. Profinet hanteert dezelfde systematiek van waarschuwing, maar de deelname beperkt zich tot professionele opsporingsambtenaren die ook daadwerkelijk optreden als er iets aan de hand is.

Resultaat: de overlast op de Flevolijn is aanzienlijk afgenomen, daders zijn gepakt en de passagiers en conducteurs voelen zich veiliger. Bijkomend effect: Profinet blijkt ook effectief bij het vinden van vermiste personen of zoekgeraakte kinderen.

Tien jaar Ochtendgloren

De grote verkeerscontrole Ochtendgloren, gestart in 1999, viert in 2009 zijn lustrum. Ochtendgloren is een intensief samenwerkingsverband tussen het KLPD, de regiokorpsen Noord- en Oost-Gelderland, IJsselland, Twente en Gelderland-Midden en vele andere opsporingsdiensten, zoals de Duitse politie, de douane, de Koninklijke Marechaussee (KMar), de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD), de Algemene inspectiedienst (AID), de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) en de Belastingdienst. In 2009 zijn er in het kader van Ochtendgloren tien verkeerscontroles gehouden. Resultaat: 7170 gecontroleerde voertuigen, 660 opgemaakte processen-verbaal voor diverse verkeersovertreddingen, 11.735 gecontroleerde personen waarvan er 81 om diverse redenen worden aangehouden. In totaal wordt een bedrag van 14.550 euro aan openstaande vonnissen geïnd, zijn er 35 wapens in beslag genomen, diverse soorten drugs en een kilo anabole steroïden. De Belastingdienst traceert voor ruim twee miljoen aan invorderbare schuld en 104 voertuigen worden in beslag genomen.

Verkeersongevallen

Hoewel jaarlijks het aantal verkeersdoden in Nederland blijft dalen, blijft het terugdringen ervan een van de belangrijkste prioriteiten. Het KLPD besteedt in 2009 veel aandacht aan de belangrijkste veroorzakers van verkeersongevallen en houdt specifieke controles om het aantal doden en gewonden in het verkeer te verminderen. Tijdens alle verkeerscontroles vindt standaard een blaas-test plaats. Daarnaast houdt het KLPD bijvoorbeeld in de maand december op diverse snelwegen extra alcohol- en snelheidscontroles op wegen waar vaak te hard wordt gereden. In mei en juni 2009 vond de campagne Rijd met je hart plaats, in samenwerking met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, waarbij op autosnelwegen extra aandacht werd besteed aan respectvol rijgedrag. Ook controles op het zware verkeer gaan onverminderd door, omdat er bij verkeersongevallen op snelwegen ook touringcars en vrachtwagens zijn betrokken. Veelvoorkomende oorzaken daarvan zijn: het verschuiven van ladingen, oververmoeide chauffeurs die met de tachograaf hebben geknoeid, overbelading en technische mankementen aan de wagens.

Aanpak criminaliteit parkeerplaatsen

Het KLPD zet zich al geruime tijd in om de criminaliteit op parkeerplaatsen langs de autosnelwegen terug te dringen. Deze inzet uit zich in diverse samenwerkingsverbanden met tankstationhouders, restauranthouders, chauffeurs en met partijen als het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat en het Verbond van Verzekeraars. Voorbeeld van deze samenwerking is het inzetten van de lokvrachtwagen. En het levert geregeld succes op. Zo worden begin februari 2009 vier mannen op heterdaad betrapt bij het opensnijden van het zeil van een lokvrachtauto en het overhevelen van tien flatscreens in een gereedstaand busje. De resultaten liegen er niet om: er zijn dit jaar achttien aanhoudingen verricht tijdens acties met de lokvrachtwagen. Sinds de introductie

van de lokvrachtauto, eind 2007, zijn er al ruim vijftig verdachten op heterdaad betrapt en opgepakt. Het project Secure Lane focust zich op criminaliteit op de parkeerplaatsen langs de A67 en A58. Met behulp van geavanceerde camera-systemen kan er direct worden gereageerd op automobilisten die zich verdacht gedragen.

Op het water

De Noordzee en de Nederlandse havens zijn prominente watergebieden waar het KLPD, wat controles betreft, intensief samenwerkt met onder meer de Kustwacht, de havenbedrijven en de douane. Een voorbeeld daarvan is het Veiligheidsconcept Noordzee, waarbij de controles gericht zijn op vergroting van de veiligheid in het gebied en het tegengaan van illegale lozingen. Het Veiligheidsconcept Noordzee krijgt in 2010 verder vervolg. Ook vonden dagelijks controles plaats in de recreatie- en beroepsvaart. In de zomermaanden werd vaker gecontroleerd op snelheid, alcoholgebruik en het overtreden van de vaarregels. De Dienst Waterpolitie en de Zeehavenpolitie van Rotterdam hebben in 2009 hun krachten en expertise verder gebundeld. De managementteams komen regelmatig bijeen en diensten en controles worden gezamenlijk uitgevoerd. Daarnaast geven specialisten van de Waterpolitie les aan collega's van de Zeehavenpolitie ten behoeve van controles van gevaarlijke stoffen in het containervervoer. De bundeling van krachten verhoogt de kwaliteit en capaciteit van toezicht en opsporing in de Nederlandse zeehavens.

De Dienst Waterpolitie en de Zeehavenpolitie van Rotterdam werken in 2009 regelmatig samen; deze bundeling van krachten verhoogt de kwaliteit van toezicht en opsporing in de Nederlandse zeehavens.

In de lucht

Het KLPD voert met zijn luchtvaartspecialisten controles uit op Nederlandse vliegvelden. Voorbeelden zijn: de controle op vluchtvoorbereiding, alcoholcontroles, maar ook controle op de technische staat van vliegtuigen. In samenwerking met grote luchtvaartmaatschappijen geeft het KLPD voorlichting over regelgeving en mogelijke gevolgen van alcoholgebruik. Het nuttigen van alcohol geeft in de lucht een snelle uitwerking. Het toegestane promillage is dan ook 0,2 (ter vergelijking: in het wegverkeer 0,5).

Omwille van de veiligheid van reizigers en medewerkers van de NS en Connexxion hebben Almere, de NS, Connexxion en de politie (regio Flevoland en Spoorwegpolitie) de handen ineen geslagen. Op 23 november 2009 ondertekenden zij het Lokaal Veiligheidsarrangement Openbaar Vervoer Almere.

„Dankzij samenwerking minder incidenten op het traject Amsterdam-Almere”

Annemarie Jorritsma,
burgemeester van Almere

Het zijn vooral uitgaande jongeren uit Almere die de trein pakken om in Amsterdam te gaan stappen en op de terugweg overlast veroorzaken. Dat is niet iets van de laatste tijd. Acht jaar geleden werd er vanwege dronken, agressieve jongeren op het traject Amsterdam-Almere al een veiligheidsconvenant openbaar vervoer gesloten. „Dat convenant werkte fantastisch, de veiligheid nam met sprongen toe”, zegt burgemeester Jorritsma. „Maar zoals dat vaak gaat, als de overlast afneemt, zakt zo’n convenant naar de achtergrond.”

Geweldsincidenten

Na een aantal geweldsincidenten op het Stationsplein, in de trein en in Almere Muziekwijk werd het tijd om het oude convenant nieuw leven in te blazen. Inmiddels hebben alle medewerkers van de NS en Connexxion een training gehad hoe ze moeten omgaan met agressie en hoe de-escalerend op te treden. Verder moeten de stations schoon en goed verlicht zijn, evenals de treinen en bussen. Dat verkleint de vernielzucht. Jorritsma: „Ook daarin moet je samenwerken, want voor een deel is dat onze verantwoordelijkheid en voor een deel van de andere partijen.” Ondertussen is het toezicht in trein en op stations verbeterd en voert de Spoorwegpolitie (DSP) een lik op stuk-beleid. „En mocht het ondanks de maatregelen toch uit de hand lopen, dan is afgesproken dat het KLPD en de regiopolitie snel reageren, zodat de

medewerkers van de NS of Connexxion er niet alleen voorstaan”, zegt Jorritsma.

Flevoalert

NS-conducteurs op de lijn Amsterdam-Lelystad konden reeds vanaf april 2009 via Flevoalert overlast en geweld melden. Per sms’je komt de melding bij de Veiligheidscentrale NS, die hem doorgeeft aan de meldkamer in Driebergen, de regievoerder van het alert. Vervolgens geeft de meldkamer Utrecht een alert uit. Flevoalert, een initiatief van de Dienst Spoorwegpolitie, telt inmiddels ruim honderd abonnees, waaronder de gemeente Almere, Connexxion, de serviceticketmedewerkers van de NS, de veiligheidscentrale van de NS, de regiopolitie, de DSP, en de meldkamers van Flevoland, Utrecht en Driebergen.

Rustiger

Dankzij de samenwerking tussen alle partijen zijn er volgens Jorritsma minder incidenten in de trein van Amsterdam naar Almere en in de bussen van Connexxion. „Treinconducteurs en buschauffeurs hebben nog wel met onaanvaardbaar brutaal gedrag en met schelden te maken, maar passagiers lijken toch in de gaten te hebben dat het onverstandig is om overlast te veroorzaken.”

Ook met de Spoorwegpolitie wordt volgens Jorritsma goed samengewerkt. „Het is belangrijk dat de mensen elkaar kennen. Want samenwerking klinkt prachtig, maar als je elkaar niet kent, komt er niets van terecht. De mensen die het werk moeten doen, moeten elkaar ook weten te vinden. Dat werkt.”

Werken aan de informatiepositie

Informatie en intelligence worden steeds meer de basis voor toezicht en opsporing op de vervoersstromen. Ook is de opsporing gediend met een betere informatiepositie. Het KLPD heeft in 2009 de informatiepositie verder versterkt met de doorontwikkeling van Delta, ANPR en de iTrechter. Ook op andere gebieden wordt er gewerkt aan het verkrijgen van een betere informatiepositie.

Tracopol levert beeld goederenstromen

De database Transportcontrole Politie (Tracopol) is als het ware een collectief geheugen dat door de Nederlandse politie wordt geraadpleegd bij transportcontroles. In Tracopol zijn alle gegevens en gebeurtenissen uit de transportwereld opgenomen. De database verschilt van andere databanken, omdat Tracopol bijvoorbeeld beschikt over wetgeving die belangrijk is bij de controle van het vervoer op alle transportassen: spoor, water en weg. De politiekorpsen voeren hun controlegegevens in; jaarlijks komen er zo'n 16.000 formulieren van controles binnen. Mede daardoor is Tracopol uitgegroeid tot een enorme database en een belangrijke bron voor de iTrechter. Het ontsluiten van deze bron maakt de iTrechter zo speciaal; hierdoor worden verschillende bestanden met elkaar verbonden, zodat een collectieve informatiebron voor de Nederlandse politie ontstaat.

Meer zicht op transport afvalstoffen

Ook containers met afvalstoffen worden over weg, water en spoor vervoerd. Lang niet altijd blijkt dit vervoer volgens de vereiste regels te verlopen. De regels voor afvaltransporten zijn vastgesteld in de Europese Verordening Overbrengen Afvalstoffen (EVOA). Op grond hiervan heeft het KLPD samen met het Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en de douane een EVOA-signaleringsmodel ontwikkeld. De indicatoren uit het EVOA-model gebruikt het KLPD bij controles op het transport van afvalstoffen. Dankzij het EVOA-signaleringsmodel kunnen ook niet-EVOA-specialisten afvaltransporten signaleren en controleren.

Herkennen van containercodes

Wat de ANPR is voor transport over de weg, is de ACCR (Automatic Container Code Recognition) voor goederentransport over het spoor. Met behulp van de ACCR worden containers en wagons geregistreerd. Het systeem kan worden gekoppeld aan referentiebestanden, bijvoorbeeld die van de douane. Om het toenemende containervervoer over water en spoor efficiënt te blijven controleren, is goede informatie over dit vervoer van cruciaal belang. Met als doel: minder, maar kwalitatief betere ladingcontroles. Deze filosofie kreeg binnen het domein water concreet gestalte in het project CARIN, een afkorting van Cargo Information. Resultaat van CARIN is dat containerschepen meer vooraf worden gecontroleerd in plaats van onderweg. Het aan boord scannen van ladingdocumenten is een ander onderdeel van CARIN, evenals het uitwisselen van contro-

le-informatie met de Inspectie voor Verkeer en Waterstaat (IVW). In het project CARIN werkt het KLPD nauw samen met collega's van de Zeehavenpolitie, de douane, de Belgische Scheepvaartpolitie, de IVW en de partners in het goederenvervoer op het spoor. In 2009 zijn de eerste experimenten gestart om CARIN ook voor spoor in te zetten.

Het beste uit verschillende werelden verbinden

Het KLPD investeert ook in internationale contacten om kennis en kunde uit te wisselen.

Tispol

Het Traffic Information System Police (Europees Verkeerspolitienetwerk), afgekort Tispol, heeft tot doel om de verkeersveiligheid in Europa te vergroten. Daarnaast richt Tispol zich steeds meer op de criminaliteit in het wegvervoer. Vanuit dit politienetwerk zijn de eerste controles op het vrachtvervoer uitgevoerd. Naast het vergroten van de verkeersveiligheid zijn deze controles ook gericht op de opsporing van drugsmokkel of illegale immigratie.

Aquapol

Aquapol is opgericht in 2002 door de Nederlandse, Duitse en Belgische waterpolitiediensten. Aquapol wil de gemeenschappelijke belangen van de verschillende diensten bundelen. Te denken valt aan de realisatie van internationaal beleid en regelgeving, de internationalisering van de binnenvaart en het grensoverschrijdend samenwerken met collega's tijdens de opsporings- en handhavingsacties.

Rail Police

Ook op het spoor neemt het belang van internationale samenwerking steeds verder toe. De Europese Unie is een belangrijke motor achter Railpol. Railpol (Rail Police) is een Europees netwerk van verschillende Europese spoorwegdiensten en bedoeld om kennis en kunde uit te wisselen. Het KLPD neemt actief deel aan Railpol en participeert ook in de gezamenlijke oefeningen.

Étoile

Opsporingsdiensten uit Nederland, België, Luxemburg en Frankrijk werken al enkele jaren succesvol samen in Étoile. Tijdens Étoile organiseren deze opsporingsdiensten internationale acties in de strijd tegen drugshandel en drugstoerisme. Vooral de routes Rotterdam-Parijs en Maastricht-Luik-Luxemburg-Metz worden gecontroleerd. Étoile voert gezamenlijke controles uit op de snelweg en provinciale wegen, maar ook in treinen, in drugspanden en sinds kort ook op het water.

Samenwerkingsovereenkomst Belgische Spoorwegpolitie

De Belgische en Nederlandse Spoorwegpolitie tekenden eind 2009 een samenwerkingsovereenkomst. Tussen Antwerpen en Roosendaal werken beide diensten sinds september structureel samen. Minimaal twee keer per week patrouilleren zij gemengd in burger en in uniform. Nieuw is deze samenwerking niet. De Belgische en Nederlandse politie werkt al jaren incidenteel samen. De overeenkomst structureert die samenwerking.

De ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst valt samen met het sluiten van de coffeeshops in Roosendaal en Bergen op Zoom. De politie en samenwerkingspartners willen zicht krijgen op de gevolgen hiervan voor drugstoerisme en drugshandel. De gezamenlijke controles dragen daaraan bij. De eerste resultaten geven de burger moed. De politiesamenwerking leidt tot positieve reacties van treinpersoneel en reizigers. Het vergroot hun veiligheidsgevoel. Daarnaast is de samenwerking leerzaam. De Belgische politie versterkt haar informatiepositie door, net als de Nederlandsde politie, informatiegestuurd te gaan werken en een informatieambtenaar aan te stellen. De Nederlandse politie neemt samen met het Openbaar Ministerie haar bevoegdheden in de trein nog eens onder de loep. Zo geeft de samenwerking een impuls aan de collega's in de grensstreek en aan de hele Spoorwegpolitie.

Speurneus

Twee mensen weten meer dan een. Daar kan deze hond over meepraten. Hij genoot zijn opleiding bij KLPD'ers die de denkwereld van de hond als geen ander kennen. Daar leerde hij alles wat hij weten moet om als eerste-klas speurneus aan de slag te kunnen. Korpsgenoten uit een geheel andere hoek kwamen vervolgens met een vernuftige uitrusting op de proppen: een hondenkopcamera die onthult wat voor het menselijke oog verborgen blijft. Want viervoeters hebben nou eenmaal toegang tot plaatsen die voor tweevoeters onbereikbaar zijn. En uiteindelijk gaat hij op stap met weer andere KLPD'ers: specialisten die haarfijn weten hoe ze zware criminelen of terroristen effectief en met minimaal geweld kunnen uitschakelen. Met zijn allen zijn we gewoonweg slimmer en sterker. Vertel die hond wat!

Hoofdstuk 5

Operationele ondersteuning

Samenwerking

Het eerste uur van 2009 begon voor veel KLPD'ers op de werkvloer. En ook in 2010 waren tijdens de jaarwisseling ruim vijfhonderd KLPD'ers aan het werk. De inzet varieerde van het leveren van informatiemedewerkers tot het beschikbaar stellen van voertuigen en het ondersteunen van de Zeehavenpolitie bij het feest bij de Erasmusbrug. Bij de 112-centrale en de meldkamer kwamen op oudjaarsdag tien procent minder meldingen binnen dan in 2009, maar na middernacht verwerkte de 112-centrale een piek van meer dan 650 meldingen per kwartier. Ondanks het grote aantal meldingen, verliep de nacht 'niet rustig maar wel beheersbaar', aldus BZK-minister Ter Horst. Veel vaker dan andere jaren zochten regiokorpsen interactie met het KLPD. De communicatie was helder en de samenwerking verliep goed. In totaal leverde het KLPD gedurende de jaarwisseling operationele ondersteuning aan twintig regiokorpsen. Hiermee is al in het eerste uur van het nieuwe jaar figuurlijk en letterlijk een stap gezet in de concrete invulling van de ambitie van het KLPD: ondersteunen daar waar het kan. Niet zomaar met meer mensen en middelen, maar vooral informatiegestuurd; met een afgewogen inzet van specialistische expertise en materiaal.

Operationele ondersteuning

Operationele ondersteuning vormt de rode draad door een groot deel van de werkzaamheden van het KLPD. Een deel van de taken van het korps is erop gericht politie Nederland te helpen bij de uitvoering van het operationele politiewerk. Het gaat zowel om de reguliere operationele taak als om de bestrijding van rampen en crises. Het KLPD heeft specialistische kennis in huis waarmee het een bijdrage levert aan de versterking van het operationele politiewerk. Ook ondersteunt het KLPD de regionale korpsen bij de uitvoering van de basispolitiezorg door de inzet van materieel. Zoals de inzet van een helikopter bij het zoeken naar een vermist persoon of de inzet van paarden en ruiters bij voetbalwedstrijden.

Het KLPD biedt operationele ondersteuning door het aannemen van meldingen, het coördineren van de inzet en het bieden van specialistische mensen en middelen. Het aannemen van meldingen gebeurt bijvoorbeeld bij de 112-centrale, de Opsporingstiplijn en het Meldpunt Cybercrime. Het coördineren van de inzet gaat om de dagelijkse aansturing van de eenheden door de meldkamer, om het stroomlijnen van ondersteuningsaanvragen en het voorbereiden en aanpakken van evenementen en calamiteiten. Bij de specialistische inzet van menskracht en materieel draait het om het bieden van ondersteuning in de vorm van mensen en middelen die regiokorpsen niet of in beperkte mate in huis hebben.

Het KLPD biedt, in overleg, altijd een oplossing voor ondersteuningsaanvragen. Daar waar een bepaalde mate van specialisatie of de omvang van een evenement er aanleiding toe geeft, zorgt het korps voor operationele ondersteuning aan de regiokorpsen. Soms op verzoek en soms op eigen initiatief. Hoe het KLPD hieraan invulling heeft gegeven, leest u in de voorbeelden en ontwikkelingen in dit hoofdstuk.

Informatiegestuurde operationele ondersteuning

Voor een optimale operationele ondersteuning is het contact met de regiokorpsen heel belangrijk. Daarom fungeren alle KLPD-diensthouders sinds 2009 als vaste accountmanager voor een of meerdere regio's. Zij voeren regelmatig gesprekken over lopende zaken en werkwijzen. In 2010 worden deze contacten verder geïntensiveerd om een totaalbeeld te krijgen van de wensen en behoeften. Ook is het belangrijk zicht krijgen op wat waar gebeurt. Op die manier groeit het KLPD steeds meer toe naar een informatiegestuurde operationele ondersteuning: op basis van goede probleemanalyses op het juiste moment de beste ondersteuning leveren.

Centraal punt voor ondersteuningsaanvragen

Regiokorpsen kunnen sinds 2009 met hun ondersteuningsaanvragen terecht bij het Operationeel Knooppunt. Dit Knooppunt is volop in ontwikkeling en wordt het centrale loket voor alle ondersteuningsaanvragen aan het KLPD. Op deze manier is het KLPD beter toegankelijk voor de regiokorpsen: zij hoeven niet meer zelf de juiste weg binnen het korps te vinden. De aanvragen die hier binnenkomen, worden met vertegenwoordigers van verschillende KLPD-diensten afgestemd. Deze vertegenwoordigers wisselen systematisch informatie uit over lopende zaken en de binnengekomen ondersteuningsverzoeken. Zo zorgen de KLPD-diensten voor een gezamenlijke aanpak van een aanvraag. Het KLPD houdt op deze manier centraal de regie op welke onderdelen door het korps worden ingezet. Hierdoor kan het korps gericht maatwerk leveren en, als de gevraagde ondersteuning niet mogelijk is, een passend alternatief bieden. Ook kan het korps zo beter onderscheid maken in standaardoplossingen en maatwerk en betere efficiencyafwegingen maken. De uiteindelijke uitvoering ligt bij de diensten, maar het startpunt is gezamenlijk kijken naar de aanpak van een ondersteuningsaanvraag.

Ook heeft het KLPD in 2009 fors geïnvesteerd in luchtsteun voor de Nederlandse politie. Afgelopen zomer zijn zes lichte helikopters en twee middelzware helikopters in gebruik genomen. Hiermee kan het KLPD regiokorpsen helpen slagvaardiger en sneller op te treden bij incidenten zoals roofovervallen en vermissingen.

Zorgvuldigheid en snelheid. Beide zijn belangrijk bij de identificatie van dodelijke slachtoffers na een ramp. Niet alleen voor de nabestaanden maar ook voor de voortgang van het onderzoek. De betrokken partijen werkten aan een nieuwe handleiding.

Interview

Bij een ramp of groot incident met veel slachtoffers treedt in een ziekenhuis automatisch het Ziekenhuis Rampen Opvang Plan (ZIROP) in werking. Zo ook na de ramp met Turkish Airlines en de aanslag tijdens Koninginnedag. Maar terwijl het ziekenhuis zo snel mogelijk de nabestaanden over hun dierbaren wil informeren, tracht de politie slachtoffers en daders te identificeren. Bovendien dienen ze ervoor te zorgen dat er geen sporen verloren gaan, zodat het strafrechtelijk onderzoek naar behoren kan worden uitgevoerd. En daar zit volgens De Boer het spanningsveld. Omdat na beide recente rampen bleek dat de afstemming van de processen rond de identificatie van de slachtoffers en de rol van de diverse betrokken partijen verbetering verdienen, wendde De Boer zich tot de minister van BZK. Vervolgens verzocht de minister het KLPD contact op te nemen met de betrokken partijen, waaronder de NVZ, om gezamenlijk naar oplossingen en verbeteringen voor dit probleem te zoeken.

Samenwerkingsafspraken

Een werkgroep heeft inmiddels een verbetervoorstel opgesteld voor de identificatie van meerdere slachtoffers. De werkgroep bestond uit het Landelijk Team Forensische Opsporing (LTFO)-Identificatie, de Dienst Nationale Recherche, Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR), een arts van het beleidsteam Gelre Ziekenhuis, brandweer en Rode Kruis. Het plan omvat voorstellen die de spanning tussen betrokken partijen zoveel mogelijk wegnemen. „Er zijn duidelijke samenwerkingsafspraken gemaakt. Zorgvuldig rechercheonderzoek is ongeloflijk belangrijk, maar het is van even groot belang dat nabe-

staanden snel worden geïnformeerd. De diverse processen moeten voortaan beter op elkaar aansluiten.”

Patiëntgegevens

„De lessen van de twee rampen hebben hun weerslag in het voorstel gekregen”, zegt De Boer. Een van de aanbevelingen is dat ziekenhuizen voortaan zo snel mogelijk patiëntgegevens aan de GHOR leveren, die ze vervolgens aan het Centraal Registratie- en Informatiebureau, (CRIB) geeft. Van deze naam-, adres- en woonplaatsgegevens kan het LTFO vervolgens gebruikmaken. Ook moet in het ziekenhuis of (geïmproviseerd) mortuarium zo snel mogelijk een LTFO-teamlid aanwezig zijn, om in het belang van opsporing en identificatie een onderzoek aan het lichaam van het slachtoffer te doen. Om de vernieuwde werkwijze te borgen, is het essentieel dat het identificatie- en opsporingsproces geïntegreerd wordt in de reguliere rampenoefeningen. Volgens De Boer heeft de oprichting van de werkgroep niet alleen tot een nieuwe handleiding geleid, maar ook tot meer begrip van elkaars werk en positie. „Dat justitie en politie eerst de slachtoffers moeten identificeren, evenals de mogelijke daders, en dat een ziekenhuis te maken heeft met nabestaanden die totaal radeloos, redeloos en soms ook redeloos zijn.” De samenwerking met de diverse partijen noemt hij buitengewoon positief. „We realiseren ons dat we over-

Aanbod naar vraag

Het Operationeel Knooppunt boekte in 2009 verschillende resultaten. Zo kreeg het knooppunt in de zomer een aanvraag van de regio Midden- en West-Brabant voor luchtsteun bij een wielerronde. Omdat er op dat moment geen helikopters beschikbaar waren, kon het KLPD de aanvraag niet honoreren. Uit het intakegesprek met medewerkers van het Operationeel Knooppunt werd duidelijk dat de regio op zoek was naar ondersteuning op het gebied van crowdcontrol en algeheel overzicht. Het KLPD kon daarvoor een passend alternatief bieden in de vorm van bereden ondersteuning: beredenen hebben dat overzicht ook en kunnen, als dat nodig is, ook een menigte bedwingen. Hiermee kreeg het korps Midden- en West-Brabant een oplossing die was toegespitst op de vraag.

Proactief

Naast het voeren van een centrale regie en het bieden van een passende oplossing voor ondersteuningsaanvragen, denkt het Operationeel Knooppunt ook proactief mee: het KLPD wacht niet alleen aanvragen af, maar doet ook actief een aanbod ter ondersteuning aan regiokorpsen. Bijvoorbeeld bij jaarlijks terugkerende grote evenementen zoals de TT in Assen, Pinkpop en voetbalwedstrijden. Het Operationeel Knooppunt maakt hierbij gebruik van de evenementenkalender van de Nederlandse politie. Zo ontstaat een duidelijk overzicht van de vraag en het mogelijke aanbod, de inzet van het KLPD, op een bepaald moment.

Het Operationeel Knooppunt werkt steeds meer samen met het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC). Het LOCC is bij het KLPD ondergebracht. Bij calamiteiten coördineert het LOCC namens de minister van BZK mensen en middelen voor landelijke inzet in veiligheidsregio's. Het LOCC coördineert dus multidisciplinair. Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR), politie, gemeenten, brandweer en defensie: zij zijn allemaal vertegenwoordigd in het LOCC.

De samenwerking tussen het Operationeel Knooppunt en het LOCC wordt in 2010 geïntensiveerd, zodat uiteindelijk één centraal team ontstaat, dat ondersteunings- en bijstandsaanvragen coördineert.

Calamiteiten

Stel: noodweer treft Nederland. Er breekt een dijk door en een groot deel van de bevolking raakt in paniek. We vluchten alle kanten op, terwijl hulpverleningsdiensten en politiekorpsen de stroom van te evacueren mensen in goede banen proberen te leiden. Op dergelijke immense crisisoperaties onder heel zware omstandigheden bereidt het KLPD zich voor vanuit het Bureau Conflict- en Crisisbeheersing (CCB). Bureau CCB brengt vooraf zoveel mogelijk kennis en inzicht in kaart over welke specifieke inzet nodig is bij welke noodsituatie. Verder coördineert het bureau vanuit één punt grootschalige inzet van KLPD-

onderdelen. Bij grote of bijzondere gebeurtenissen roept het CCB een SGBO in het leven, een Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden. Dit is een organisatievorm die de operationele politieprocessen namens het korps aanstuurt. In 2009 werd bijvoorbeeld voor de jaarwisseling en Koninginnedag een SGBO ingesteld en ook bij de crash van het vliegtuig van Turkish Airlines werd opgeschaald naar een SGBO-structuur.

Ondersteuning bij vliegtuigcrash

Op woensdag 25 februari verongelukte bij Schiphol een vliegtuig van Turkish Airlines. Het toestel stortte iets voor halfelf neer in een weiland vlak bij de landingsbaan. Het KLPD ondersteunde de regio Kennemerland met mensen en middelen. Een Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden coördineerde de totale KLPD-inzet. Om 10.31 uur kwam de eerste melding van de vliegtuigramp binnen bij de 112-centrale. In totaal kreeg de 112-centrale 45 meldingen, waarvan twee uit het neergestorte vliegtuig. Tijdens en na de ramp zijn veel diensten van het KLPD ingezet. Zes spoorcollega's waren snel ter plaatse. Zij ving onder meer gewonden op, regelden het verkeer en begeleidden ambulances. Direct na het ongeval maakte de Luchtvaartpolitie foto's en videobeelden vanuit de lucht en zorgde zo voor een totaaloverzicht van de rampplek. Later assisteerden ook de Verkeersspecialisten Rail het Landelijk Verkeersbijstandsteam (LVBT). Met speciaal ontwikkelde fotomasten is de calamiteiten-pd vanaf drie verschillende hoogtes vastgelegd. De Dienst IPOL ondersteunde bij de informatie-uitwisseling. Daarnaast waren de Unit Forensische Intelligence en Identificatie en diverse liaison officers volop actief. Met het LVBT, ongevalsspecialisten van de Luchtvaartpolitie en het Landelijk Team Forensische Opsporing (LTFO) onderzocht het KLPD later nog de vele puzzelstukjes die uiteindelijk bijdroegen aan het complete plaatje van de toedracht van de vliegtuigcrash.

Internationale rampenoefening FloodEx

Natuurrampen kennen geen grenzen. Wanneer een overstroming Europa treft, maken we ons samen sterk het getroffen gebied te helpen. Een goede voorbereiding is noodzakelijk. In september vond een grootschalige internationale rampenoefening plaats. Het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) coördineerde de oefening FloodEx. Volgens het scenario had de ergst denkbare overstroming grote delen van Noord-Holland getroffen. Ruim duizend hulpverleners uit diverse landen kwamen ervoor op de been, onder wie talloze KLPD'ers. De nadruk lag tijdens FloodEx op het testen van de internationale samenwerking. Op verschillende oefenlocaties werkten reddingsteams uit Duitsland, Polen, Estland en Groot-Brittannië twee dagen lang zij aan zij met allerlei Nederlandse partners. Vijf helikopters, 24 vaartuigen en tientallen voertuigen ondersteunden daarbij, terwijl talloze figuren en Lotusslachtoffers het allemaal zo echt mogelijk maakten. De oefening verliep zonder gewonden en noemenswaardige schade. Improviseren bleek de tweede natuur van hulpverleners en met Engels als voertaal werkten de partners uit diverse landen perfect samen. De oefening en de ervaringen op en rond het water waren uitermate leerzaam.

Het drukste callcenter van Nederland

Het operationele werk van de politie begint vaak met inzetvragen die binnenkomen bij de meldkamer of de 112-centrale. De KLPD-112-centrale handelt jaarlijks miljoenen telefoongesprekken en noodoproepen van mobiele bellers af. De telefoontjes vanaf vaste toestellen komen binnen bij de centrale in de regio van het netnummer. Bij de 112-centrale draait het erom mensen zo snel mogelijk en goed door te verbinden naar de regionale meldkamers van politie, brandweer en ambulance. In 2009 kwamen er 4,8 miljoen 112-oproepen binnen, dat is meer dan driekwart van alle 112-oproepen in Nederland. Van de meldingen werd 91,6 procent binnen tien seconden beantwoord, waarmee de norm van 90 procent is gehaald.

Misbruikbestrijding 112

De 112-centrale wordt heel vaak onnodig gebeld; bij 75 procent van de telefoontjes gaat het om misbruik. Een kwart van dit misbruik is onbewust of oneigenlijk gebruik, zoals broekzakbellen. De rest is echter bewust misbruik, zoals lachen, uitschelden en valse meldingen. Misbruik van 112 heeft negatieve effecten op de reactiesnelheid bij noodhulpoproepen. En misbruik is strafbaar. In 2009 is gestart met een strenge aanpak van het misbruik. In december lanceerde het Ministerie van BZK een nieuwe campagne, gericht op kinderen en jongeren. Onder het motto '112 bellen voor de lol is niet om te lachen. Want voortaan weten we je altijd te vinden', maakt de campagne duidelijk dat bel-

Korpschef Gery Veldhuis is blij met de samenwerking tussen Limburg-Zuid en het KLPD tijdens Waakzaam 2. Veldhuis zet de zaak maar meteen een beetje op scherp. Maar hij meent het wel. En is daarom ook blij met de samenwerking tussen zijn mensen en troepen van het KLPD tijdens de actiedagen in het kader van Waakzaam 2.

„Als het KLPD op de snelwegen in Zuid-Limburg alleen aan verkeershandhaving doet, mogen ze wat mij betreft wegblijven”

Gery Veldhuis,
Korpschef Limburg-Zuid

Een lichte vorm van scepsis van de korpschef is volgens hem ook gevoed door de onzichtbaarheid van het KLPD op de Zuid-Limburgse infrastructuur. „Ik vond het KLPD niet of nauwelijks actief op onze snelwegen, de Maas en het Julianakanaal en in de lucht. Sterker nog, op het moment dat wij voor ondersteuning in de lucht, puur qua effectiviteit, samenwerking met onze Belgische collega's zochten, is dat getorpedeerd door vliegeniers van het KLPD. Niet netjes als je jezelf nauwelijks laat zien in dit gebied.”

Raad van Korpschefs

Dat het nu toch tot een mooie samenwerking is gekomen tussen het zuidelijkste politiekorps en het KLPD heeft Ruud Bik zelf veroorzaakt, zegt Veldhuis. „Tijdens een vergadering van de Raad van Korpschefs kwam hij met een nota over de bijdrage van het KLPD aan de regio's. Vanuit mijn ervaring merkte ik op dat ik het gevoel had dat Zuid-Limburg voor het KLPD te veraf is. Deze doelbewuste opmerking was raak. Bik was gepikeerd en deed direct een aanbod tot samenwerking. En toen is Waakzaam 2 geboren.” De samenwerking is Veldhuis goed bevallen. Specifieke kennis van beide kanten is ingezet om zo optimaal mogelijk te scoren. „We zijn uitgegaan van een informatiegestuurde actie. Dat leverde heel wat informatie op van onze kant over drugsrunners en hun activiteiten. Toen bleek nodale oriëntatie van belang. Via ANPR-apparatuur langs de verkeeraders vanuit Rotterdam en Utrecht richting Maastricht en daarna nog zuidelijker konden we de routing van het drugsrunnen al vroegtijdig in kaart brengen.

Dat heeft tot een goed resultaat geleid.” Niet alleen qua resultaten is Waakzaam 2 en daarmee de samenwerking geslaagd. Ook hebben beide korpsen een beter inzicht gekregen in elkaars werk. „Het KLPD heeft kunnen ervaren wat er allemaal speelt in deze regio. De meesten die hier zijn ingezet hadden tevoren geen idee wat hier te doen is. Ik denk dat ze hebben kunnen ervaren dat Nederland groter is dan de Randstad en dat geeft deze collega's een bredere visie op het werk dat hier gedaan moet worden.”

Aan de andere kant heeft Limburg-Zuid ook veel profijt gehad van de specifieke kennis en aanpak van het KLPD, vindt Veldhuis. „Het KLPD heeft wel gezorgd voor een frisse blik op en leuke ideeën in de aanpak. Er is bijvoorbeeld meteen doorgepakt op informatie die wij hadden over vijf dadergroepen die vanuit Gouda en Utrecht opereerden. Enkele zijn er al opgerold. Dat hadden wij nooit voor elkaar gekregen. Laat ik het zo zeggen: Waakzaam 2 had niet door de beide korpsen los van elkaar kunnen draaien. En ach, je hoeft ook niet altijd zelf te scoren. De beslissende voorzet geven is ook vaak mooi.”

lers naar 112 getraceerd kunnen worden. Dat kan omdat in december 2009 bij de 112-centrale in Driebergen een nieuw systeem in gebruik is genomen. De locatie van iedere beller is hiermee zichtbaar. In 2010 gaat het KLPD het bestrijden van het misbruik verder aanpakken door het tijdelijk uitsluiten van misbruikers. Daarnaast dient in 2010 de minister van Economische Zaken (op advies van de minister van BZK) een wetsvoorstel in voor het uitsluiten van SIM-loze bellers. Bij 99% van de oproepen van deze groep gaat het om misbruik.

Nieuwe luchtvloot

Ondersteunen doet het KLPD onder meer vanuit de lucht. Sinds afgelopen zomer beschikt het KLPD over een nieuwe luchtvloot: zes kleinere helikopters en twee grote helikopters. Op 13 januari 2010 is de nieuwe luchtvloot officieel in gebruik genomen door BZK-minister Ter Horst.

De zes helikopters van het type Eurocopter EC 135 spelen een rol in de ontwikkeling van de luchtsteun aan de politieregio's. De twee grotere AgustaWestlands (AW 139) zijn aangeschaft voor luchtsteun en surveillances boven de Noordzee, in de nachtelijke uren en voor de inzet van bijzondere eenheden van bijvoorbeeld de Dienst Speciale Interventies. De drie Cessna-vleugelvliegtuigen die het KLPD al had, blijven gewoon operationeel. De nieuwe waarnemingsapparatuur in de helikopters, zoals de geavanceerde navigatieapparatuur en de HD-video- en warmtebeeldcamera – voor het opsporen van hennepkwekerijen of het zoeken naar vermiste personen of verdachten – zijn een sprong in de toekomst. Alle beelden worden digitaal opgenomen. Dit werkt sneller en biedt meer mogelijkheden. De bemanning kan hiermee nog scherpere video- en foto-opnames maken ten behoeve van de opsporing, plaatsen delict of milieuovertredingen vastleggen, verdachten volgen na een overval of inbraak, of mensenmassa's in beeld brengen.

De aanschaf van de nieuwe luchtvloot geeft een boost aan de opsporing, het toezicht en de handhaving.

Steunpunten

In de loop van 2010 komen er twee steunpunten bij, naast Schiphol-Oost; locaties waar helikopters stand-by staan. De nieuwe steunpunten komen in Teuge en Volkel. De komst van de steunpunten is belangrijk. Hiermee wordt de reactietijd bij noodoproepen aanzienlijk kleiner, want de aanvliegtijd vanuit een steunpunt is minder lang. Met de nieuwe luchtvloot en de inrichting van de steunpunten is een belangrijke stap gezet in de verbetering van de ondersteuning. De Luchtvaartpolitie maakt met de regiokorpsen nieuwe structurele afspraken over de inzetmogelijkheden.

Expertise voor water-pd's

Bij ongelukken, misdrijven of zelfdodingen op het water ontstaat een waterplaats delict (water-pd). Het bepalen van de exacte locatie van de plaats delict, het bergen van het slachtoffer en het veiligstellen van sporen op het water, vereisen een andere expertise dan op het land. Die expertise is gebundeld in het Landelijk Dregteam (LDT). Het LDT is een Nederlandse deskundigheid bij uitstek. Het team bestaat uit gespecialiseerde medewerkers van het KLPD. Voor de inzet van de juiste expertise werkt het Landelijk Dregteam ook samen met partners van buiten het KLPD zoals regiokorpsen, brandweer, Rijkswaterstaat, Koninklijke Marine en de Stichting Opsporingsapparatuur Drenkelingen. Bij een zoekactie onder water weten zij precies wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn en zorgen zij zo snel mogelijk voor de inzet van de geschikte mensen en middelen op de water-pd. Ook biedt het team ondersteuning bij het zoeken naar vermisten in rechercheonderzoeken. In 2009 is het team 25 keer ingezet. In negentien gevallen werd een persoon gevonden, in de overige gevallen is geen lichaam aangetroffen of was het niet zeker dat iemand werd vermist. In februari 2009 had het Landelijk Dregteam een internationale doorbraak. Het team vertrok naar Sevilla om de Spaanse politie te assisteren bij de zoektocht naar een 17-jarig vermist meisje. Drie mannen en een jongen zouden hebben bekend het meisje te hebben vermoord en daarna in het water te hebben gegooid. Het lichaam werd niet aangetroffen. Later kwamen de verdachten met een andere verklaring.

Politiepaarden en -honden

Het KLPD ondersteunt de Nederlandse politie met de inzet van politiepaarden en specialistisch opgeleide honden. Paarden en ruiters worden vaak in teams ingezet bij (grootschalige) ME-optredens of bij evenementen en manifestaties. Het KLPD zet speurhonden in voor onder andere het opsporen van verdovende middelen, menselijke geur, explosieven en geld.

Binnen de Nederlandse politie zijn in 2009 afspraken gemaakt over een verdergaande samenwerking op het gebied van aankoop en africhting van politie-

paarden en speurhonden. Alle korpsen met bereden afdelingen zijn hierbij betrokken. Een concrete afspraak is dat alle dienstpaarden worden aangekocht en afgericht door het KLPD. Verder komt er een voorstel over hoe Nederland zo goed mogelijk kan worden voorzien van bereden ondersteuning.

Kassa voor Renzo

Op verzoek van de regiopolitie Limburg-Noord zocht geldhond Renzo in december naar geld in zes verschillende panden in Roermond. Naar aanleiding van een Duits rechtshulpverzoek viel de Limburgse politie deze panden binnen. In een van de panden vond Renzo in de keuken ruim 126.000 euro. Vijf personen werden aangehouden. Zij worden verdacht van internationale drugshandel en -smokkel.

Ontsnapte gedetineerden

De Groep Opsporing Onttrekkingen, vaak het tbs-team genoemd, is gespecialiseerd in het opsporen en aanhouden van gedetineerden en preventief gehechten die zijn ontsnapt uit een justitiële inrichting. Ook tbs'ers en jeugd-tbs'ers die ongeoorloofd afwezig zijn (ontsnapt of niet teruggekeerd van verlof) worden door het team opgespoord. De groep werkt vanuit Driebergen, in opdracht van het Landelijk Parket. Afgelopen jaar zijn door het team 242 mensen opgespoord. Daarnaast draaide het team veertien zaken die niet tot de vastgestelde categorieën hoorden (bijvoorbeeld voor Interpol). Het opsporingspercentage is daarmee 99 procent. Eind 2009 waren er nog negen personen weg.

Keuken

Het korps mag graag een kijkje in andermans keuken nemen. Want politiemensen die niet nieuwsgierig zijn, deugen niet voor hun vak. Sommigen onder ons, zoals deze persoonsbeveiligers, nemen zo'n kijkje zelfs letterlijk. Niet om de soep voor de te beveiligen vip te keuren of de nieren van de kok te proeven. Ze doen de keuken aan voor het totaalplaatje. Alles in de omgeving waarin de vip van zijn avondmaal gaat genieten, brengen ze vooraf zorgvuldig in kaart. Voor het geval dat. Want beveiligen is geen kwestie meer van ingrijpen als de nood aan de man komt. Beveiligen is vooruitzien. Er komen zelfs computersimulaties aan te pas om vast te stellen waar de grootste risico's zich kunnen voordoen en wat geschikte vluchtwegen zijn. Zo steken ze, zelfs als alles vlekkeloos en naar wens is verlopen, toch telkens weer wat op van andermans keuken.

Hoofdstuk 6

Bewaken en beveiligen

Samenwerking

Den Haag was eind maart de plek voor een politiek top-overleg met grote veiligheidsrisico's. Talloze regeringsleiders bezochten de Afghanistantop. Ruim 3500 politiemensen waren aan het werk, waaronder 800 KLPD'ers. Het korps richtte zich op de hoofdprocessen persoonsbeveiliging, verkeersbegeleiding en ondersteuning aan het regiokorps Haaglanden. Een prominente coördinatirol lag bij de portefeuillehouder Conflict- en Crisisbeheersing en bij de landelijk verkeerscoördinator binnen het Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden.

De Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging vormde de rode draad in de beveiliging van vips. De Verkeerspolitie regelde het verkeerstoezicht. Het KLPD zette speurhonden en beredenen in. De Luchtvaartpolitie was actief met twee helikopters. De Dienst Operationele Samenwerking zorgde voor verbindingen en zette extra meldkamerpersoneel in. De Dienst Nationale Recherche hield een aantal teams beschikbaar en de Dienst Specialistische Recherche Toepassingen leverde apparatuur en technische expertise. In opdracht van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding zijn circa 80 dreigingsinschattingen en circa 140 informatierapporten opgesteld.

Bewaken en beveiligen

Geweld, liquidaties en terroristische dreiging zijn in onze samenleving helaas geen uitzondering meer. De Nederlandse overheid heeft de bescherming tegen bedreigingen geregeld in het Stelsel Bewaken en Beveiligen. Dit stelsel heeft tot doel het voorkomen van (terroristische) aanslagen op personen, objecten en diensten. Het regelt ook op welke manier beveiligd wordt als er sprake is van dreiging. De Eenheid Bewaking en Beveiliging van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) is verantwoordelijk voor het stelsel. Bij bewaken en beveiligen zijn in Nederland veel partijen betrokken. In de daadwerkelijke uitvoering van beveiligingsmaatregelen speelt het KLPD een belangrijke rol. Vrijwel alle diensten van het korps zijn hierbij betrokken. In de voorbereiding door informatie en intelligence en in de dagelijkse persoonsbeveiligingspraktijk door de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging (DKDB).

Waar het accent eerder lag op het doorstaan en weerstaan van aanslagen, verlegt het korps de focus in 2009 naar het voorkómen van aanslagen. De aandacht verschuift naar de voorkant van de beveiligingsprocessen. Enkele belangrijke veranderingen in de aanpak en procedures vonden in 2009 hun oorzaak in de dramatische gebeurtenissen op Koninginnedag en het onderzoek dat daarop volgde. Verder is een deel van die veranderingen het gevolg van de professionalisering en aanscherping van het beveiligingsvak; de groei naar intelligenter beveiligen. Binnen het concept van het intelligenter beveiligen vormt informatie en intelligence de basis van het beveiligingswerk.

Korpsbreed bewaken en beveiligen

Voor het thema Bewaken en beveiligen formuleerde het KLPD in 2009 de volgende drie doelstellingen. Het KLPD honoreert altijd de opdrachten tot persoonsbeveiliging op landelijk niveau. Bij dreigingen levert het KLPD mensen en middelen. En alle beveiligingsopdrachten waarbij sprake is van een hoge dreiging voert de DKDB samen met de andere diensten uit. Om een optimale inzet te kunnen bereiken, moeten beveiligingsopdrachten korpsbreed kunnen worden opgepakt.

Het KLPD besteedde in 2009 270.000 uren aan persoonsbeveiliging, dat is 30.000 uur meer dan in 2008. Deze stijging komt onder meer vanwege meer incidentele beveiligingsopdrachten. Dat waren er 140 in 2009, in 2008 nog 122. In 2009 waren er 29 permanente beveiligingsopdrachten, in 2008 waren dat er 22. Er zijn in 2009 meer hoge dreigingsopdrachten geweest dan in vorige jaren.

Voorkomen van aanslagen, intelligenter beveiligen

De aandacht verschuift naar de voorkant van de beveiligingsprocessen. Een beweging van reactief naar proactief werken: een wezenlijke verandering voor alle onderdelen binnen het KLPD die met persoonsbeveiliging bezig zijn. Om die verandering te bewerkstelligen wordt er gewerkt vanuit het concept intelligenter beveiligen, informatie en intelligence vormen daarbij de basis.

Daarnaast is er een groeiende concentratie op verdere specialisatie en vernieuwing van het beveiligingsvak. Op tal van vlakken ontstonden nieuwe of intensievere samenwerkingsvormen met partners, die vanuit hun eigen vakgebied een kwalitatieve toevoeging aan het beveiligingsvak te zien geven.

De dramatische gebeurtenissen op Koninginnedag van 2009, en het onderzoek dat daarop volgde, hebben deze ontwikkelingen uiteindelijk versneld.

Verbinding organiseren wordt de kunst in de toekomst. Verbinding met tal van interne en externe partijen; de verbinding van het gedachtegoed van intelligenter beveiligen met de praktijk. Steeds meer verschuift de focus naar de vertaling richting praktijk, de operatie. Vooruitblikkend wordt het jaar 2010 dan ook het jaar van het vak.

Informatie en intelligence

De juiste informatie en intelligence moeten op het goede moment bij het juiste team belanden. Inwinnen en delen van informatie en intelligence wordt steeds belangrijker. Er komen objectievere risico-inschattingen op basis van meer voorverkenningen. Risico's worden zo nog scherper in beeld gebracht en er ontstaat meer inzet op voorbereiding, oefening en training. Intelligence-scenario's, locatie-intelligence en natuurgetrouwe simulaties helpen daarbij. Dit jaar worden vaker lijsten met informatie over verwarde personen gebruikt. Het gaat om mensen die een potentieel risico vormen.

Intelligenter beveiligen brengt een verdieping en verbreding van het beveiligingsvak teweeg. De expertise groeit nog steeds. Uiteraard blijven fysieke kracht en vaardigheden van belang, maar daarnaast gaat het KLPD de komende jaren meer gebruikmaken van innovatieve technische hulpmiddelen. Ook procedures en tactieken zijn aangescherpt.

Het Dienstinformatieknooppunt (DIK) van de DKDB onderhoudt nauwe contacten met de andere informatieknooppunten van het korps. Op basis van convenanten werkt het DIK samen met inlichtingendiensten. De medewerkers van het DIK spelen een grote rol in een goede werkvoorbereiding. Zij bepalen welke informatie bruikbaar is voor de beveiligingspraktijk. Het informatieknooppunt is belangrijk voor de briefing en debriefing van de beveiligingsteams. Ook geven de beveiligingsteams informatie terug. Voor een optimale verbinding met de eenheden heeft het DIK nauw contact met het frontoffice van de DKDB.

Informatiecoördinatie

Informatiecoördinatie, een van de kerntaken van het KLPD, is ondergebracht bij de Dienst IPOL. Deze dienst functioneert als nationaal en internationaal informatieknooppunt. De Dienst IPOL verbindt de informatieknooppunten van de Nederlandse politie met elkaar, bijvoorbeeld de regio's en de lokale teams. De dienst bevordert bovendien de uitwisseling van informatie en heeft de coördinatie bij het gezamenlijk opstellen van informatieproducten. Daarnaast coördineert de dienst de gezamenlijke reacties op dreigingen die op basis van die informatieproducten onderkend worden.

Inschattingen en analyses

Sinds de invoering van het Stelsel Bewaken en Beveiligen is het aantal uit te voeren taken sterk uitgebreid. De internationale component is nadrukkelijk aanwezig en vraagt in toenemende mate de aandacht. Dit heeft onder andere te maken met de uitbreiding van het Rijksdomein en de inschattingen die worden gemaakt voor de internationale gerechtshoven. Tevens zijn er bij het platform Landelijke Informatiecoördinatie (van diverse landelijke en regionale organisaties) afspraken gemaakt met de politieregio's over ondersteuning bij het opmaken van dreigingsinschattingen, het trainen en opleiden van inschatters en de inbreng van bijvoorbeeld gedragskundige expertise. Voor het maken van dreigingsmeldingen, dreigingsinschattingen, dreigingsanalyses en andere rapportages in het Rijksdomein wordt binnen de Dienst IPOL een specifiek team ingericht, dat in staat is om zowel eenvoudige als complexe inschattingen en analyses uit te voeren.

Acht doden en twaalf gewonden: Koninginnedag 2009 kreeg een dramatische wending toen een zwarte auto door de dranghekken reed. Korpschef Annelore Roelofs van Noord- en Oost-Gelderland: „Ik had geen seconde twijfel. Hier was hulp nodig. Hier moesten sporen veilig gesteld worden. Werk aan de winkel.”

„Werken voor het oog van de wereld”

Annelore Roelofs,
korpschef Noord- en Oost-Gelderland

Toen het Koninginnedagdrama zich voltrok, keken 1.869.000 mensen naar Nederland 1. Later die avond waren dat er 2,9 miljoen. In Apeldoorn zelf, waar de aanslag op het Koninklijk Huis plaatsvond, waren ruim 200.000 mensen op de been. Korpschef Roelofs, burgemeester Fred de Graaf van Apeldoorn en hoofdofficier Ludo Goossens aan het werk in een crisissituatie die iedereen live kon volgen.

Crisisruimte

„De beelden van de slachtoffers waren heftig. Die kwamen hard aan. Tegelijkertijd kon ik op de televisie zien dat collega's hun werk goed deden. Ze verleenden hulp en stelden bijvoorbeeld sporen veilig op de plaats delict. In de crisisruimte zaten mijn korps, de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging, de gemeente, de Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en de brandweer al bij elkaar. Dat werkte goed. Je draait je om en je bent in contact met degene die je nodig hebt. Het drama vond plaats om 11.50 uur. Om 12.15 vond het eerste driehoeksoverleg plaats. Om 12.30 uur kwam de locoburgemeester binnen. We waren goed voorbereid. Dat wierp zijn vruchten af. We wisten precies wie waar was.”

Maatschappelijke druk

Roelofs beschrijft de eerste momenten na het drama. „Er kwamen nauwelijks 112-meldingen binnen. Ter plaatse was ontzettend veel pers aanwezig. We beschikten over tientallen beelden, ook vanuit de politieheliikopter. Iedereen wist waar hij voor stond.

KLPD-korpschef, Ruud Bik, belde al om 12.00 uur. Het Landelijk Team Forensische Opsporing was er in no-time. Burgemeester de Graaf hamerde op het feit dat voor zonsopgang de volgende dag alle schermen en witte pakken verdwenen moesten zijn. Hij wilde geen Theo van Gogtaferelen. We werkten in een andere wereld. We moesten het goed doen. De maatschappelijke druk was hoog, doordat iedereen alles kon volgen. We waren bezig met het voorbereiden van een persconferentie. Maar, we keken ook vooruit, de dag na de ramp, een herdenking. We waren bang voor copy cats: mensen die de situatie nabootsen. De samenwerking met het KLPD en de KMar verliep uitstekend. Maar, vergeet ook de burgers niet: zoveel mensen hebben geholpen. Koninginnedag hebben we meegemaakt met het hele korps, niet slechts met een kleine groep collega's. Dat heeft grote impact gehad. Het bedrijfsopvangteam draaide op volle toeren. Hierbij vergaten ze de korpschef niet. Ik was blij dat ze af en toe ook contact opnamen met mij om te vragen hoe het ging.”

Dreigingsmeldingen

In 2009 kwamen er 57 dreigingsmeldingen binnen. Deze meldingen waren divers van aard; variërend van een dreiging tegen leden van het Openbaar Ministerie (OM) en een dreiging van een aanslag in de burgerluchtvaart, tot een aankondiging van mogelijke gewelddadige acties tijdens demonstraties. Er zijn 382 dreigingsinschattingen gemaakt. Een hausse was te zien rondom de Afghanistan-top, waarvoor er 79 gemaakt zijn. En er zijn vijf dreigingsanalyses gemaakt, waaronder een analyse over dreiging bij het bedrijf Euronext en een analyse over dreigingen bij anti-uitzettingen. In 2009 zijn ook 25 gedragskundige rapportages en inschattingen opgesteld. In een aantal bedreigingszaken in het Rijksdomein is ernaar gestreefd de bedreiging weg te nemen of beheersbaar te houden.

Vanuit de Monitor Dreiging van de Dienst IPOL is gewerkt aan veertig dossiers, meestal samen met de DNR, de regiokorpsen en de KMar. Zo startte de Dienst Nationale Recherche naar aanleiding van een analyse en een preweegdocument een onderzoek naar terroristische dreiging die te maken had met de Deense spotprenten en de dreigingen op Schiphol.

Inhoudelijke versterking beveiligingsvak

Om binnen het concept van intelligenter beveiligen een verdieping van het beveiligingsvak te realiseren, is verbetering van de bestaande praktijk van belang. In 2009 ging het KLPD door op al ingeslagen wegen, met het virtuele Irismodel en de praktijkoefeningen Purple Haze.

Irismodel

Het Irismodel wordt gebruikt om tot een optimale beveiligingsinzet te komen. Het geeft het korps beter zicht op risico's, en op de locaties en momenten waarop risico's zich voordoen. Een aantal zaken wordt systematisch in kaart gebracht, zoals indicatoren voor aanslagen, gevaren op routes of gedrag van personen. DKDB-beveiligers, medewerkers van de KLPD-diensten Speciale Interventies (DSI) en Specialistische Recherche Toepassingen en de Koninklijke Marechaussee brachten ook in 2009 in een gezamenlijk virtueel spel de praktijkrisico's in beeld. Met behulp van gaming keken ze naar onder meer routes, locaties, doelgroepen, tijdstippen en te beveiligen personen (TBP's). Ze moesten situaties beoordelen, met elkaar communiceren en inzetbeslissingen nemen. Elk gevaar werd gespeeld, alle denkbare risico's en signalen passeerden de revue. Het Irismodel combineert alle kennis en genereert daarmee een gevaar-indicatie. Opgedane kennis wordt weer uitgedragen. Daarmee heeft het KLPD een sterk hulpmiddel om te bepalen hoeveel mensen en middelen in de praktijk bij een bepaalde dreiging of situatie moeten worden ingezet.

Purple Haze-oefeningen

Om de beveiliging in de praktijk te optimaliseren, werd geoefend met nieuwe beveiligingsconcepten. De zogenaamde Purple Haze-oefeningen waren in juni 2009. Drie dagen lang daagden teams elkaar uit. Het ene team beveiligde een vip, het andere team maakte dat zo moeilijk mogelijk. Naast mensen van de DKDB, de Dienst Speciale Interventies en Koninklijke Marechaussee namen ook medewerkers van de Politieacademie en het Bijzondere Ondersteuningsteam van het Ministerie van Justitie deel aan deze oefening. Purple Haze-oefeningen staan ook voor 2010 weer op de agenda. Daar sluiten enkele nieuwe partners bij aan, onder andere KLPD-medewerkers van de Unit Motorondersteuning en de Groep Opsporing Onttrekkingen en medewerkers van het regiokorps Haaglanden.

Multidisciplinair werkt

Zowel het Irismodel als de Purple Haze-oefeningen wijzen uit dat multidisciplinair werken de waarneming verrijkt. Meer ogen en oren zorgen ervoor dat iedereen meer waarneemt: de verschillende referentiekaders en procedures leiden tot nuttige en bruikbare kennisuitwisseling. Die kennis wordt vervolgens weer in het model en de oefeningen verwerkt.

Beveiligingsopdrachten worden vaak ondersteund door de motorrijders van de Unit Motorondersteuning. Tijdens het vervoer van vips zijn zij verantwoordelijk voor de verkeersveiligheid; hun verkeersveilige bewegingen ondersteunen de beveiligings- en bewakingsacties. De samenwerking tussen motorrijders en DKDB'ers is in 2009 intensiever geworden. De gezamenlijke oefenritten zijn verder uitgebouwd: er wordt geëxperimenteerd met veranderende posities van beveiligers en motorrijders. Daarnaast wordt er geoefend met 'onverwachte' voorvallen, zoals aanslagsimulaties, lekke banden of veranderde routes.

In 2010 gaan de motorrijders participeren in de Purple Haze-oefeningen.

Kortom: het bewaken en beveiligen-concept is aan het doordringen tot in de haarvaten van de motorrijderspraktijk. Om de verstevigde samenwerking kracht bij te zetten, is een operationele denktank ingericht. Daarin buigen unithoofden en teamleiders van de DKDB en van de Unit Motorondersteuning zich over nieuwe vormen van samenwerking en het vertalen daarvan naar actievoorstellen in de operationele praktijk. Bovendien houdt de denktank zich bezig met de borging van deze ontwikkelingen.

Inzet speurhonden en beredenen

In het beveiligingsproces spelen ook de speurhonden en de paarden van de Unit Bereden Politie een rol. Wat betreft hun inzet is een kwantitatieve en kwalitatieve groei te zien. De hondengeleiders en hun speurhonden worden ingezet in de fase van de voorverkenning, vooral voor bomchecks. Dit jaar waren er meer opdrachten voor bomverkenningen; een hausse aan opdrachten ontstond in de periode na Koninginnedag. De hondengeleiders hebben in het voortraject nauwer samengewerkt met hun collega's van de DKDB, steeds meer vanuit een integrale aanpak.

Wat betreft de beredenen: zij hebben vanaf hun paarden een overzichtspositie waarbij ze te beveiligen personen goed in het oog kunnen houden. Daarbij maken zij gebruik van helmcamera's. De helmcamera is in 2009 doorontwikkeld en wordt nu standaard ingezet tijdens belangrijke inzetten.

Ook de informatie- en intelligence-uitwisseling komt op een hoger plan.

Door de komst van het systeem Basisvoorziening Handhaving (BVH) wordt er meer informatie vanuit de Unit Bereden Politie opgenomen. Dat levert betere verbanden op. De informatie en intelligence worden vaker dan voorheen gedeeld met de regiokorpsen en met het NIK. En dat is weer merkbaar in de praktijk.

Nieuwe vakinhoudelijke ontwikkelingen

In 2009 zag het Kennis- en Expertisecentrum Bewaken en Beveiligen van de DKDB het levenslicht. De experts van dit centrum, onderdeel van de afdeling Vakinstructie en Expertise, hebben een specifiek takenpakket. Zij houden zich bezig met de inhoudelijke doorontwikkeling van het beveiligingsvak en met de systematische toepassing van wetenschappelijke nieuwtjes. Ze zorgen er bovendien voor dat opgedane kennis weer wordt teruggegeven aan de beveiligers. Ook wordt kennis en expertise van buitenaf aangetrokken. Om de waarneming te verbeteren, maakt het KLPD gebruik van SDR: een Israëlische methode die staat voor Search, Detect, React. Hiermee leren de politiemensen een nog scherper oog te ontwikkelen voor zaken die afwijken van normale gedragspatronen. Ook de Dienst Spoorwegpolitie werkt met deze methode, op perrons en in stationshallen. Bovendien worden regelmatig experts aangetrokken voor workshops en korte cursussen. Zo is er in november 2009 een seminar georganiseerd in samenwerking met de United States Secret Service, over het belang om verwarde personen in de peiling te hebben. Ook door de uitbreiding van internationale contacten vindt kennisverrijking plaats. De DKDB heeft verbinding gelegd met Matapol: Modelling Against Terrorist Attacks Police. Dit is een Europees samenwerkingsverband dat onderling kennis uitwisselt over het voorkomen van aanslagen.

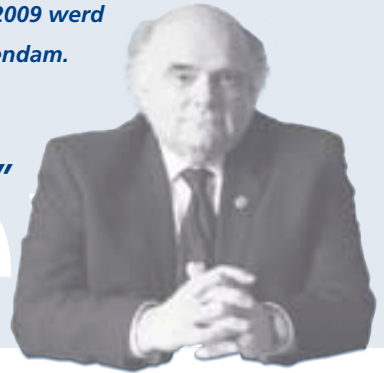
Mobiele Beveiligingseenheid

Om de groeiende vraag naar beveiliging korpsbreed te kunnen beantwoorden is in 2009 de MBE ingericht, de Mobiele Beveiligingseenheid. De MBE is samengesteld uit executieve medewerkers die afkomstig zijn uit het hele korps. Deze eenheid kan voor specifieke taken worden ingezet op piekmomenten. Het gaat voornamelijk om beveiligingsopdrachten met een lage risicodreiging. Mensen die aan de MBE deelnemen krijgen een opleiding die de DKDB zelf heeft ontwikkeld. Het enthousiasme en de belangstelling voor de Mobiele Beveiligingseenheid is groot: multifunctionele inzet blijkt veel medewerkers te motiveren. De MBE functioneert voorlopig als pilot en in 2010 volgt een evaluatie.

In 2007 verzocht secretaris-generaal van de Verenigde Naties Ban Ki-moon, de Canadese officier van justitie Daniel Bellemare het onderzoek naar de moord op de voormalige Libanese premier Rafik Hariri te leiden. Hoewel Bellemare al met pensioen was, ging hij op het verzoek in. Hij woonde vervolgens vijftien maanden onder strenge bewaking in Beiroet, terwijl hij leiding gaf aan de Internationale Onafhankelijke Onderzoekscommissie. In maart 2009 werd hij hoofdaanklager bij het Bijzonder Tribunaal voor Libanon in Leidschendam.

„Je vrijheid opofferen om anderen te helpen hun vrijheid te verwerven”

Daniel Bellemare,
Openbaar aanklager bij het Bijzonder Tribunaal voor Libanon

De Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging van het KLPD is verantwoordelijk voor de 24-uurs-beveiliging van Bellemare. „De hele dag beveiligers om je heen is een bijzondere ervaring”, vertelt Bellemare. „Het is een kunstmatige situatie die de beveiligde persoon berooft van al zijn fundamentele vrijheden. Iemand die nog nooit te maken heeft gehad met persoonsbeveiliging kan zich niet voorstellen welke gevolgen dit heeft voor zowel de beveiligde persoon in kwestie als de mensen om hem heen.”

Vaststaand scenario

„Een alledaags karweitje als het ophalen van een overhemd bij de stomerij is een gecompliceerde onderneming. Het is onmogelijk iets spontaan te doen: alles dient van tevoren gepland te worden. Je hele leven verloopt op die manier volgens een vaststaand scenario. De beveiligers zijn er dag en nacht. Het is een eenzaam bestaan, zelfs met een heel DKDB-team om me heen. Zonder enige vorm van privacy. Mijn gezin en mijn vrienden hebben ook moeten leren leven met deze situatie. Als ik bij hen ben, staan ze ook onder permanente bewaking!”

De verhuizing van Beiroet naar Nederland bracht veranderingen met zich mee. „In Beiroet woonden we in een compound en bevonden ons dus allemaal in dezelfde situatie. Iedereen in de compound, ook de beveiligers, werd een soort familie. Omdat ik altijd hetzelfde beveiligingsteam had, was het gemakkelijk iedereen goed te leren kennen. In Nederland heb ik echter vrijwel elke dag andere beveiligers. Daardoor wordt alles veel onpersoonlijker.”

Bijdrage

De drijfveer van Bellemare is ervoor te zorgen dat mensen die misdrijven hebben gepleegd in Libanon, hun verdiende straf krijgen. „Een van de ergste dingen is dat de mensen in zo’n prachtig land als Libanon hun hoop verliezen. Een Libanese politiebeambte vertelde me eens op een plaats delict in Beiroet hoe professioneel de bommenwerpers/zelfmoordterroristen zijn. Toen ik daarop reageerde met de mededeling dat degenen die onderzoek verrichten eveneens professionals zijn, zag ik zijn vertrouwen groeien. Ik weet dat ik een bijdrage kan leveren en dat is dan ook precies de reden dat ik dit werk doe.”

Respect

De verhouding man-vrouw is nog voor verbetering vatbaar, maar verder vindt Bellemare de DKDB een dienst van wereldklasse die zich kenmerkt door professionalisme en grote toewijding. „Ik heb enorm veel respect voor de beveiligers die elke dag hun leven in de waagschaal zetten om mij te beschermen. De DKDB’ers zijn zeer betrouwbaar en zeer betrokken bij wat ze doen.”

Bellemare besluit: „We hebben allemaal onze taak. De mijne is de aanslag te onderzoeken. Die van de DKDB is ervoor te zorgen dat ik beveiligd word terwijl ik dat doe.” Het aanvaarden van deze taak hield automatisch in dat hij bepaalde keuzes moest maken en hij is vastbesloten zijn taak tot een goed einde te brengen. Wat dat betreft zit er zeker waarheid in wat een vriend hem ooit vertelde: „Je offert een deel van je vrijheid op om anderen te helpen hun vrijheid te verwerven.”

Desk Bewaken en Beveiligen

Bij intelligenter beveiligen is de inbreng van allerlei partners noodzakelijk. Het is de bedoeling om sommige zaken in de praktijk op innovatieve wijze aan te pakken. In 2009 is daarvoor een aantal gremia ingericht. De Desk Bewaken en Beveiligen bestaat uit unithoofden van de DSRT, de DSI, de DKDB en de Dienst IPOL. Zij komen regelmatig bij elkaar om beveiligingskwesaties te bespreken. In het tweede halfjaar van 2009 heeft deze desk de teamleiders geïnterviewd over de manier waarop zij de beveiliging hebben georganiseerd. De Desk Bewaken en Beveiligen heeft namelijk een rol in de vertaling van de nieuwe plannen naar de teams en de praktijk. Daarnaast kwam er in 2009 een operationeel dienstmanagementteam en een Stuurgroep Bewaken en Beveiligen die uit diensthoofden bestaat.

Koninginnedag 2009

Soms gebeurt er toch geheel onverwacht iets ernstigs. Zoals dit jaar op Koninginnedag. De gebeurtenissen op 30 april vormen een van de dieptepunten voor het KLPD. Uit de conclusies van het onderzoek kwam naar voren dat het korps de organisatie die dag goed op orde had. Achteraf is duidelijk dat het KLPD de aanslag niet had kunnen voorkomen. De onderzoeken geven globaal het beeld dat het korps, gezien het open karakter van de dag, geen honderd procent veiligheid kan garanderen. Toch werd het KLPD met de neus op de feiten gedrukt en bleken verbeterlagen wel degelijk mogelijk. In die verbeterlagen wordt de focus naar het voorkómen van aanslagen zichtbaar. Het KLPD heeft zijn procedures en protocollen nauwgezet tegen het licht gehouden en een aantal aanpassingen doorgevoerd. Het concept van de beveiligingsringen is geoptimaliseerd. Nieuw is ook dat binnen de diverse beveiligingsringen meer observaties plaatsvinden. En dat op de dag zelf systematisch een situatierapportage wordt verspreid onder al het beveiligingspersoneel, dit is trouwens vastgelegd in het Referentiekader Conflictbeheersing Nederlandse politie. Verder zijn de commando- en verbindingsstructuur aangepast: rollen en taakverdeling zijn eenduidig en expliciet neergezet. Bovendien zijn er gestandaardiseerde dreigingsscenario's in ontwikkeling. Er wordt gewerkt volgens de DGBO- en SGBO-structuren van de Nederlandse politie. Duidelijkheid en nauwgezette onderlinge afstemming over de aanpak en procedures zijn van groot belang.

Vliegensvlug

Een opluchting, want het korps staarde langdurig verwachtingsvol naar de horizon. Maar in 2009 kwamen ze echt in beeld: de nieuwe politiehelikopters. De wieken van de Eurocopters en AgustaWestlands wentelden naar Schiphol-Oost. Hun komst vergroot de slagkracht en het potentieel van de Nederlandse politie aanzienlijk. De ultramodern uitgeruste toestellen leveren operationele luchtsteun op maat. De grotere AgustaWestland is vooral een aanwinst voor de KLPD-specialisten die grof geweld van zware criminelen of terroristen bestrijden. Effectief voor het vervoer en efficiënt voor de inzet, onder alle denkbare omstandigheden. Regiokorpsen die hulp kunnen gebruiken – van verkeersongeval tot beroving en terreur – kunnen voortaan opgelucht naar de horizon kijken. En allesbehalve langdurig, want onze helikopters hangen vliegensvlug boven de plaats delict.

Hoofdstuk 7

Organisatie en bedrijfsvoering

Samenwerking

Daags voor Prinsjesdag 2009 ontvangt het KLPD uit handen van Hare Majesteit de Koningin een bijzonder cadeau: een standaard. Een ceremonieel symbool van trouw en saamhorigheid. Het KLPD ontvangt deze standaard ter gelegenheid van het zestigste bereden ere-escorte politie ter begeleiding van Hare Majesteit en haar gevolg tijdens Prinsjesdag. Het bereden ere-escorte politie is sinds de politiereorganisatie in handen van het KLPD, samen met paarden en ruiters van de regionale politie. De eerste rit van het bereden ere-escorte politie was in 1948, door het Korps Rijkspolitie.

Vaandels en standaarden worden in principe alleen uitgereikt aan onderdelen van de krijgsmacht. Het KLPD voert bij ceremoniële plechtigheden die zijn verbonden aan het Koninklijk Huis, zoals Prinsjesdag, gewapende ceremoniële diensten te paard uit voor het Koninklijk Huis, overeenkomstig de eenheden van de krijgsmacht. Met het voeren van een standaard zet het KLPD deze eervolle traditie voort en geeft het KLPD uitdrukking aan zijn verbondenheid met het Koninklijk Huis.

Organisatie en bedrijfsvoering

De Nederlandse politie is gebiedsgebonden georganiseerd en sterk georiënteerd op plaatsen. Maar (inter)nationale stromen van mensen, goederen, geld en vooral informatie hebben steeds meer invloed op de sociale processen. Het werkgebied van het KLPD ligt vooral bij deze stromen en de knooppunten van deze stromen. Het korps heeft de zelfstandige taak om toezicht, handhaving en opsporing in deze stromen vorm te geven. In het verlengde van deze nationale taak ligt een internationale opdracht: het korps is voor de gehele Nederlandse politie het loket voor de internationale politiesamenwerking. Het KLPD coördineert de inzet van Nederlandse politiemedewerkers binnen internationale verbanden.

Specialisme vormt de kern van de toegevoegde waarde van het KLPD voor de Nederlandse politie. Dit specialisme zet het korps zowel nationaal als internationaal in ter ondersteuning van de politietaak. Het KLPD richt zich permanent op de doelmatige ontwikkeling en inzet van mensen en middelen en het behalen van schaalvoordeel. Het verbinden van de korpsonderdelen. Dat is wat centraal staat in de koers van het KLPD: 'Wat ons bindt'. Als één concern kan het KLPD de Nederlandse politie beter ondersteunen en de samenleving veiliger maken. Alle medewerkers leveren hieraan een bijdrage vanuit hun eigen expertise en specialisme. Ambitieuze en professionele medewerkers vormen de basis van de KLPD-organisatie.

Medewerkers

De basis van het KLPD bestaat uit ambitieuze en professionele medewerkers. Het KLPD wil een goede werkgever zijn. Daaraan geeft het korps op diverse manieren uiting, onder andere door professionele centrale werving en via specifieke opleidings- en loopbaantrajecten.

Feitelijke bezetting en verzuim

Het KLPD had eind 2009 5327 medewerkers in dienst, inclusief vijftien mensen in de Tijdelijke Ouderenregeling en 284 aspiranten. Netto waren er 5028 medewerkers aan het werk, van wie 4181 in het operationele proces. In 2009 nam de sterkte van het korps toe met 165 medewerkers. De DSP en DKDB groeiden het sterkst. In 2009 zijn er vacatures voor in totaal 517 fte's opengesteld. Uiteindelijk kregen 381 sollicitanten een aanstelling. In 2009 was het ziekteverzuim van het korps 5,9 procent. In 2008 was dit nog 5,6 procent. De toename is toe te schrijven aan de Mexicaanse griep in het vierde kwartaal van 2009.

Diversiteit

Om te kunnen werken in een diverse samenleving wil de politie en daarmee het KLPD divers van samenstelling zijn. Diversiteit in het personeelsbestand draagt bij aan verschil in benaderingen en invalshoeken en hiermee aan de kwaliteit van het werk. Om meer richting aan het diversiteitsbeleid te geven, is in 2009 een diensthoofd benoemd als portefeuillehouder Diversiteit binnen het korpsmanagementteam. Hij gaat samen met een programmamanager, projectleider en inhoudsdeskundige aan de slag om de doelstellingen te realiseren. Diversiteit omvat alle aspecten waarop mensen van elkaar verschillen: bijvoorbeeld in geslacht, leeftijd, fysieke beperking, afkomst of seksuele voorkeur. Om die verschillende categorieën met elkaar te verbinden, zijn binnen het KLPD netwerken in het leven geroepen. Zo worden gelijkgestemden met elkaar in contact gebracht. Er is een Netwerk Het Andere Gezicht van andersvaliden, het Interculturele Netwerk van en voor allochtone collega's en een netwerk voor leidinggevende vrouwen. Jong KLPD is opgericht om relatief nieuwe en jonge collega's de mogelijkheid te bieden hun kennis over het korps snel te vergroten en eenvoudig hun netwerk uit te breiden. Het KLPD wil nadrukkelijk meer vrouwen op leidinggevende posities. Daarom is een offensief ingezet om interne kandidaten te werven met een leidinggevend profiel. Het gaat om vrouwen in de schalen 7 tot en met 9, die een ontwikkeltraject voor leidinggevende krijgen aangeboden. Dit traject is in 2009 van start gegaan.

Cijfers

Doelstelling van het KLPD was om eind vorig jaar 18 procent vrouwen in executieve functies te hebben. Het waren er 657, wat neerkomt op 17,1 procent. De doelstelling voor 2010 is 18,1 procent vrouwen in executieve functies.

Het doel om 14,4 procent leidinggevende vrouwen in dienst te hebben is niet behaald. De eindstand van 2009 was 11,4 procent (44 vrouwen). Het streefcijfer om op 31 december 2009 5,4 procent allochtonen in dienst te hebben, is niet gehaald (4,9 procent). Het aantal medewerkers van allochtone afkomst steeg met 0,2 procent; van 238 in 2008 naar 258 in 2009.

Studeren bij het KLPD

De COP's, voluit Competentieontwikkelplaatsen, zijn een onderdeel van het Leer- en Ontwikkelcentrum van het KLPD. Deze speciale KLPD-studentenunits zijn te vinden op de stations van Amersfoort, Den Bosch, Zwolle en Haarlem. Politiestudenten van verschillende opleidingsniveaus doen hier hun praktijkervaring op, gecoacht door ervaren politiemensen. De studenten worden vanuit de COP voor het lerende gedeelte ondergebracht bij de Water-, Spoorweg- en Verkeerspolitie. Er wordt ook samengewerkt met een aantal regiokorpsen en de Koninklijke Marechaussee. In 2009 waren er tien verschillende leergangen en meer dan vierhonderd studenten in opleiding.

Klachtenbehandeling

Waar mensen werken, worden fouten gemaakt. Klachten zijn onontkoombaar. Naast het herstellen van het geschonden vertrouwen van de burger in de politie, vindt het KLPD het belangrijk om van klachten te leren. Het KLPD staat open voor klachten, zo heeft het KLPD sinds kort een extra loket op klachten@klpd.politie.nl. De klachtencoördinator registreert de klacht en coördineert de klachtenbehandeling. Vervolgens wordt elke klacht op dienstniveau behandeld. De klachtenbehandelaar binnen de dienst neemt contact op met de klager.

Klachten in 2009

In 2009 is het aantal binnengekomen brieven en e-mails met 48 procent gestegen ten opzichte van 2008. Er kwamen in totaal 378 reacties binnen. Daarvan werden er 220 aangemerkt als klachten van burgers over het optreden van politieambtenaren van het KLPD. Een stijging van 38 procent ten opzichte van 2008. Het KLPD behandelde 21 klachten van burgers over het KLPD, die niet aan te merken waren als klachten over gedragingen van KLPD'ers bij de uitvoering van de politietaak. Het KLPD ontving daarnaast 137 reacties, bestemd voor onder meer de regiopolitie en de NS.

Uit het feit dat niet alleen het aantal klachten over het KLPD is gestegen, maar ook het totaal aantal reacties, valt af te leiden dat de stijging niet hoeft te betekenen dat er meer klachten zijn ontstaan. De stijging van het aantal brieven en e-mails lijkt voor een belangrijk deel te verklaren door de ingebruikname van het e-mailadres klachten@klpd.politie.nl en de informatieverstrekking over klachtenbehandeling op internet. De toegankelijkheid van het KLPD voor klachten is daarmee toegenomen.

In 'het huis' van het KLPD, dat de ontwikkeling van het korps richting één concern weer-geeft, is onder andere de woonlaag 'strategie' te vinden. Daar vinden we het voornemen om de bedrijfsvoering te centraliseren. Het visiedocument is klaar en de medezeggenschap is nu aan zet. De centralisatie is een belangrijke ontwikkeling, maar de bedrijfsvoering van ons korps omvat méér dan dat. Directeur Bedrijfsvoering Anja Schouten aan het woord.

„Bedrijfsvoering is de ruggengraat

Anja Schouten,
directeur Strategie en Bedrijfsvoering KLPD

„Eén bedrijfsvoering is wat mij betreft de ruggengraat van de organisatie. Eén set afspraken. Je weeft als het ware draden door de organisatie die ervoor zorgen dat je niet meer uit elkaar drijft. In de aanloop naar de besluitvorming over de centralisatie hebben veel collega's bergen werk verzet. Het bleek vooral een kunst om elkaar goed te verstaan en om verbinding te vinden. Al deze inspanningen waren niet voor niets. Onze Ondernemingsraad (OR) ziet ook dat we als bedrijfsvoering deze beweging nog moeten maken. Uiteraard pakt de OR zijn rol als medezeggenschap en houdt het belang voor de medewerkers in het vizier. Samen moeten we daarover in gesprek blijven.“

Interne verbinding herstellen

„De vroegere situatie was een soort vreedzame co-existentie“, aldus Schouten. „Er was een centrale bedrijfsvoering en per dienst een decentraal onderdeel. En elk had een set eigen regels, procedures, leveranciers. Er was nauwelijks verbinding tussen de operatie en de bedrijfsvoeringsonderdelen, maar ook niet tussen die onderdelen onderling. En de centrale bedrijfsvoering moest door een harde schil heen, wilde ze bij de operatie in de buurt komen. Dat gaf motivatieproblemen op de afdelingen, maar ook irritaties bij de mensen op de werkvloer. En het kostte geld. Dat laatste is overigens niet de aanzet geweest voor de centralisatie. We wilden meegaan met landelijke ontwikkelingen en de interne verbinding herstellen. En nu we zover zijn, gaan we ook nog twintig miljoen besparen.“

No regret-stappen maken

In 2010 geeft de Ondernemingsraad zijn advies en worden de plannen verder besproken in de Commissie Georganiseerd Overleg Politie. Schouten: „Tot die tijd zitten we niet stil, maar we kunnen natuurlijk alleen zogenaamde no regret-stappen maken. Dus geen onomkeerbare beslissingen nemen, zoals mensen verplaatsen of aannemen. Soms moeten we nog wel geduld hebben. Bouwen aan het administratieve huis kan bijvoorbeeld pas als we toestemming hebben om de reorganisatie te starten. Inmiddels staat wel de centrale Producten- en Dienstencatalogus online en voor alle vragen is een Facilitair Meldpunt ingericht.“

Wat heb jij te bieden?

Bedrijfsvoering gaat verder dan centraliseren alleen. De leiderschapsbeweging van ons korps was en is bijvoorbeeld een belangrijk issue. Schouten denkt daarbij aan de Waakzaamacties. „Zeker de eerste was puur gericht op leiderschap. Learning by doing. Wordt maar eens nieuwsgierig naar elkaar. Wat heb jij te bieden? De leidinggevendenden moesten de verantwoordelijkheid nemen voor de operatie. Gaan staan. Dóen. Samen. De mooie resultaten waren bemoedigend, maar zelf was ik vooral blij met wat er op leidinggevend gebied gebeurde.“

Jaar van de ontmoeting

Wat mij betreft was 2009 het jaar van de ontmoeting. Naast de Waakzaamacties hadden we ook de KLPD-eXperience, waar mensen ervaren wat ze in

van de organisatie”

hun mars hebben. Mooie staaltjes van leiderschap! Verder waren er nog de Clubhuisbijeenkomsten met bijdragen van Foppe de Haan en Henkjan Smits. Weet je, alles gaat beter als je elkaar kent. Als je bereid bent over de muren rond je eigen team, unit of dienst te kijken. Ik hoop dat de ontmoetingen ook effect hebben op hoe onze mensen in hun vel zitten. Misschien zien we dat aan het Medewerkerstevredenheidsonderzoek van 2010. We gaan de uitkomsten ervan op alle niveaus bespreken. De teams leveren bouwstenen – ook over leiderschap – aan de units, die aan de diensten en die weer aan het management-team. Boeiend!”

STAR-meter ondersteunend

Trots zijn op je bedrijf is een van de doelstellingen van ‘Wat ons bindt’. Ook de STAR-meter liet ons begin 2009 zien hoe belangrijk deze trots was. STAR staat voor STakeholder Analyse & Reputatiemanagement. Schouten: „Trots blijkt een grote impact te hebben op onze reputatie naar buiten toe. Naar klanten, maar ook naar toekomstige collega’s. Uit de STAR-meting bleek dat we op de goede weg zijn. Wat we met de uitkomsten gedaan hebben? Tijdens de oudejaarsnacht van 2008 hebben we het hele land KLPD-handjes aangeboden. Tijdens de oudejaarsnacht van 2009 zijn onze mensen dáár ingezet waar ze – gezien hun achtergrond – van meerwaarde zouden zijn. Dat werkte voor beide

partijen niet alleen prettiger, maar we konden ook laten zien wat we waard waren en dat was goed voor onze reputatie.”

Operationeel Knooppunt in ontwikkeling

„In dit kader is ook het Operationeel Knooppunt een mooie ontwikkeling,” vervolgt Schouten onmiddellijk. „Eigenlijk raar dat er allerlei verschillende ingangen waren voor het krijgen van ondersteuning van ons korps. Dat maakte een aanvraag er niet eenvoudiger op. Toch maken nog maar weinig mensen gebruik van het Operationeel Knooppunt. De grootste uitdaging is echter niet het instellen van het loket voor het aanvragen van hulp, maar het coördineren van het aanbod dat onze medewerkers doen. Zolang het om geplande acties gaat, verloopt alles overzichtelijk. Maar als er een vliegtuig uit de lucht valt, gaat het politiebloed kruipen en ‘rijden we gewoon’. Dan kijken we wel of we nodig zijn. Daar ligt wat mij betreft nog wel een uitdaging. De passie behouden, maar iets meer stroomlijnen.”

Verbinden en samenwerken

Het verbinden van de korpsonderdelen. Dat is wat centraal staat in de koers van het KLPD: 'Wat ons bindt.' Als één concern kan het KLPD de Nederlandse politie beter ondersteunen en de samenleving veiliger maken. De diensten van het KLPD zoeken verbinding en bundelen de krachten. Ondersteund door een efficiëntere bedrijfsvoering. 2009: Een jaar met vier reorganisaties. Desondanks bleef het werk doorgaan, met hoge inzet en kwaliteit.

Dienst Operationele Samenwerking

In de Dienst Operationele Samenwerking (DOS) zijn de voormalige DLHP, DLVP en DOC samengevoegd. Deze dienst heeft alles in huis om ondersteuning en versterking te bieden bij de uitvoering van operationele taken en de bestrijding van rampen en de beheersing van crises. De DOS doet dit zowel voor het concern KLPD, de Nederlandse politie als de andere partners in de veiligheidsketen zoals de brandweer en de ambulancediensten. De dienst heeft zicht op de inzetbare specialismen (expertise en bijzondere middelen) en stelt deze beschikbaar. Hierdoor ontstaat een eenduidig bereikbare 'voorkeur' voor de aanname en inzetcoördinatie van specialistische, ondersteunende middelen, expertise en uiteraard personeel. De DOS gaat formeel 1 april 2010 van start.

Koers 2010: een nieuwe rechnerichting

Onder de noemer Koers 2010 werkt het KLPD aan een nieuwe rechnerichting. Hierbij gaat het niet meer om het achter de tralies brengen van de grootste boef: de leider van een criminele bende. Het gaat erom criminele organisaties in hun geheel een slag toe te brengen. In 2008 is hiervoor een nieuwe manier van sturen ingevoerd. De intensieve samenwerking tussen alle diensten van het KLPD en met partners zoals Europol, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) en de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) levert betere, actuelere analyses op en dus betere opsporingsresultaten. Het KLPD draaide het afgelopen jaar ruim 150 zaken op deze manier. Door continu te werken met een besturingsmodel dat ook bij rampen en calamiteiten wordt gehanteerd, sluiten de activiteiten van de rechediensten van het KLPD beter aan bij de zaken die nodig zijn om de criminele organisaties van vandaag de dag te bestrijden. Tegelijkertijd zorgt deze manier van werken er ook voor dat het korps continu in staat van paraatheid verkeert. Dit bleek uiterst waardevol tijdens de dramatische gebeurtenissen op Koninginnedag 2009. Toen had het korps binnen een uur ruim driehonderd mensen op de been. Zij namen het tactisch en forensisch onderzoek ter hand.

Dienst IPOL

Sinds 2008 vormt de nieuwe Dienst IPOL binnen het KLPD het centrale punt op het gebied van veiligheidsinformatie. Voor zowel nationale als internationale partners. In 2009 is deze dienst geformaliseerd; in juni werd het Inrichtings- en Formatieplan definitief goedgekeurd. De personele plaatsing loopt en wordt in 2010 afgerond.

Centralisatie bedrijfsvoering

Een betere ondersteuning van het operationele proces en minder kosten. Dat zijn de uitgangspunten bij het centraliseren van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering werkte verspreid door het hele korps. Een onoverzichtelijke situatie waardoor de operationele diensten zelf sommige bedrijfsvoeringzaken zijn gaan regelen. Deze dubbelingen in de bedrijfsvoering kostten veel tijd, geld en energie. Reden om hier iets aan te doen. Het KLPD heeft hiervoor in 2009 een reorganisatie van de bedrijfsvoeringsdiensten in gang gezet. In 2010 geeft de Ondernemingsraad advies over het Inrichtings- en Formatieplan en gaat de personele reorganisatie van start.

Het effectiever maken van de bedrijfsvoering sluit ook aan bij landelijke ontwikkelingen. Het kabinet vindt dat de Nederlandse politie op een aantal punten nog beter moet samenwerken. Daarbinnen past een landelijke organisatie waarin bedrijfsvoeringtaken zijn ondergebracht die de 26 politiekorpsen gemeenschappelijk hebben. De centralisatie van de bedrijfsvoering is een startpunt en beslist niet het eindpunt van de veranderingen bij het KLPD.

Standaardiseren

Standaardisatie is het kenmerk van de nieuwe bedrijfsvoering. Door de meest voorkomende bedrijfsvoeringsvragen en -producten op een eenduidige manier af te handelen en te organiseren, ontstaat meer ruimte voor maatwerk. Een eerste zichtbaar resultaat van de centralisatie is de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) voor medewerkers, die sinds september 2009 op intranet staat. Hierin staan allerlei gestandaardiseerde producten en diensten. Bijvoorbeeld over het inrichten van werkplekken of het uitbetalen van salarissen. Alles gaat via één pagina op intranet. De PDC dringt de bureaucratie terug en verbetert de samenwerking tussen de bedrijfsvoeringsdiensten.

Ontmoeten

Ontmoeten, daar draaide het in 2009 om. Elkaar en elkaars werk leren kennen. Er werden verschillende bijeenkomsten georganiseerd, waarbij medewerkers elkaar konden ontmoeten. Onderlinge contacten versterken, kennis en ervaring delen en inspiratie opdoen was het doel. In maart en juni vonden clubhuisbijeenkomsten plaats. De eerste KLPD-clubhuisbijeenkomst stond in het teken van voetbal. Voetbalcoach Foppe de Haan sprak deze middag ongeveer driehonderd medewerkers toe over teambuilding en succesvol leiderschap. Tijdens de tweede clubhuisbijeenkomst kwam Henkjan Smits, bekend als jurylid van Idols en Holland's Got Talent, de KLPD'ers toespreken over imagovorming en talentontwikkeling.

KLPD eXperience

Begin december 2009 kwamen in één week alle vijfduizend KLPD-medewerkers en ongeveer 150 externe genodigden naar de KLPD eXperience.

In deze strategische korpsbriefing stonden de ontwikkelingen binnen het korps en de visie 'Wat ons bindt' centraal. Samenwerking tussen de diensten en de medewerkers, daar draait het om in de visie. En ook in deze grootscheepse briefing. Kennis opdoen over het KLPD, over de operationele thema's en over de richting van het korps, dat was het doel. Ongeveer honderd KLPD'ers organiseerden de bijeenkomst. Alle vijf operationele thema's kregen een apart themapark. Hierin werden de thema's in beeld gebracht om inhoudelijke verdieping en verbinding te creëren. Daarnaast was er een plenaire sessie waarin korpschef Ruud Bik een toelichting gaf. De KLPD-eXperience was een investering in de toekomst van de organisatie en de medewerkers. Het waren dagen waarop het werk centraal stond.

KLPD-korpschef Ruud Bik legt aan medewerkers het belang en de consequenties uit van de nieuwe koers 'Wat ons bindt'.

Operationele verbinding

Gezamenlijk werken vanuit de vijf operationele thema's is nieuw. Om de korpsleiding beter bij operationele thema's en de processen te betrekken, is het Operationeel KMT in het leven geroepen. Eens per maand komt het OKMT bijeen om operationele zaken te bespreken. Zo leert het Korpsmanagement-team van elkaars werkzaamheden en kan efficiënter gestuurd worden op de eigen operationele inzet. Resultaatgerichtheid, wederzijdse afhankelijkheid en openheid; dat zijn de pijlers waarop de leidinggevendenden de concerngedachte tot uitvoer brengen.

Strategische ontmoetingen

Het investeren in relaties kreeg onder meer vorm door strategische ontmoetingen. De korpsleiding bezoekt eens per jaar de korpsleidingen van de verschillende regiokorpsen. Naast het doornemen van de lopende operaties stond dit jaar ook de samenwerking met de betreffende organisatie op de agenda. Hoe kan het KLPD als specialistisch korps samenwerken met strategische partners? Wat is de rol die het KLPD kan spelen; wat doet het KLPD, wat kan het KLPD en

wie is te benaderen voor afspraken? De insteek is niet: u vraagt, wij draaien, maar: we denken met u mee. Het KLPD biedt een breed ondersteuningspakket; niet alleen meer handen aan het bed, maar expertise waarbij het korps probleemoplossingen aanbiedt. De inzet tijdens de jaarwisseling is daar een voorbeeld van. Het uiteindelijke doel is gezamenlijk te zorgen voor de veiligheid in het land.

Samenwerking krijgt impuls door Waakzaamacties

De onderlinge samenwerking en de samenwerking met partners kwam in mei en november 2009 tot uiting in de Waakzaamacties. Bij deze operaties pakten de KLPD-diensten gezamenlijk het thema toezicht en opsporing op de verkeersstromen op. De Waakzaamacties hebben tot doel het versnellen en intensiveren van de activiteiten en resultaten op dit operationele thema door gericht informatiegestuurd opsporen en handhaven. Daarmee wordt ook een bijdrage geleverd aan twee andere operationele thema's: nationaal en internationaal knooppunt van informatie en intelligence en het bestrijden van de zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme. Streven is dat acties als Waakzaam een natuurlijk onderdeel van het korps worden. Naast de resultaten krijgt ook de organisatieontwikkeling 'Wat ons bindt' een impuls door dienstoverschrijdende, gerichte samenwerking en het vergroten van het inzicht van medewerkers in het korps.

Kennis en werkwijzen versterken

Er zijn in 2009 twee Waakzaamacties georganiseerd. De eerste editie vond plaats in mei in Zuid-Holland. Deze actie was bijzonder op meerdere gebieden: ten eerste was het tot op dat moment niet voorgekomen dat een SGBO werd opgericht voor het uitvoeren van een van de zelfstandige taken van het korps en niet ter ondersteuning van de regiokorpsen. Daarnaast waren de bedrijfsvoeringsdiensten van het korps actief betrokken bij de voorbereiding en uitvoering. Tot slot liep het evaluatieproces vanaf het begin mee met het traject, zodat continu werd geleerd en werkwijzen tijdens de actie konden worden verfijnd. De tweede actie, in november, vond plaats met Limburg-Zuid. Met name de opsporing op de thema's drugs, witwassen en mensenhandel stonden centraal. De nadruk lag op een effectieve inzet van technologische middelen en de operationele inzet van de informatiemeldkamer. Alle medewerkers werden geïnstrueerd over de indicatoren van drugs, witwassen en mensenhandel om zo gericht te kunnen optreden. Na afloop van elke actie is gekeken naar de koppeling met de korpsdoelstellingen: wat heeft het kwantitatief opgeleverd aan resultaten, maar zeker ook wat heeft het kwalitatief opgeleverd in het kader van de samenwerking en de verbinding tussen de diensten.

*Eind vorig jaar heeft het KLPD het actieplan Diversiteit opgesteld en geaccordeerd. Het be-
helst – naast het stimuleren van de instroom en doorstroom van vrouwen en allochtonen –
vooral het werken aan een cultuurverandering. Collega's moeten meer respect leren krijgen
voor mensen die anders zijn of denken dan zichzelf. Het moet het werkplezier verbeteren en
de uitstroom verminderen. Magda Berndszen, portefeuillehouder Diversiteit in de
Raad van Korpschefs en voorzitter van de Taskforce Diversiteit, hoort dit graag.*

„Diversiteit is ook: elkaars toegevoegde waarde leren kennen”

Magda Berndszen,
portefeuillehouder Diversiteit in de Raad van Korpschefs
en voorzitter van de Taskforce Diversiteit

„Inzetten op een cultuurverandering is ontzettend verstandig. Als werkgever ben je verplicht te werken aan een veilige werkomgeving voor iedereen die anders denkt of leeft. Of je nu blank bent of zwart, homo of hetero, christen of atheïst, collegetype of gipsy; met jou erbij is de organisatie compleet. Wat ik ook goed vind in het actieplan is dat het korps wil achterhalen waar de knelpunten zitten en in hoeverre mensen worden uitgesloten. Ik merk deze beweging trouwens in heel Nederland. De huidige korpschefs willen echt inzetten op diversiteit. Ze labelen functies voor vrouwen en allochtonen en streven naar inclusiviteit. Een mooi woord voor 'iedereen mag er zijn'.”

Duurzame oplossing

Het KLPD slaagde er vorig jaar niet in het nagestreefde percentage allochtone collega's te halen. „Jammer”, zegt Berndszen. „En ernaar blijven streven. Maar eerlijk gezegd vind ik het vooral heel belangrijk dat het korps er hard aan werkt. Het zoekt in mijn ogen naar een duurzame oplossing en dat is veel mooier dan 'even snel' de streefcijfers halen en je niet bekommeren over waar die mensen terecht komen.”

Jong/oud als diversiteits-issue

„Jong/oud gaat straks een heel belangrijk diversiteits-issue worden”, voorspelt Berndszen. „Mensen moeten langer doorwerken en zo lopen er straks meerdere generaties op de werkvloer. Even heel generaliserend gesteld, maar jonge mensen kunnen over het algemeen beter omgaan met technologische ontwikkelingen. Het gevaar is groot dat ze gaan denken dat zij de enigen zijn die nog mee kunnen komen. Terwijl hun oudere collega's juist barsten van de werkervaring! We moeten dus tijdig leren de toegevoegde waarde in elkaar leren te herkennen in plaats van de ander af te schrijven.”

Kwaliteiten niet herkend

Op dit moment roepen 'witte mannen' dat ze geen kans meer hebben op doorstroming en veel vrouwen willen niet meeliften op de inhaalslag omdat ze vrezen dat ze niet op hun kwaliteiten worden beoordeeld. „Onzin”, zegt Berndszen fel. „Als je als vrouw niet voldoet aan de eisen, kom je er niet! Maar vrouwen hebben op sommige vlakken andere kwaliteiten dan mannen. En die zijn tot voor kort onvoldoende erkend en herkend door sollicitatiecommissies, omdat deze te eenzijdig van samenstelling waren. Daar komt gelukkig steeds meer verandering in. En mannen? Zij kregen jarenlang de voorkeur. Nu is het zaak om balans aan te brengen in de top. Maar ik bestrijd dat ze geen kansen meer krijgen. Die zijn alleen wat eerlijker verdeeld.”

Samenwerking met de publiek-private sector

Ook een betere samenwerking met de publiek-private sector zal leiden tot meer veiligheid. Eén op de vijf bedrijven in Nederland heeft last van een vorm van criminaliteit, het risico om slachtoffer van criminaliteit te worden is hoog. De afstand tussen de politie en de publiek-private sector is nog groot. Door het maken van heldere afspraken over taakverdeling en gegevensuitwisseling, soms op basis van convenanten, probeert het KLPD de kloof te dichten. Zo zijn er in 2009 twee bestuurlijke rapporten geschreven over de samenwerking tussen het KLPD en bestuurlijke organisaties in de aanpak van mensenhandel. Vaak blijkt een bestuursrechtelijke aanpak van criminelen efficiënter en effectiever dan de strafrechtelijke aanpak. Dat komt omdat door juridische kaders tweerichtingsverkeer van informatie niet of onvoldoende mogelijk is. Samen met het lokaal bestuur bedenkt het KLPD barrières, bijvoorbeeld bij het toewijzen van vergunningen. Ook dat is bestrijden van criminaliteit.

Star-Meter

Eind 2008 werd de reputatie van het korps gemeten door middel van de zogenaamde Star-Meter. Verschillende interne en externe partijen zoals medewerkers, samenwerkingspartners, regiokorpsen en burgers kregen vragen over het KLPD voorgelegd. De aandachtspunten uit deze reputatiemeting gaven de ingezette veranderingen een impuls.

De uitkomsten van de reputatiemeting zijn verdeeld in drie onderdelen: zorg voor veiligheid, professionaliteit en sociale betrokkenheid. Op de kerntaak zorg voor veiligheid scoorde het KLPD voldoende. Over het bestrijden van zware criminaliteit en terrorisme waren de doelgroepen het meest kritisch. De professionaliteit is voor verbetering vatbaar. De verbeterpunten zijn vooral gericht op servicegerichtheid en bedrijfsmatigheid. Ook de sociale betrokkenheid kan beter, bijvoorbeeld door betere transparantie. Extern lag in 2009 de nadruk op het investeren in relaties met partners, het verbeteren van de toegankelijkheid en het aanbieden van een breed ondersteuningspakket. Intern had het verduidelijken van de visie en het bewust maken van de medewerkers veel aandacht. Daarnaast werd gewerkt aan de noodzakelijke organisatieveranderingen.

Toekomst

De ontwikkeling van het KLPD gaat door. De koers is uiteengezet en ingezet. In 2010 laat het KLPD het zien: de bijdrage aan de veiligheid wordt nog groter. De maatschappij en de aard van de criminaliteit wordt complexer. Daarom is de noodzaak tot samenwerking en een nog efficiëntere inzet van expertise noodzakelijk. Dat doet het KLPD door verder te bouwen aan de verbinding tussen de diensten en de werkzaamheden, door het verbeteren van de toegankelijkheid, door intensievere operationele samenwerking en door de verschillende organisatieveranderingen. Kortom, door slimmer te werken. Intern, maar ook in samenwerking met regiokorpsen en partners. Het jaar 2010 staat in het teken van samenwerken.

Vuurgevaarlijk

Voorkomen is beter dan genezen. Het is een cliché, maar clichés hebben als voordeel dat ze door de jaren heen bewezen hebben waar te zijn. Zulke zekerheid, daar draait het om onder extreme omstandigheden als de arrestatie van vuurgevaarlijke verdachten. Voorkomen is dan meer dan ooit het parool. Doortastend zijn, maar toch geen greintje risico nemen. Tot in de haarvaten geconcentreerd en tevens kalm en ontspannen. Zelfs geen schim van een verkeerde beweging. Tegelijkertijd veilig afstand houden en dichterbij komen. Ononderbroken in contact blijven. Stap voor stap voor stap de tegenstander naar buiten praten. Alles onder controle houden, met van het begin tot het einde in het achterhoofd dat alle betrokken partijen een gemeenschappelijk belang hebben: voorkomen is beter dan genezen.

Hoofdstuk 8

Jaarrekening

Samenwerking

Specialistische apparatuur, specialistische teams, innovatieve ontwikkelingen, (onderhoud van) vervoersmiddelen, verbindingen en automatisering, geweldsmiddelen en uitrusting, operationele activiteiten, opleiding en vorming. Het KLPD is een kapitaalintensieve organisatie. Voor de uitvoering van zijn specialistische, landelijke taken gaat er op jaarbasis bij het KLPD ruim 600 miljoen euro om. Het KLPD is een baten- en lastendienst van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het grootste gedeelte van de exploitatierekening bestaat uit bijdragen van dit ministerie. Daarnaast ontvangt het KLPD geld van andere ministeries om bijzondere taken te kunnen uitvoeren. De financiële stukken van het KLPD zijn onderdeel van de BZK-begroting en jaarrekening, die respectievelijk op Prinsjesdag en op de derde woensdag van mei behandeld worden in de Tweede Kamer.

Jaarrekening

Het jaar 2009 is afgesloten op met een positief resultaat van € 2,1 miljoen. Een aantal ontwikkelingen heeft bijgedragen aan de stijging van zowel de baten als de lasten van het korps ten opzichte van het jaar 2008. Hierbij valt te denken aan de effecten van de invoering van het Akkoord Arbeidsvoorwaarden sector Politie (2008-2010), uitbreiding van de taken (DSRT), projecten zoals HAVANK en de implementatie van de nieuwe luchtvloot.

Als gevolg van de kredietcrisis moet binnen de Nederlandse overheid en daarmee ook de Nederlandse politie worden bezuinigd. Voor het KLPD betekent dit dat vanaf het jaar 2010 de financiële bijdragen van het Rijk zullen afnemen.

Balans per 31 december 2009

ACTIVA BEDRAGEN X € 1.000			PASSIVA BEDRAGEN X € 1.000		
	31-12-2009	31-12-2008		31-12-2009	31-12-2008
Vaste activa	204.240	149.158	Eigen vermogen	15.928	13.783
- materiële vaste activa	204.240	149.158	- exploitatiereserve	13.783	13.578
			- resultaat lopend jaar	2.145	205
Vlottende activa	80.951	80.752			
- voorraden	-	-	Voorzieningen	6.659	4.568
- vorderingen	13.944	25.203			
- liquide middelen	67.007	55.549	Langlopende schulden	105.525	56.309
			- leenfaciliteit Ministerie van Financiën	105.525	56.108
			- Tijdelijke Ouderenregeling (TOR)	-	201
			Kortlopende schulden	157.079	155.250
			- leenfaciliteit Ministerie van Financiën (aflossing komend jaar)	12.814	10.882
			- Tijdelijke Ouderenregeling (TOR)	70	3.143
			- overige kortlopende schulden	144.195	141.225
Totaal activa	285.191	229.910	Totaal passiva	285.191	229.910

Exploitatierekening 2009

EXPLOITATIEREKENING KLPD BEDRAGEN X € 1.000			
	2007	2008	2009
Baten			
algemene bijdragen	334.190	362.140	414.949
bijzondere bijdragen	193.053	194.836	174.132
overige opbrengsten	19.809	24.397	13.873
rentebaten	1.855	401	84
buitengewone baten	4.701	4.459	6.055
Totaal baten	553.608	586.233	609.093
Lasten			
personele kosten	365.163	386.789	396.108
materiële kosten	152.637	161.214	165.209
afschrijvingen	30.103	30.733	36.253
Totaal bedrijfskosten	547.903	578.736	597.570
dotaties voorzieningen	924	3.131	3.431
rentelasten	1.420	2.305	3.464
buitengewone lasten	677	1.856	2.483
Totaal lasten	550.924	586.028	606.948
Resultaat	2.684	205	2.145

In het resultaat is een aantal incidentele baten verwerkt, zoals de vrijval van de TOR-voorziening en de boekwinst van verkochte vaartuigen. Het operationele resultaat komt uit op een tekort als de incidentele baten buiten beschouwing gelaten worden.

Toelichting

PERSONELE KOSTEN BEDRAGEN X € 1.000			
	2007	2008	2009
salarissen, toelagen en sociale lasten	272.230	300.873	316.985
opleiding en vorming	14.399	16.533	18.012
bijkomende personeelskosten	29.620	30.673	31.786
personeel van derden	48.914	39.290	29.325
Totaal	365.163	387.369	396.108

MATERIËLE KOSTEN BEDRAGEN X € 1.000			
	2007	2008	2009
huisvesting	47.800	55.033	53.704
vervoersmiddelen	22.529	23.258	22.216
verbindingen en automatisering	50.092	52.670	60.957
geweldsmiddelen en uitrusting	4.795	4.205	3.804
operationele activiteiten	11.610	12.375	10.057
beheer overige	15.811	13.673	14.471
Totaal	152.637	161.214	165.209

Kerncijfers KLPD

Onderstaande tabel geeft de financiële ontwikkeling van het korps in enkele kerncijfers weer.

KERNCIJFERS KLPD IN PERCENTAGES					
	2005	2006	2007	2008	2009
eigen vermogen % balanstotaal	4,6%	5,0%	7,2%	5,9%	5,6%
resultaat % totale baten	0,3%	0,5%	0,5%	0,0%	0,4%
personele lasten % totale lasten	67,4%	66,9%	66,3%	66,0%	65,3%
materiële lasten % totale lasten	23,5%	25,3%	27,7%	27,5%	27,2%
afschrijvingen % totale lasten	6,4%	5,6%	5,5%	5,2%	6,0%
overige lasten % totale lasten	2,7%	2,2%	0,5%	1,2%	1,5%

Bijlagen

De diensten van het KLPD

Dienst Nationale Recherche

De Dienst Nationale Recherche (DNR) bestrijdt zware, georganiseerde criminaliteit met een nationaal en internationaal karakter. Het doel is criminele samenwerkingsverbanden en de verwevenheid tussen boven- en onderwereld effectief te bestrijden. De DNR heeft een expertisefunctie op gebieden zoals de smokkel van cocaïne, heroïne, mensen en georganiseerde hennepteelt. Ook synthetische drugs (zoals xtc), witwassen, oorlogsmisdrijven, high tech crime, terrorisme en gewelddadig activisme behoren tot de aandachtsgebieden van de DNR. Met een formatie van bijna duizend medewerkers is de DNR de grootste dienst van het KLPD en tevens de grootste rekerchedienst in Nederland.

Van opsporen naar bestrijden

De zware en georganiseerde criminaliteit kenmerkt zich door complexe, goed georganiseerde en snel wisselende criminele netwerken die nagenoeg uitsluitend internationaal opereren. Wil de Dienst Nationale Recherche deze criminele structuren effectief een slag toebrengen, dan is het oplossen van een zaak geen doel op zichzelf meer. Bestrijden gaat verder dan opsporen. Het hoofddoel is criminele organisaties hun macht, vermogen en communicatie af te nemen. Hiervoor stuurt, regisseert en opereert de DNR vanuit een totaalstrategie: niet het resultaat van één opsporingsonderzoek bepaalt de mate van succes. Een totaalstrategie begint bij een goede informatiepositie. Dagelijks monitort de DNR lopende en nieuwe onderzoeken. Op basis van realtime intelligence is de DNR in staat de juiste strategische keuzes te maken. Met het aan banden leggen van de zware en georganiseerde criminaliteit levert de DNR samen met de ketenpartners een bijdrage aan een veiligere samenleving. Dit gebeurt onder meer door middel van handhaving, opsporing, controle en bestuurlijke maatregelen. De DNR is een belangrijke partner voor buitenlandse opsporingsdiensten. De dienst wisselt informatie uit en behandelt zwaardere rechtshulpverzoeken uit het buitenland. Ook coördineert de DNR namens Nederland de deelname aan langdurige, grensoverschrijdende opsporingsonderzoeken. De opsporingsonderzoeken verricht de dienst onder het gezag van het Landelijk Parket. De onderzoeken worden uitgevoerd door rekercheteams. De DNR heeft diverse vestigingen in het land.

Dienst IPOL

De Dienst IPOL ondersteunt de Nederlandse politie en haar partners in de veiligheidsketen door tussen wijk en wereld mensen en informatie te verbinden. Met andere woorden: de dienst is het verbindingspunt van de politie voor nationale en internationale partners en brengt informatiestromen bij elkaar, waarbij wederkerigheid het uitgangspunt is.

De Dienst IPOL verzamelt, analyseert, veredelt en verspreidt informatie, waardoor beter overzicht en inzicht ontstaat in de nationale en internationale veiligheidssituatie: 24 uur per dag, zeven dagen per week.

Kerntaken

De Dienst IPOL coördineert politie- en rechtshulpinformatie, geeft advies ten aanzien van informatie-uitwisseling en internationalisering en coördineert inzet van en samenwerking met politiediensten in het buitenland. Verder analyseert en signaleert de Dienst IPOL nationale en bovenregionale veiligheidstrends.

Producten

De verschillende stromen van veiligheids- en beleidsinformatie zet de Dienst IPOL om in tastbare producten en diensten; strategisch, tactisch en operationeel. Voorbeelden van wat de dienst zoal levert in het jaar 2009: het coördineren van de implementatie van de visie internationalisering, het realiseren van strategische en tactische analyses en preweegdocumenten op thema's als milieu en financiën, het realiseren van een strategische verkenning verkeersstromen, het realiseren van dreigingsinschattingen en dreigingsanalyses.

Nationaal en internationaal informatieknooppunt

De Dienst IPOL heeft als nationaal en internationaal informatieknooppunt een bijzondere taak in het netwerk van de Nederlandse politie. Dit netwerk bestaat naast de regionale informatieknooppunten onder andere ook uit de Internationale Rechtshulpcentra, Europol, Interpol, vergelijkbare nationale informatieknooppunten in het buitenland, expertcentra, en forensische samenwerkingsverbanden. Naast de eerder genoemde taken heeft de Dienst IPOL ook de taak om het netwerk zelf te helpen ontwikkelen.

Dienst Specialistische Recherche Toepassingen

De Dienst Specialistische Recherche Toepassingen (DSRT) biedt de Nederlandse politie hoogwaardige technische, tactische en juridische ondersteuning bij de bestrijding van zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme. Tot het takenpakket behoren onder andere het beschermen van getuigen, af luisteren, inkijkoperaties, beeld- en geluidsbewerking, specialistische observatie, interceptie, werken onder dekmantel en het adviseren bij afpersingszaken, ontvoeringen en gijzelingen. De DSRT deelt deze expertise met opsporings- en inlichtingendiensten. Als de dienst zelf niet over de juiste mensen en middelen beschikt, weet de dienst deze wel te vinden in binnen- en buitenland. Verder adviseert de dienst op het vlak van objectbeveiliging. De dienst heeft een groot relatienetwerk en is goed op de hoogte van juridische en politiek-bestuurlijke grenzen. Op het vlak van onderzoek en ontwikkeling maakt de dienst de modernste technologie toepasbaar voor de politie.

Dienst Speciale Interventies

De Dienst Speciale Interventies (DSI) heeft tot taak het bestrijden van alle voorkomende vormen van grof geweld dan wel terrorisme over het gehele geweldsspectrum en het uitvoeren van specifiek door de minister van Justitie opgedragen taken. De DSI maakt samen met de Unit Interventie Mariniers en de Aanhoudings- en Ondersteuningseenheden van de regiokorpsen en

de Koninklijke Marechaussee deel uit van het Stelsel van Speciale Eenheden. Binnen dit stelsel is de DSI de overkoepelende organisatie. Wanneer één of meer speciale eenheden worden ingezet voor terrorismebestrijding of de aanpak van grof geweld, gebeurt dat onder de vlag van de DSI en voert het hoofd van de DSI het bevel. De DSI is met name gespecialiseerd in het uitvoeren van kleine highriskoperaties. Daarbij zoekt de dienst niet de toepassing van meer geweld, maar van slimmer geweld, bijvoorbeeld door de toepassing van technologie en intelligence. De inzet van de DSI kan grote consequenties hebben. De dienst werkt in opdracht van de minister van Justitie. De Dienst Speciale Interventies staat permanent paraat.

Dienst Verkeerspolitie

De Dienst Verkeerspolitie (DVP) draagt bij aan veilig verkeer op de autosnelwegen. Dit doet de dienst door criminaliteit aan te pakken, gevaarlijk rijgedrag tegen te gaan, en noodhulp te bieden tijdens ongevallen. De Dienst Verkeerspolitie hanteert een probleemgerichte aanpak en zet expertise vooral in op hoofdwegen die filegevoelig zijn, waar veel ongevallen voorkomen of die een economisch belang hebben bij voldoende doorstroming. Dit doet de dienst vanuit zeven geografische units. Daarnaast zijn er de units Motorondersteuning en Executieve Ondersteuning. Binnen deze laatste unit zijn vakinstructie, recherche, informatie, en planning en evenementen belangrijke onderdelen. De medewerkers van de Dienst Verkeerspolitie zijn 24 uur per dag te vinden op de autosnelwegen in het gehele land, inclusief toe- en afritten, op parkeerplaatsen en bij tankstations. Dit doet de dienst in samenwerking met de regionale politie. Het terugdringen van criminaliteit op de vervoersstromen en het bevorderen van de verkeersveiligheid staat centraal bij de Dienst Verkeerspolitie. Daarnaast onderhoudt de dienst contacten in de verkeersbranche als het gaat om informatie over incidenten, wet- en regelgeving en de opsporing van personen, voertuigen en lading. Verkeersveiligheid stopt niet bij de landsgrenzen. Informatie-uitwisseling met overige EU-lidstaten is van groot belang. Daarom participeert de Dienst Verkeerspolitie in Europese werkgroepen op gebied van alcohol en drugs, autogordels en operationele en innovatieve werkzaamheden. Hierdoor kan de Dienst Verkeerspolitie zijn expertise overbrengen naar andere landen. Ook worden Europese verkeerscontroles uitgevoerd.

Dienst Waterpolitie

De Dienst Waterpolitie is verantwoordelijk voor opsporing, toezicht en handhaving op de hoofdtransportassen, hoofdvaarwegen en de grote wateroppervlakten in Nederland. Op deze wateren houdt de Waterpolitie toezicht op zowel de beroeps- als de recreatievaart. Ook de politiezorg op de Noordzee buiten de kustlijn (territoriale wateren), valt onder de verantwoordelijkheid van de Waterpolitie. De dienst is er voor de eerste opvang bij incidenten in de beroeps- en recreatievaart en ziet toe op een juiste naleving van de regels. Daartoe worden schepen gecontroleerd op items als lading, diploma's en veiligheid. Voor de controles op het vervoer van gevaarlijke stoffen en afvalstoffen

heeft de dienst de nodige specialistische kennis en expertise in huis. De Waterpolitie handelt ook ernstige scheepvaartongevallen af en verricht onderzoek naar de toedracht. In toenemende mate worden opsporingsonderzoeken verricht naar zaken als ladingdiefstal in de beroepsvaart, fraudes met documenten, witwassen van crimineel vermogen en onderzoeken naar gestolen vaartuigen: de zogenaamde branchegerelateerde onderzoeken.

Op de overige wateren in Nederland, zoals recreatieplassen, is de regionale politie verantwoordelijk voor het toezicht op de recreatievaart. Incidenteel biedt de Waterpolitie hier op verzoek van de regionale politie ondersteuning. Te denken valt aan overlast in recreatiegebieden, dregwerkzaamheden of scheepsongevallen. Binnen de opsporing werkt de Waterpolitie, naast de diverse recherche diensten van het KLPD en de verschillende regiokorpsen, vooral samen met de Zeehavenpolitie (Rotterdam) en de Koninklijke Marechaussee. Binnen het toezicht werkt de dienst samen met onder andere de Inspectie Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat en lokale havendiensten. En in Europees verband met internationale politieorganisaties binnen de samenwerkingsverbanden Aquapol en the European Association of Airport and Seaport Police (EAASP).

Dienst Spoorwegpolitie

De Dienst Spoorwegpolitie (DSP) is verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van regelgeving in het beroepsgoederen- en personenvervoer per spoor in heel Nederland. In alle treinen en op de perrons is de eerstelijns-politiezorg in handen van de Spoorwegpolitie. In samenspraak met de regionale politie is de Spoorwegpolitie ook verantwoordelijk voor de eerstelijns-politiezorg op vijf megastations: Amsterdam CS, Den Haag CS, Rotterdam CS, Utrecht CS en Schiphol. De veiligheid van het railverkeer staat voorop.

Ook de behandeling van en onderzoek naar spoorwegongevallen is een belangrijke taak van de Spoorwegpolitie. Bij calamiteiten streeft de dienst ernaar het treinverkeer, na hulp of onderzoek, zo snel mogelijk te hervatten, want het stilstaan van een trein heeft, net als op de weg, files tot gevolg.

De kennis van treinen en spoorwegen bewijst ook zijn waarde bij de andere specialistische politietaken op het spoor, zoals het tegengaan van geweld, agressie en overlast tegen personen en de bestrijding van spoorcriminaliteit. Denk bijvoorbeeld aan zakkenrollerij in de trein, brandstichting en koperdiefstal. De bestrijding van de illegale handel en transport en het toezicht op het vervoer van gevaarlijke stoffen en andere milieuovertredingen behoren ook tot de speerpunten van de Spoorwegpolitie. De Spoorwegpolitie werkt samen met Europese spoorwegpolitiediensten in de vorm van gemeenschappelijke controles en voetbalsupporterbegeleiding. Daarnaast delen de Europese spoorwegpolitiediensten kennis en ervaring in Railpol. De Spoorwegpolitie is een voortrekkers in dit Europese verband van spoorwegpolitiediensten.

Dienst Operationele Samenwerking

De Dienst Operationele Samenwerking (DOS) brengt alle operationele ondersteuning voor partners in de veiligheidsketen onder één dak. De DOS ondersteunt het KLPD, de Nederlandse politie en de veiligheidswereld met gerichte en specialistische inzet bij de reguliere operationele taakuitvoering, de bestrijding van rampen en de beheersing van crises.

De DOS vormt de verbindende schakel doordat de dienst zicht heeft op de inzetbare specialismen (expertise en bijzondere middelen) en deze beschikbaar maakt. De DOS beschikt zelf over kennis en deskundigheid op het gebied van landelijke intake, meldkamer, luchtvaart, beredenen, politie-informatie, opsporing (forensisch, technisch en tactisch) en de vaardigheid om te verbinden.

Samenwerking staat bij de DOS hoog in het vaandel, niet voor niets staat DOS voor Dienst Operationele Samenwerking.

De DOS komt voort uit de samenvoeging van drie KLPD-diensten: de diensten Operationele ondersteuning en Coördinatie (DOC), Luchtvaartpolitie (DLVP) en Levende Have Politie (DLHP). De DOS gaat formeel 1 april 2010 van start.

Organisatie

De DOS bestaat uit zeven units en het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC). Deze units hebben als kerntaak operationele ondersteuning. De diensten en producten van de units verschillen sterk, maar hun verbinding komt tot uiting in de clustering op drie hoofdtaken.

Aanname en inzetcoördinatie

Hieronder vallen de Unit Intake (de telefonische voordeur van het KLPD, waaronder de 112-alarmcentrale), de Unit Operationele Coördinatie (waaronder het Operationeel Knooppunt) en het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC). Het LOCC verzorgt het landelijke operationele beeld en ondersteunt de multidisciplinaire voorbereiding van coördinatie en sturing tijdens crisis, rampen en risicovolle evenementen.

Regiokorpsen kunnen sinds 2009 met hun ondersteuningsaanvragen terecht bij het Operationeel Knooppunt. De aanvragen die hier binnenkomen, worden met vertegenwoordigers van verschillende KLPD-diensten afgestemd. Zo zorgt het korps voor een gezamenlijke kijk op de aanpak van een aanvraag.

Informatiecoördinatie

Hieronder valt de Unit Informatie. Deze unit verzamelt, veredelt en verstrekt informatie. Als Korpsinformatieknooppunt (KIK) van het korps werkt dit onderdeel vooral voor het KLPD.

Specialistische inzet

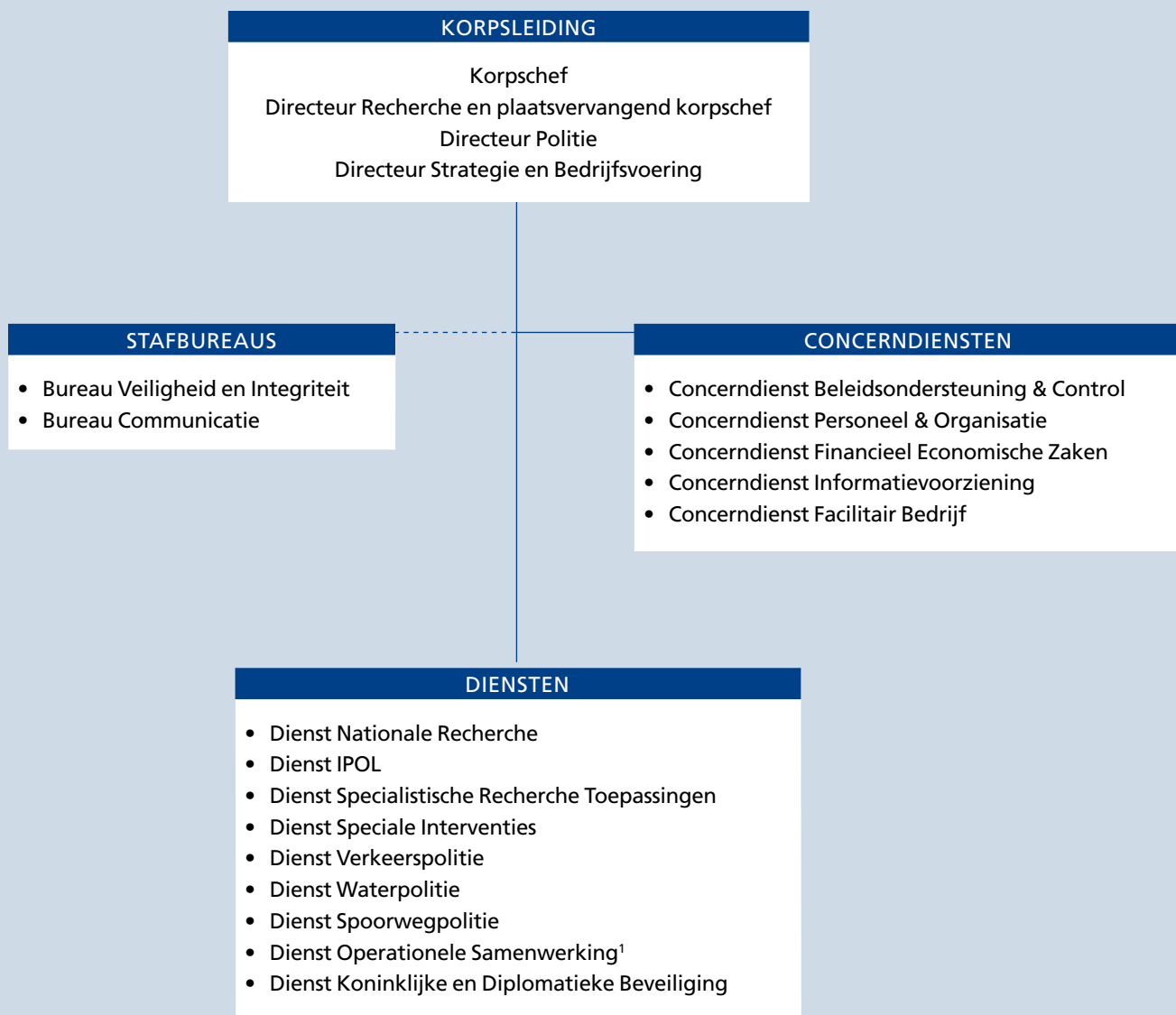
De Unit Operationele Informatieverwerking zorgt voor de operationele informatieverwerking, opgedaan tijdens handhavings- en opsporingsactiviteiten van het KLPD. De Unit Opsporingsondersteuning herbergt een aantal bijzondere tactische en technische opsporingsactiviteiten, zoals de Groep Recherche-ondersteuning, de specialistische honden, het Landelijk Verkeersbijstandsteam, het Landelijk Team Forensische Opsporing, de Unit Luchtvaartpolitie en de Unit Bereden Politie.

Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging

De DKDB beveiligt leden van het Koninklijk Huis, bedreigde politici, diplomaten en andere door het bevoegd gezag aangewezen personen, zodat zij veilig kunnen wonen, werken en ontspannen. Hoe een persoon beveiligd moet worden, dat stelt de DKDB bij elke beveiligingsopdracht op maat vast. Welke middelen, welke maatregelen en hoeveel persoonsbeveiligers en wat is de effectiefste methode? Uitgangspunt is een optimale waarborging van de veiligheid van de te beveiligen persoon. Risico's voor diens veiligheid worden zoveel mogelijk uitgesloten. Naast (be)dreiging en risico kunnen protocolaire redenen aanleiding geven voor een beveiligingsopdracht. De persoonsbeveiliging van leden van het Koninklijk Huis is vastgelegd in de Grondwet. Wie daarnaast persoonsbeveiliging krijgt, bepaalt de Eenheid Bewaking en Beveiliging (EBB), onderdeel van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb). De EBB geeft namens de minister van Justitie beveiligingsopdrachten aan de DKDB. Deze komen tot stand op basis van inlichtingen over de aard en ernst van de dreiging en de kans en waarschijnlijkheid dat deze daadwerkelijk plaatsvindt. Het in 2003 ingestelde Stelsel Bewaken en Beveiligen is de leidraad waarlangs deze opdrachten tot stand komen. In dit stelsel is vastgelegd voor welke (beperkte) groep personen, objecten en diensten de rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid draagt op het gebied van veiligheid. Door toenemend geweld en spanningen in de samenleving is de taak van de DKDB niet alleen gericht op de beveiliging van personen met een specifieke (maatschappelijke) status, maar ook op personen van wie is gebleken dat hun publieke standpunten en meningen een dreigingsgevaar opleveren. Bijvoorbeeld opiniemakers en columnisten. De DKDB heeft naast het uitvoeren van persoonsbeveiligingsopdrachten ook een adviserende functie. De aanwezige kennis over persoons- en statische beveiliging deelt de dienst met de partners binnen het beveiligingsveld. De dienst wordt vanwege de aanwezige kennis en expertise steeds meer geraadpleegd door regiokorpsen en andere (overheids)instellingen. Bij buitenlandse persoonsbeveiligingen en -begeleidingen en bij buitenlandse (diplomatieke) bezoeken aan Nederland werkt de DKDB nauw samen met buitenlandse zusterdiensten en liaisons.

Meer info over de KLPD-diensten op www.politie.nl/klpd

Organogram

¹ De Dienst Operationele Samenwerking (DOS) komt voort uit de samenvoeging van drie KLPD-diensten: de diensten operationele Ondersteuning en Coördinatie (DOC), Luchtvaartpolitie (DLVP) en Levende Have Politie (DLHP). Naar verwachting gaat de DOS medio 2010 formeel van start.

Overzichtskaart KLPD-vestigingen

De grootte van de bolletjes op deze kaart wordt onder andere bepaald door het aantal locaties in een plaats. Zo herbergt Amsterdam onderdelen van de Dienst Nationale Recherche, de Dienst Waterpolitie, de Dienst Verkeerspolitie en de Dienst Spoorwegpolitie.

Afkortingen

ACCR	Automatic Container Code Recognition
AID	Algemene Inspectie Dienst
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (BZK)
ANPR	Automatic Number Plate Recognition
Aquapol	Aqua Police (Europees netwerk van waterpolitiediensten)
BHV	Basisvoorziening Handhaving
BRO	Bovenregionaal Recherche Overleg
BVO	Basisvoorziening Opsporing
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CARIN	Cargo Information.
CatchKen	Catch kenteken, kentekencontrolesysteem
CBA	Criminaliteitsbeeldanalyse
CCB	Bureau Conflict- en Crisisbeheersing
CDA	Criminaliteitsbeeldanalyse
CDI	Concerndienst Informatievoorziening
COP	Competentieontwikkelplaats
COSPOL	Comprehensive Operational Strategic planning for the POLice
DEA	Drug Enforcement Administration (Verenigde Staten)
DIK	Dienstinformatieknooppunt
DKDB	Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging
DLHP	Dienst Levende Have Politie (vanaf medio 2010 de Unit Bereden politie van de DOS)
DLVP	Dienst Luchtvaartpolitie (vanaf medio 2010 de Unit Luchtvaartpolitie van de DOS)
DNB	De Nederlandsche Bank
DNR	Dienst Nationale Recherche
DOC	Dienst operationele Ondersteuning en Coördinatie (vanaf medio 2010 opgegaan in de Dienst Operationele Samenwerking, DOS)
DOS	Dienst Operationele Samenwerking (vanaf medio 2010, samenvoeging DOC, DLHP en DLVP)
DSI	Dienst Speciale Interventies
DSP	Dienst Spoorwegpolitie
DSRT	Dienst Specialistische Recherche Toepassingen
DVP	Dienst Verkeerspolitie
DWP	Dienst Waterpolitie
EAASP	European Association of Airport and Seaport Police
EBB	Eenheid Bewaking en Beveiliging (NCTb)
EIS	Europol Informatiesysteem
EMM	Expertisecentrum Mensensmokkel en Mensenhandel
EPCTF	European Police Chiefs Task Force
Europol	European Police Office
EVOA	Europese Verordening Overbrengen Afvalstoffen

FEC	Financieel Expertise Centrum (DNB)
FIOD-ECD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst-Economische Controledienst
FIU-Nederland	Financial Intelligence Unit Nederland
GHOR	Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen
GOO	Groep Opsporing Onttrekkingen
HAVANK	Het geAutomatiseerd VingerAfdrukkensysteem Nederlandse Kollektie
I&I	Informatie & intelligence
ICTR	Rwanda Tribunaal
IGP	Informatiegestuurde Politie
INC	Interculturele Netwerk
IPOL	Dienst IPOL
IRC	Internationaal Rechtshulpcentrum
iTrechtter	Intelligence Trechter
IVW	Inspectie Verkeer en Waterstaat
KIK	Korpsinformatieknooppunt
KLPD	Korps landelijke politiediensten
KMar	Koninklijke Marechaussee
LBVP	Landelijk Bureau Vermiste Personen
LDT	Landelijk Dregteam
LIRC	Landelijk Internationaal Rechtshulpcentrum
LOC	Leer- en Ontwikkelcentrum
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
LORS	Landelijk Overvallen- en Ramkrakensysteem
LP	Landelijk Parket
LTFO	Landelijk Team Forensische Opsporing
LVBT	Landelijk Verkeersbijstandsteam
MBE	Mobiele Beveiligingseenheid
MIVD	Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
MOT	Wet Melding Ongebruikelijke Transacties
MoU	Memorandum of Understanding
NCTb	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding
NDB	Nationaal dreigingsbeeld
NIK	Nationaal Informatieknooppunt
NIM	Nationaal Intelligence Model
NPI	Nederlands Politie Instituut
NS	Nederlandse Spoorwegen
OCTA	Organised Crime Threat Assesment
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OKMT	Operationeel Korpsmanagementteam
OM	Openbaar Ministerie

PAC	Programmabureau Aanpak Cybercrime (vts Politie Nederland)
PDC	Producten- en Dienstencatalogus
PV	Proces-verbaal
PVAGM	Programma Versterking Aanpak Georganiseerde Misdaad
PVOV	Programma Versterking Opsporing en Vervolging
Railpol	Rail Police (Europees netwerk spoorwegpolitiediensten)
RST	Recherche Samenwerkingsteam Nederland, Nederlandse Antillen en Aruba
RWS	Rijkswaterstaat
SGBO	Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden
SIOD	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
Sitrap	Situatierapportage
StAVc	Stichting Aanpak Vervoerscriminaliteit
TBP	Te beveiligen persoon
Tispol	Traffic Information System Police (Europees Verkeerspolitie Netwerk)
Tracopol	Transportcontrole Politie (database)
VR0M	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
vtsPN	Voorziening tot samenwerking Politie Nederland
VWA	Voedsel en Waren Autoriteit
ZHP	Zeehavenpolitie
ZIROP	Ziekenhuis Rampen Opvang Plan

Colofon

Het jaarverslag 2009 is een uitgave van het Korps landelijke politiediensten.

Coördinatie Annemarieke Kroonstuiwer

*Coördinatie vorm-
geving en fotografie* Hugo Willemse

Teksten Angélique van Campen (Totaaltekst, Stolwijk), Claar Hellwig (Zo Claar), Annemarieke Kroonstuiwer, Anuschka Mooy, Maureen Motta (De Steen), Mieke Schuijers, Daniëlle Sengers, Gijs Tra, Carla Verhaaf (ComsNJoy)

Eindredactie Claar Hellwig, Annemarieke Kroonstuiwer, Mieke Schuijers

Met dank aan Harry van der Grinten

Met medewerking van Annemiek Berkhoff, Paul Bisschop, Matthijs Boertje, Koos van den Boom, Marieke van den Bosch, Theo Bosschert, Ruud Brabander, Hansje Brinkman, Ronald Broek, Gert Brouwer, Frank Dekker, Majken van Dijk, Marco van den Doel, Hans Drayer, Leen van Duijn, Martin Finkelberg, Wendy Gehrmann, Marco van Gent, Hans Gladis, Peter van Haasteren, Martin Harmsen, Hannelore Heijster, Dirk Hoogenboezem, Marieke van der Horn, Dennis Janus, Jos Klaren, Alek de Jong, Klaas de Jong (B&C), Klaas de Jong (DLVP), Bert van Klaveren (Limburg-Zuid), Martijn Koning, Ed Kraszewski, Hennie Kusters, Peter Maas, Jessica van Mantgem, Rob Meijer, Johanna Metselaar, Pim Miltenburg, Roy Mulder, Ido Nap, Laurien Nijsen, Fleur Okker, Dick Pijl, Luc Rademakers, Ingrid de la Rambelje, Peter Regien, Marjolein Ruitenbeek, Jacqueline Saelmans, Anne Sey, Erik-Jan Slot, Maggie Smith-van Dun, Esme Solak, Maria van der Staak, Jos van der Steen, Arjen Stobbe, Judith van Strien, Pim Takkenberg, Henk Vermeer, Bert Voerman, Patrick Voss, Eef van Wegen, Thijs van der Wel, Gertwin de With, Esther van Woerkom, Gert Woudsma, Frans Zuiderhoek. En vele andere (KLPD)-medewerkers die wederom enthousiast hun onmisbare bijdrage leverden aan dit jaarverslag.

Fotografie Omslag en paginagrote foto's: Wiep van Apeldoorn, Beeldsmaak fotografie

Met dank aan Hotels van Oranje (Noordwijk), in het bijzonder Marloes van Willigenburg
N.V. Luchthaven Schiphol

Overige foto's Frans Vega (KLPD)

Vormgeving Het Lab – grafisch ontwerpers BNO, Arnhem

Druk Thieme MediaCenter, Rotterdam

Oplage 2500 exemplaren

Copyright Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van het KLPD, Bureau Communicatie, Postbus 100, 3970 AC Driebergen. Hoewel dit Jaarverslag 2009 met zeer veel zorg is samengesteld, aanvaardt het KLPD geen enkele vorm van aansprakelijkheid voor schade ontstaan door eventuele fouten en/of onvolkomenheden in dit jaarverslag. Evenmin kunnen aan de informatie uit het jaarverslag rechten worden ontleend.

Dit jaarverslag staat ook op www.politie.nl/klpd

© April 2010

